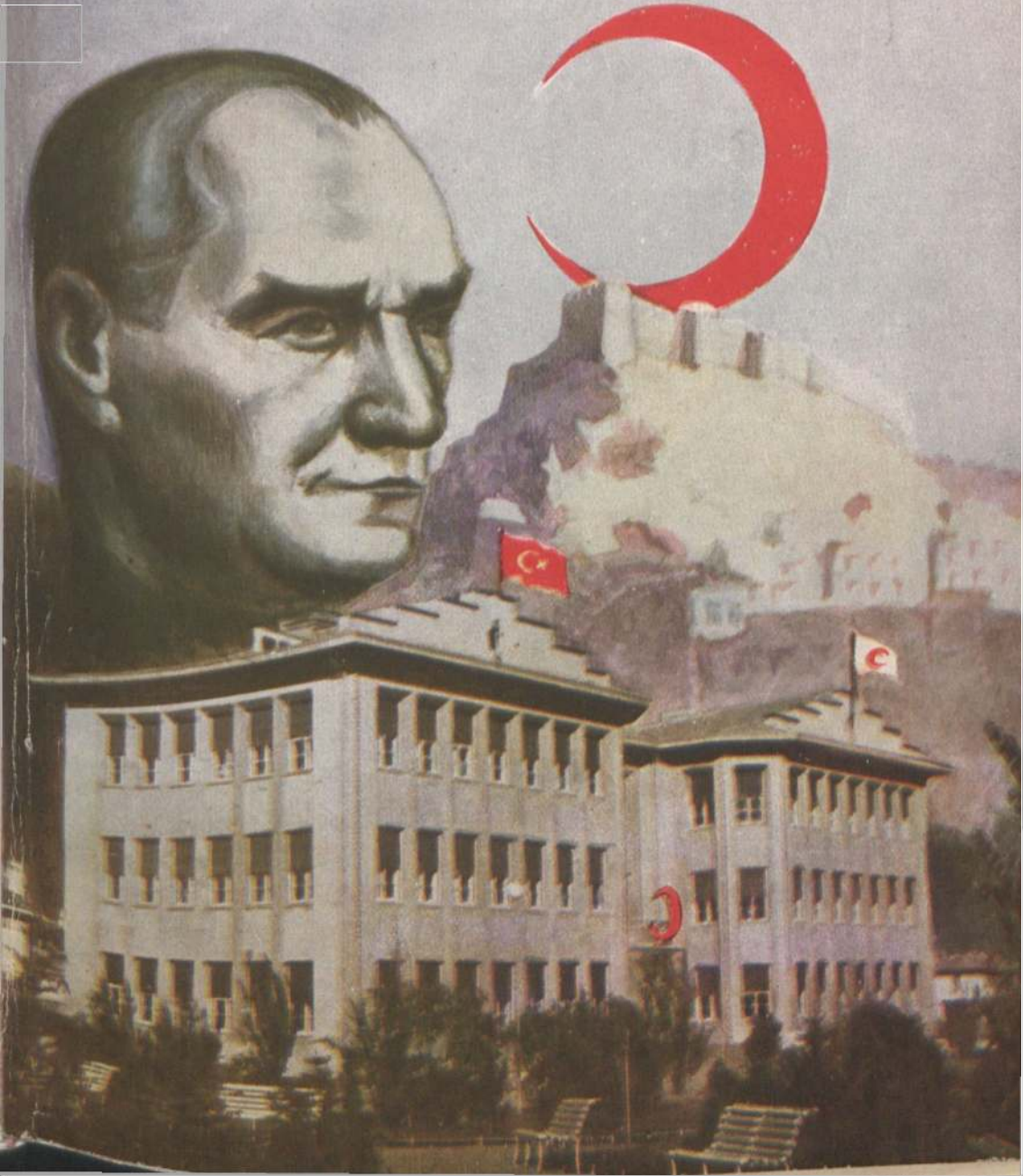

TÜRKİYE KIZILAY MECMUASI

Bu sayıdaki yazılar

- 1 — Karanlıktan aydıılığa
- 2 — Kızılayın tarihçesi
- 3 — Cemiyetin beş yıllık faaliyetine kısa bir bakış
- 4 — Hasta Bakıcı Hemşireler Okulu
- 5 — Kızılay maske fabrikası
- 6 — Kızılay İstanbul deposu
- 7 — Gençlik kurumu
- 8 — Afyonkarahisar maden suyu
- 9 — Oyun kâğıtları
- 10 — Etimesğut anbarı
- 11 — Rauf beyin koferansı
- 12 — Hava teslihati
- 13 — Onaltıncı beynelmilel Londra konferansına heyetimiz tarafından verilen rapor.
- 14 — Bir sıhhiye sığınağı nasıl olmalıdır ?
- 15 — Oksijen cihazlarile yapılacak talim terbiye proğramı.
- 16 — Bir harp vukuunda memleket gerisinde gaz tehlikesinin derecesi ne olacaktır.
- 17 — Memleket haberleri.
- 18 — Zehirli gazlar hakkında mecmuamıza gelen sorgulara mütchassısırmızın verdiği cevaplar.
- 19 — Fransızca kısım.

Onbeşinci Yıl

Dahiyane irşatlarile Türk milletini karanlık günlerden aydınlığa kavuşturan, Türkün haysiyetini, vakarını, yenilikler yaratmaktaki kudret ve kabiliyetini, hak ve adalet esasları dairesinde medenî, asrî bir hükûmet kurmağa lâayık olduğunu, saltanat heyulasını yıkarak üstüne kurduğu Cümhuriyet idaresile cihana tanıttıran Ulu Önderimize derin minnettarlıklarımızı sunar ve **onbeş sene** zarfında asırların havsalaı idrakinden taştan feyizli çalışmalarından dolayı Cümhuriyetimizi kullamağı en kudsî bir vazife addederiz.

Kızılay Cemiyeti

Türkiye

Kızılay Mecmuası

ANKARA

Telefon Numarası: 3924

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

YILLIĞI 1 LİRADIR.

Derç edilmeyen evrak iade edilmez. Makale ve ilânlar Ankarada
KIZILAY MECMUASI Direktörlüğüne gönderilmelidir.

Karanlıktan Aydınlığa

Yazan : Fuat Kerman

Cihan harbinden, büyük milletler mücadelesinden mağlûp ve perişan bir vaziyette çıkan, köhne Bizans'ın vârisi Osmanlı İmparatorluğu ezici, öldürücü bir müphemiyet ve kararsızlık içinde bocalıyor, cellâdın keskin, bıaman baltasının şiddetli darbesini bekliyen bir idam mahkûmu gibi son dakikalara varını yaşıyordu. Artık İmparatorluğun mazisi, istikbalî, hali, asırlardanberi süren bir varlıktan yokluğa intikal etmiş bulunuyordu. Müttefiklerin galip orduları bu kanlı zaferi tetviç için İstanbul'a girmiş, İmparatorluğu ta kalbinden vurmıştu. Gözlerinden gayz ve intikam şimşekleri çıkan rengârenk düşman askerleri, zabitleri, İstanbul sokaklarında şımarık bir gururla dolaşıyor, senelerdenberi şefkatle dolu sinesinde yaşatan refah ve huzura kavuşduran bir takım sefil ve nankör mahlûklar efendilerini hakaretleri ve tecavüzleri altında ezmeğe çalışıyordu. Yeryer Türk evleri basılıyor, kadınlar, ihtiyarlar tekmeler altında tahkir ediliyor, çocuklar feryat ve fiğan içinde analarının, babalarının kucaklarından koparılarak bir semti meçhule götürülüyor; münevverler bir takım siyasî bahanelerle nefî ve tagrip ediliyor. Düşmanların himayesine dehalet etmek zilletini gösteren korkak, hain, bir tacidar hükûmet namı altında hissiz, âciz bir heyetin başında olarak medenî asrın havsalai idrâkından taşan bu korkunç, kanlı mezalime sahne olan memleketinin, milletinin uğradığı bu haksız felâketi menfur bir soğuk kanlılık içinde seyrile iktifa ediyor; murdar canını korumaktan başka birşey düşünmüyordu. Artık masum Türk halkı için kurtuluş imkânı kalmamış, yığın, vatanın dört bucağını kavramış bulunuyordu. Herkes ne olacağı kestirilemeyen korkunç bir âkıbetin saati hulûlünü, nihaî safhasını bekliyordu. Bu

kötü vaziyet birkaç sene mütareke namı altında devam edip durdu. Bu müddet zarfında memleket, beşeriyet tarihinin nadiren kayıt ve tesbit ettiği elîm, kanlı mücadelelere, kıtallere sahne olmakta devam etti. Türk milletinin katline ferman olan Sevr Muahedenamesi imzalanmış bulunuyordu. Bir gün Anadolu'nun yüksek tepelerinden bir necat sesi ümitsizlik içinde çırpınan kalpleri ikaz ve teskin etti. O tepelerden sıyrılıp doğan bu kurtuluş güneşi memleketi baştan başa kavrayan zulmet bulutlarını bir anda yırtarak dağıttı. Bu güneş büyük halâskâr (Mustafa Kemâl) idi.

O büyük vatanperver Türk topraklarına sokulmak cür'etini gösteren muntazam düşman kuvvetlerini çetin şerait altında uzun süren mücadelelerden sonra, tepeleyerek, denize dökmüş, düşmanın kanlı çizimleri altında çığnınen o mübarek toprakları tamamiye kurtarmış, Sevr Muahedenamesini parçalamış, yerine Türkün hakkını, galibiyetini, tanıyan bir Lozan Muahedenamesini imzalamıştır. İşte bu mes'ut ve hayırlı hâdiseden itibaren Türk istiklâlini kanı bahasına kurtarmış, yeniden hayata kavuşmuş bulunuyordu. O artık ölmeyecek, ebediyen varolacak, kuvvetine, hakkına dayanarak medenî milletler arasında lâıyk olduğu mevki rif'ata çıkmış bulunacaktır. İstanbul'da, cehalete dayanarak Türk hâkimiyetini mahkûmiyet derekesine endiren, onu zelilâne, kahirane bir surette istismar eden padişahla, etba ve avenesinin idaresine tamamiye hatime çekilmiş, Lozan zaferinden sonra, hakka ve âdalete dayanan Cümhuriyet idaresi altında hürriyetine sahip, kuvvetli bir Türkiye teessüs etmiştir. Bugün Onbeşinci yıldönümünü kutladığımız bu şuurlu idare doğduğu günden itibaren asırların hitai imkânına sığdıramadığı büyük Türk inkılâbını yaratan ATATÜRK'ün dâhiyane irşadatile her sahada vücade getirdiği yenilikler içinde daha kuvvetli daha azimkâr adımlarla medeniyetin nihayetsiz ufuklarına doğru yürümektedir.

Kızılayın tarihçesi

Kızılay'ın tarihçesine başlamak için nazarlarımızı Kırım Muharebesine kadar geriletmemiz lâzım gelir. 1864 yılında bütün dünya matbuatı Kırım yarım adasile meşguldü. Türkler, İngilizler ve Fransızlar Ruslar'la korkunç bir muharebeye tutuşmuşlardı. Yaralıların adedi muharebenin şiddeti ile mütenasip bir surette çoğalıyor, her taraftan imdat diye bağırlılıyordu. Bu muharebelerin ıztıraplarını teskin edecek, yaralarını saracak ufak bir yardım hareketi görülüyor ve devlet reisleri, hükümdarları ordularına yardım için imkân bulamıyorlardı. Nihayet kadın ruhundaki şefkat ve teavün hissi galyane geldi, Kırım'da döğüşen askerlerin yardımına koşmağa karar verildi. Teşrinevvelin bir sabahı Filorans Niktengal isminde bir İngiliz kadını Kırım'a gitmek için vapura binmişti. Fedakâr ve hayırsever kadınlardan mürekkep bir kafilêi şefkat bu muhterem kadına refakat ediyor, hepsi birkaç can kurtarmak için icabında ölmeği göze aldırılmış bulunuyorlardı. Büyük bir malzeme ile hareket eden bu hey'et hastaneler teşkil etmek, yaralıları kurtarmak için yapılan cerrahî ameliyelerde hekimlere müzaheret etmek, asker ailelerine mektuplar yazmak suretile elem ve ıztırap içinde çırpınan bu biçareleri teselli etmeğe muvaffak oluyorlardı. Bu muhterem heyeti teşkil eden ve ilk (Hasta Bakıcı Hemşireler) ünvanını alan bu hanımlar arasında Filorans Niktengal'in pek genç olan yüzü bir azizenin yüzü gibi parlıyor, gece ve gündüzün verdiği tahammülsüz yorgunluğu telâfi edecek yerde elinde zeytin yağının ianesile etrafa pek sönük bir ışıık neşreden küçük bir el lâmbası olduğu halde karanlık koğuşları dolaşıyordu. Onun şefkatli gölgesi, hayali, yaralıların firaşı ıztırabı üzerinde kayıp gidiyor, gözlerine uyku girmiyen yaralılar onun huzur ile müteselli oluyor, uykuda bulunanlar da rüyalarında ona şükranlarını sunuyordu. O, yaralılar arasında (Lâmbalı hanım) ad ile anılıyordu.

Kırım'da dört senedenberi kesilen top seselerini müteakip Avrupa'da yeni bir harp daha patlamıştır. 1858 de şimalî İtalya, memleketin hâkimi olan Avusturyalılara karşı, Fransız ve Sart orduları tarafından istilâ edilmişti. Haziran güneşi altında yaldızlanan buğday tarlaları, o güzel ve sâkin ovalar derhal kanlı harp meydanlarına inkılâp ederek cesetlerle örtülmüştü. Ve rimli parlak bir ilkbahara rağmen o senenin hasadını insan cesetleri teşkil etmişti.

Haziranın 24 üncü cuma günü Gard gölünün cenubunda Solferino na - mile maruf küçük bir köy yakınında şiddetli bir muharebe başlamıştır. Uzak - tan gelen top sesleri kuvvetli orduların taraf taraf döğüşüklerini, civardaki tepelerden top mermilerinin patlamasından husle gelen kalın duman sütun - ları arasında alayların hareketlerini, yahut 15 saat devam eden göğüs göğüse kanlı bir döğüşmenin şiddetini anlatıyordu. Üçüncü Napolyon'a mülâki ol - mak ümidile Jenev'den Lombardiya'ya gelen Hanri Dünan isminde bir genç İsviçreli o gün tesadüfen Solferino'dan dört beş kilometre ötede bulunan Kastilyone adında küçük bir kasabaya vasil olmuş ve bu suretle Solferino meydan muharebesinin bütün safahatına şahit olmuştu. Öğleden sonra gök yüzü kararıvermiş, beşe doğru müthiş bir kasırga, yağmur bulutlarını şid - detle muhاریplerin üzerine sürerek muharebenin inkıtamı mucip olmuştu. Fırtınadan kaçmak için çekilmeğe mecbur olan mağlûp Avusturya asker - lerinin terkettikleri en yakın köy ve şehirleri müttefiklerin alayları işgal et - mişti. Mümkün olduğu kadar yaralıların nakline çalışılmış ve bunlardan yüzlercesini bozuk kaldırımlarda sıçrayarak yuvarlanan nakliye arabaları mermer kiliselerile meşhur Kastelone kasabasına getirmiş ve kasaba derhal büyük bir hastane manzarasını almıştır. Ağır ağır bir seyyah yürüyüşüyle şeh - rin sokaklarını gezen Dünan birdenbire kiliselerden birine girerek hafif bir saman tabakasıle örtülmüş olan geniş döşeme taşları üzerine perişan bir hal - de serilmiş olan yaralıların ıztırapları, feryatları ile karşılaşmıştır. Yalnız ha - ziranın 24 üncü günü vukubulan muharebede binlerce insan yaralanmıştır. Bukadar insanı muayene etmek, onların yaralarını sarmak, temizlemek için kâfi miktarda hasta bakıcı bulmak imkânsızdı. Temizlenmemiş, yıkanma - mış, çamurlu yaralardan bulantı verici kokular intişare başlamış, etrafta mil - yonlarca sinekler bu vaziyetten istifadeye koyulmuştu. Askerler aklıktan susuzluktan son derece feryat ediyor; bazıları (kahramanca döğüşüğümüz halde bizi bırakarak alçakca öldürüyorlar) diye haykırıyor; bazıları da tek - rar göremeyecekleri ailelerini düşünerek çocuklar gibi ağlıyordu. Onların bu feryat ve şikâyetleri zairin yüreğini deşiyor, o aralık birdenbire çakan bir şimşek gibi, Kırım'da yaralıların üzerine eğilerek müşfik nazarları ile onları teselli eden şefkat perisi Florans Niktengal'in hayalini görüyordu. Dünan Solferino muharebesinde yaralı düşen askerlere yardım için vatandaşlarına mütevaliyen müracaatta bulunmak suretile pek büyük bir gayret, sonsuz bir azm ve metanetle çalışıyor, fakat bu çalışmalar binlerce yaralıların ihtiyaç - larını tatmin edecek surette faydalı olamıyordu. Yalnız Solferino muharebe - sinin vuku bulduğu günün akşamı yaralı düşenlerin adedi kırk bini bulmuş -

tu. Muharebe esnasında bu kırk bin kişiden herbirinin ayrı ayrı yarasını sarmağa muktedir hasta bakıcının bulunması icap ediyordu. Binaenaleyh harp zamanında yapılacak yardımların tertip ve teşkili ancak sulh zamanında düşünülecek bir işti.

İşte Dünan her memlekette sulh zamanında toplanabilecek, vazifelerini fedakârane bir surette ifaya hazırlanacak, yaralılara yardım namı altında bir takım cemiyetlerin her memlekette ihdasına imkân hasıl olup olmayacağını düşünüyordu.

Bu cemiyetler yapılacak ilk yardımları tetkik, bidayette harp zamanlarında hazır bulundurulması lâzım gelen bütün malzemeyi evvelden tedarik edebilecektir. Askerlerinin âkıbetile meşgul olan hangi hükûmet yahut ordu kumandanı vardır ki bu gibi cemiyetleri teşvik ve himaye etmemiş olsun ? Dünan bu yardım cemiyetlerinde her milletin düşman seyyar hastanelerine kendi hastaneleri gibi hürmeti teahhüt ettirecek beynelmilel bir rabıta ile birleşmeleri mümkün olup olmayacağını kendi kendine soruyordu. Bu suretle hastaneleri, tehdit veyahut onlara hücum edecek kuvvetlere artık tesadüf olunamayacak, bilâkis herkes böyle bir hareketi nefretle karşılayacaktır. İtalya'da ilme büyük hizmetlerde bulunan Ferdinan Plaçiyano isminde askeri bir hekim, Fransa'da Hanri Arolt isminde bir eczacı aynı zamanda Dünan'ın fikirlerine benzeyen düşüncelerini ilân ediyor, bunlar iki taraf devlet reisleri tarafından yaralılara karşı müteakabil hürmeti teahhüt ettirecek surette bir mukavele yapılmasını şiddetle arzu etiklerini beyan ediyorlardı.

İtalya harbindenberi tam üç sene geçmişti. Hanri Dünan tarafından Solferino hatıratı namı altında yüz sahifelik küçük bir eser intişar etmişti. Dünan Solferino meydan muharebesi esnasında görmüş olduğu fecî levhaları eserinde canlandırıyor, bir yardım cemiyetinin yaralıları büyük, değerli bir iyilik yapabileceği kanaatını müdafaa ediyordu. Dünan gibi düşünen onun gibi yüksek ruhlu arkadaşları bu insanî düşüncelerinin tahakkuku için resmî bir himayeye lüzumu kat'î olduğu kanaatle mücehhez olarak harekete karar verdiler. Bir zaman sonra bu himayeyi İsviçre'de buldular. Jenev'de Dünan kendisi gibi insanî hislerle mütehassis Moynier adındaki arkadaşına müracaat etti.

Jenev menafii umumiye cemiyeti reisi bulunan Moynier, Dünan ve arkadaşlarının fikrine tamamiye iştirâk ederek büyük ülkünün tahakkuku için mezkûr cemiyeti bu işle alâkadar etti. Moynier ve arkadaşlarının çalışmaları sayesinde bu teşebbüsün etrafında birçok taraftar topladı. Nihayet 1863 de nîm resmî mahiyette bir konferans toplandı. Konferansın mesaisi cihan ef -

kârı umumiyesinde mühim alâkalar uyandırdı. Konferansta birçok mukarrerat ittihaz olunmakla beraber bu mukarreratın temamiî tatbikı imkânının husulü için konferansın bütün dünyaca resmî mahiyette tanınmış olması lâzım geleceği anlaşıldı ve bu işi İsviçre Federal Meclisi deruhte etti. Yarı resmî mahiyette evvelce toplanan konferansın kararlarını hükûmetlere kabul ettirmek ve bir sene sonra toplanmak üzere hükûmetlere birer davetname gönderildi. Bidayette 16 hükûmet bu davete murahhaslarını göndererek iştirâk etti. Bunlar İsviçre orduları umum kumandanı general Düfur'ın riyaseti altında Jenev'de toplanarak bir hayli müzakereler ve münakaşalardan sonra 20 Ağustos 1864 de Jenev mukavelenamesini vücade getirdiler ve bu işlerle meşgul olmak üzere bir komita teşkiline karar verdiler. Salibiahmer Komitesi ve Millî Salibiahmer cemiyetleri adlarını alan bu yardım cemiyetleri medeni memleketlerin her tarafında çoğaldı.

*

Osmanlı Kızılay Cemiyeti nasıl ve ne zaman teessüs etti?

Muharip ordularda gönüllü hasta bakıcılardan mürekkep heyetlerin bulunması, her memlekette yaralı askerlere imdat için millî cemiyetler, teşkili gibi hususatın müzakere ve tetkiki ile icrası kabil bir takım kararlara vasıl olmak üzere Dünan'ın da bulunduğu komisyon her memleket erbabı şefkat ve merhametini davetle toplanan iptidai ve ihzarî bir konferansa Osmanlı İmparatorluğu iştirâk etmemiş ve mukarreratın resmî bir şekle vaz'ı için Jenev'de toplanmış olan içtima neticesinde 1864 yılı temmuzunun beşinde mukavelename metnini imzaya mecbur olmuş, fakat bu mukavele ahkâmının tatbikı için ne hükûmet ve ne de efrat meşgul olmamış ve mesele icrası kabil olmıyan bir vehm ve hayalden ibaret addolunmuştu. O zamanlar ve o zamanki tâbirile (Mektebi Tıbbiyei Şahane İlmülârz ve maidin) muallimi olan Abdullah Bey Paris'te 1867 de toplanan sıhhiye konferansında murahhas olarak bulunduğu sırada aynı şehirde Salibiahmer konferansı toplanmıştı ve Jenev merkez komitesi mürahhası meşhur Dünan'ın bulunduğu Salibiahmer konferansında Jenev mukavelenamesini kabul eden hükûmetler memleketlerin de mukavele ahkâmını tatbik ettikleri halde aynı mukavelenameyi imzalayan Osmanlı hükûmetinin mürahhas göndererek bu kongraya iştirâk etmemesi, diğer devletler mürahhaslarının nazarı dikkatlerini celbetmesi üzerine Fransız murahhası Kont dö Serüriye ile Dünan, Abdullah Bey'e birer mektup göndermişlerdi. Bu mektuplarda Abdullah Beye Salibiahmer müessesesinin dele-

gesi sıfatile hitap olunuyordu. Abdullah Bey İstanbul'a avdetinde bu mektuplardan aldığı kuvvet ve ilham üzerine bütün İstanbul Etibbasına bir beyanname gönderdi. Bu beyannamelerin intişarı üzerine 43 ü doktor ve mütebakisi yerli ve ecnebi yüksek zevattan mürekkep bir içtima akdedildi. İçtimada (Mecruheyni Zuafayı Askeriyei Osmaniye) namile bir cemiyet teşkili ve bu cemiyetin nizamnamei esasisini ihzar ile mükellef bir komitanın seçilmesine karar verildi. Komita tarafından hazırlanan nizamnamei esasi 1869 da toplanan heyeti umumiye tarafından tasvip ve nizamname hükûmete arz ve tasdika evvelce bu işle meşgul komita memur edildi. Fakat nizamname ve teşkilâtının ruhu askerî mahiyeti haiz olduğundan bahisle Babıâli bu nizamnameyi, Babı seraskeri'ye havale etmesi üzerine serasker kapusu bunu sivillerin askeri işlere müdahalesi suretinde telâkki ederek bu nizamnamenin terviç edilmemesini Babıâli'ye bildirdi. Abdullah Bey'in de teşebbüsü bu suretle akamete mahkûm olmuştu.

Vaziyet birkaç sene böylece devam ettikten sonra Sırp, Karadağ isyanları, Bulgar meselesi, Rusya ve Romanya harpleri patladı. Bu harplerde yaralılarımızın çoğaldığını görmekten mütevellit müşkilât, Babıâli'nin gözünü açmıştı. Muhasım orduların mecruhları kendi millî Salibiahmer teşkilâtile beraber bitaraf ecnebi Salibiahmerler teşkilâtından yardım gördükleri halde yardım teşkilâtından mahrum olan Osmanlı ordusu 1864 mukavelenamesine tevfikân memlekette hiçbir şey yapmadığı ve bu suretle Salibiahmer merkez komitasını adeta tanımadığı için bu yardımlardan istifade edemiyor ve yaralılarla muhacirler yoksulluk, bakımsızlık içinde kırılıp duruyordu. Bu hal je nev merkez komitası reisi Mösyö Moynier'nin dikkatini çekerek bazı istizahatı hâvi gönderdiği bir mektubu Dr. Peştemalcıyan Ef. meslekdaşları olan (Cemiyeti Tıbbiyei Şahane) âzalarına göstermişti. İşin ehemmiyetini ve müstaceliyetini kavrayan cemiyet bu işle meşgul olmak üzere birkaç doktordan mürekkep bir heyet teşkil etti. Heyeti kabul eden sadrâzam heyetin maksadını terviç ettiğini ve bunun için çalışacağını vadetti. Birkaç gün sonra (Mektebi Tıbbiyei Şahane Nazırı) sadaretin emrile devairi hükûmete, cemiyeti tıbbiyeye ve sıhhiyeye, birer mektup göndererek Güstav ve Moynier'nin mektubundan aldığı ilham üzerine evvelâ yaralılarla uğraşacak ve onların ıztıraplarını teskin edecek bir teşekkül hakkında müzakere etmek üzere birer murahhas tayin edilmesini istedi ve askerî mecruhlara yardım için yekiden bir muavenet cemiyeti ihdas etmek üzere muvakkat bir komita teşkil etti. Mektebi Tıbbiye nazırı Marko Paşa'nın riyaseti altında zevatı malûmeden mürekkep olarak teşekkül eden komitanın mesaisi aşağıdaki noktalar üzerinde birleşmektedir :

I — Jenev mukavelenamesinin tarzı tatbiki ve alâmeti farika olan Salibiahmer işareti yerine Ohmanlı orduları tarafından diğer bir alâmeti farikanın istimâl edilip edilemeyeceğinin tetkiki;

II — Bir nizamnamei esasi lâyihasının ihzarı;

III — Bir heyeti merkeziye intihabı ve derhal iane cemine başlanması.

Komita ilk içtimasında Jenev mukavelenamesine imza koymuş olan Osmanlı hükûmeti tarafından mukavele ahkâmına tamamiye riayet edilmesine karar verildi. Yalnız Salibiahmer işareti yerine Osmanlı ordularında kullanılmak üzere ayrıca bir alâmet ve işaretin kabul ve istimali ve bu hususta Avrupa devletlerine müracaat olunması tasvip ve kabul edildi. Jenev mukavelenamesi tercüme edilerek Babıseraskeri'ye bir istida ile takdim edildi. Babıseraskeri her şeyden evvel Salibiahmer işareti yerine Hilâliahmer işaretinin istimali hususunun devletlere kabul ettirilmesini ileri sürerek bu cihet halledildikten sonra komitanın noktai nazarını tasvip eyliyeceğini bildirdi. Bu mesele hakkında devletlerle birçok muhaberele ceryan etti. Ahval ve vaziyetin sürekli müzakerelere ve teahhütlere tahammülü yoktu. Birçok müşkilâtı müteakip nihayet Osmanlı ve Rus kumandanları arasında muvakkat bir itilâfname imzalandı. Bu itilâfname mucibince ve ilk defa Hilâliahmer işareti bitaraf olmak üzere iki muhasım ordu tarafından kabul edildi. Diğer taraftan tıbbiyede toplanan komita mesaisini daha ziyade genişleterek hazırlanan nizamnamei esasi projesinin 9 uncu maddesine tevifkan umumî içtima akdine müsait olacak derecede aza kaydına muvaffakriyet hasıl oldu. 1877 senesi Nisanın 14 ünde Marko Paşa'nın riyaseti altında ilk toplantı yapıldı. Marko Paşa içtimar açma nutkunda eserin tarihçesini, komitanın mesaisini anlattı ve mevcut azaları, istihdaf edilen gayeleri tahakkuk ettirmek üzere bir muavenet komitası intihabına davet etti. İşte bu suretle (Yaralı hasta askerlere muavenet cemiyei osmaniyesi) teşekkül etti. Bu celsede verilen karar mucibince teşekkül eden muavenet komitası ilk içtimasını 19 Nisanda akdetti. Nihayet Abdülhamit Avrupa hükümdarları gibi bu cemiyeti himayesine alarak ilk içtimasını Dolmabahçe sarayındaki hususî dairesinde yaptırttı ve cemiyetin ismini (Osmanlı Hilâliahmer Cemiyeti) ne kalbettirdi. Harbin devamı müddetince Hilâliahmer Cemiyeti buhranın şiddetine rağmen çalıştı ve pek büyük yararlıklar gösterdi. Lâkin harp biter bitmez padişah cemiyetin faaliyetine nihayet verdi. Bu suretle cemiyet uzun seneler varlıkla yokluk arasında bocaladıktan sonra Abdülhamit'in vehmine istinat eden idare meşrutiyete inkılâp ederek yeniden canlanmağa ve kendisini toplamağa başladı.

Meşrutiyet Devri

Abdülhamit istibdadına hatime çeken meşrutiyet idaresi teessüsünü müteakip cemiyetin müessislerinden Dellasuda Faik Paşa ile Hariciye Nazırı Rifat Paşa ve eşi, Dr. Besim Ömer Paşa, Dr. Mehmet Ali Bey, Esat Paşa, el-yevm cemiyetin İstanbul'daki satış deposu müdürü Bay Haydar gibi şahsi yetler faaliyete geçerek meşrutiyet ricalini cemiyet işleriyle alâkalarını temine muvaffak olmuşlardır. Bu zevat istibdadın tazyiki altında inleyen cemiyetin ihyası için teşekkül edecek komisyona devlet devairinden birer mu-rahhas tayini hususundaki noktai nazarlarına hükûmeti imale ettirmişlerdi. Dr. Besim Ömer Paşa, Dr. Esat Paşa, Hariciye Nezareti umuru siyasiye müdürü Salih, Bahriye miralaylığından mütekait Dr. Mehmet Ali, Askerî Tıbbiye müdürü Ali Galip ve daireyi sıhhiye umuru sıhhiye müfettişi Kasım İzzettin Beylerden mürekkep olan komisyonun toplantıları neticesinde yeniden yapılan nizamname hükûmet kanalıyla Şûrayı Devlete gönderilmişti. Bir müddet sonra nizamname Şûrayı Devlet tarafından kabul ve tasdik edildikten sonra müessis sıfatını haiz 100 âza kaydedilmişti. 1911 senesi Nisan-ının 21 inci günü akşamı Tokatlıyan'da merasimle umumî bir içtima akdolunmuş ve içtimada sadrâzam merhum Hakkı Paşa bir nutukla maksadı izah ettikten sonra 30 kişilik bir merkez heyeti seçilerek Hakkı Paşa bu heyete reis intihap olunmuştu. Müteakiben padişah cemiyeti himayesine aldı. Veliaht fahrî riyasetini deruhde etti. Bu suretle cemiyet ilk toplantılarını veliahdin Tophane'deki akaretlerinden birinin basit bir odasında yaptı. Bu ilk toplantılarda geceyi gündüze katarak çalışan âzanın isimlerini burada yadetmeği bir şükran vazifesi olarak kaydederiz : Besim Ömer Paşa, Mirliva Nafiz Paşa, Kâmil Ömer Bey, Ali Haydar Bey, Bahriye doktorluğundan mütekait Mehmet Ali Bey, Kilisli Rifat Bey, Osmanlı Bankası Muhasebecisi Keresteciyan Ef. ve ilâh.. zevattan ibarettir. Cemiyet az zamanda büyüyerek, toplan-dıkları bu odaya sığamamağa başladı. Çağaloğlu'nda Mahmudiye sokağında bir haneye naklolundu. Memleketin münevver halkı ile kuvvetlenen cemiyet daha ziyade çalışmağa başladı. Memleketin her tarafında sefalet, hastalık, yangın, zelzele gibi afetlerden muztarip olanların imdadına koştu. Yalnız bu işlerle kalmayarak beynelmilel üsera ve mübadele meseleleriyle uğraştı. Bütün milletin takdirine mazhar oldu. Nihayet mahut sadrâzam Ferit Paşa'nın hücumuna maruz kaldı ve herhangi bir vesile ihdası suretile cemiyetin kapadılması düşünüldü. Fakat böyle bir vesilenin bulunmasına, ihdasına da imkân yoktu. Sadrâzam tarafından memur edilen ilk heyet cemiyetin inuame - lâtını tetkik ve teftiş etti. Aradı taradı birşey bulamayarak çekilmeye me-

bur oldu. Sadrâzam bununla da kalmıyarak cemiyeti lekelemek için ikinci bir heyet seçti. O da aynı neticeye vardı.

Cemiyet bütün varlığıyla memleketin her köşesine kadar insanî yardımlarını yaptı. Cemiyetin bu hayırlı faaliyetlerini gören eshabı hayır cemiyete mühim teberrülarda bulundu. Cemiyet bütün işlerini, hayırlarını, bu teberuatlardan, âza aidatından toplayabildiği paralarla yapmıştı.

Cümhuriyet devrinde

Büyük Millet Meclisi Hükûmeti İstanbul ile bütün münasebetlerini, rabıtalarnı kestiği zaman Anadolu'daki bütün Hilâleliahmer teşekkülleri de İstanbul ile bağılılıklarını kesmiş, Ankara'da yeniden tesis olunan Hilâliahmer murahaslığına raptolunmuştu. Topraklarımızı kurtarmak için çarpışan kahramanlarımızın imdadına koşmuş, cephe gerisinde kalan hastalara, yoksullara yardım etmişti.

Cümhuriyetimizin ilânını müteakip o zamana kadar (Osmanlı Hilâliahmer Cemiyeti) ismini taşıyan cemiyetimiz (Türkiye Hilâliahmer Cemiyeti) namını almış ve yeniden kaleme alınan nizamname hükûmetin tasdikına iktiran ederek, Cümhuriyetimizi kuran Ulu Büyüğümüzün yüksek himayelerine nail olmuştu.

Kızılay Karagün
Dostudur, Ona
Yardım Ediniz

Cümhuriyetin 10 uncu yıl dönümünden itibaren son beş sene zarfında yaptığı çalışmalara bir bakış

Cümhuriyetin Onuncu yıldönümü olan 933 senesinden itibaren beş sene zarfında yine kûtsî ve insanî vazifelerine devam etmiştir. Gerek yurdun içinde gerek hariç memleketlerde tabiatın âmansız flâketleriyle muztarip olan beşeriyete müşfik elini uzatmış sulh Kızılaycılık vazifelerini başarmaya çalışmış, aşağıdaki yardımları yapmıştır :

İ Z A H A T	933-937 yılına ka.	937 - 938 yılında	
	Lira	Lira	Kr.
Yer sarsıntısına uğrayanlara ki bu rakamın içinde Kırşehir yer sarsıntısında dahildir.	76 384 70	483 379	25
Geçim darlığına uğrayanlara yardım . .	68 797 84	1 944	91
Su baskınına " "	49 673 26	15 916	14
Umumî merkezimizin yaptığı muhtelif yardımlar	59 562 10	10 691	08
Ankara şefkat yurduna yaptığı yardım . .	219 34	449	39
Göçmenlere yaptığı yardım	189 870 01	78 284	19
Yangın felâketine uğrayanlara yardım . .	27 930 15	9 737	88
Hastahanelere yaptığı yardım	11 710 51	2 883	33
Veremlilere yapılan yardım	4 435 53		
Dispanserlere " "	34 225 32		
Gıdasız çocuklara yardım	33 617 06		
Ecnebi memleketlerde felâkete uğrayanlara yardım	31 617 06		
Denizde boğulanların ailelerine yardım . .	3 139 05		
Esirlerin celbine " "	2 223 15		
Tifos mücadelesine " "	1 255 95		
Kanser enstitüsüne " "	100 00		
Pariste Salibi Amer ittifakına " "	962 60		
Topkapu fukara perver cemiyetine . . .	621 55		
Hatayı sıhhiyeye yardım	10 242 40		
Merkez ve şubelerimizin yaptığı yardımlar	131 775 70		
Sıhhi sergiye yapılan yardım	5 296 81		

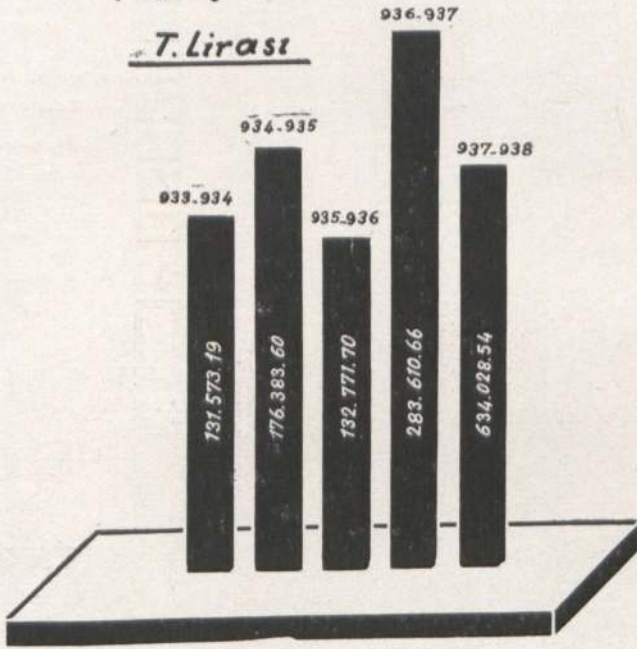
- 1— Cemiyetimiz yalnız bu yardımları yapmakla kalmamış, ordumuzun ve sivil halkımızın maske ihtiyacını karşılamak üzere Mamak'ta modern bir gaz maske fabrikası kurmuştur.
- 2— İstanbul'da 925 de açtığı (Hasta Bakıcı Hemşireler Okulu) müessese -sinin inkişafına, daha verimli olmasına çalışmış ve bilhassa yeni ilâveler yapmıştır.
- 3— Cümhuriyet hükûmetimizin işletme imtiyazını verdiği Afyon Karahisar maden suyu menbana cemiyet ilâveler yapmış, halkımızın bu sudan azamî istifadesini temin için yurdumuzun muhtelif yerlerinde bûvetler açmıştır.
- 4— Keza cemiyetimize bir gelir kaynağı olmak üzere hükûmetimizin verdiği oyun kâğıtları satış işine devam ve bu gelir menbaından azamî istifade et -meğe çalışmaktadır.
- 5— Keza cümhuriyet hükûmetimizin cemiyete bahşettiği kinin ve müstekatrının ve firengi ilâçlarının memlekete idhalini ve toptan satışını yapmak üzere İstanbul'da bir satış deposu açmış ve yine hükûmetçe tensip buyurulan sabit bir piyasa ile toptancılara ve devlet müessesasına satmağa devam etmiştir.
- 6— Yabancı memleketlerde vatan hasreti çekerek yoksul bir halde yurdu -muza dönen göçmenlere yiyecek, giyecek temin etmiş, ve birçok yerlerde dispanserler açmıştır. Bu dispanserlerden :
- 7— Keşan göçmen hastanesinde açılış tarihi olan 1 Şubat 1936 dan 31 Ağustos 1938 e kadar (2603) hasta yatakta ve (6969) hasta ayakta tedavi edilmiştir. Bu hastanemiz Keşan ve civarında bulunan nahiye ve kazalarda (2345) kişiye tathirâtı fenniye yapmıştır.
- 8— Çorlu Kızılay hastanemizde de açılış tarihi olan 1 Mayıs 936 tarihinden 31 Ağustos 938 tarihine kadar (1529) hasta yatırılarak tedavi edilmiş ve mü -racaat eden (6529) hastaya da Poliklinikten ilâç verilmiştir.
- 9— İzmir merkezimize bağlı üç dispanserde de beş senede (106099) hastanın muayenesi yapılmıştır.

Cemiyetimizin bu faaliyetlerine ait fotoğrafları ve mufassal raporları ayrıca kısmı muhsusumuzda derç ederek okuyucularımızın mütalealarına arz ediyoruz.

Kızılay Cemiyetinin

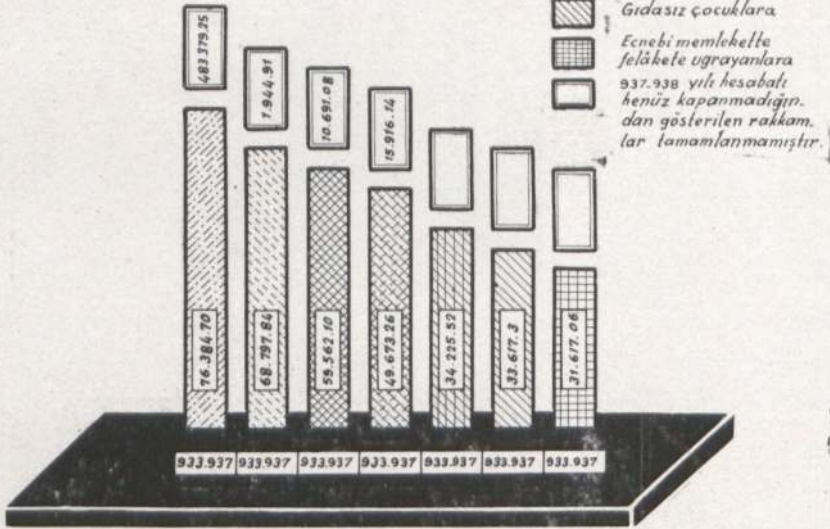
10. cu yıl dönümünden 15 nci yıl dönümüne
kadar yaptığı yardımların miktarı

T. Lirası

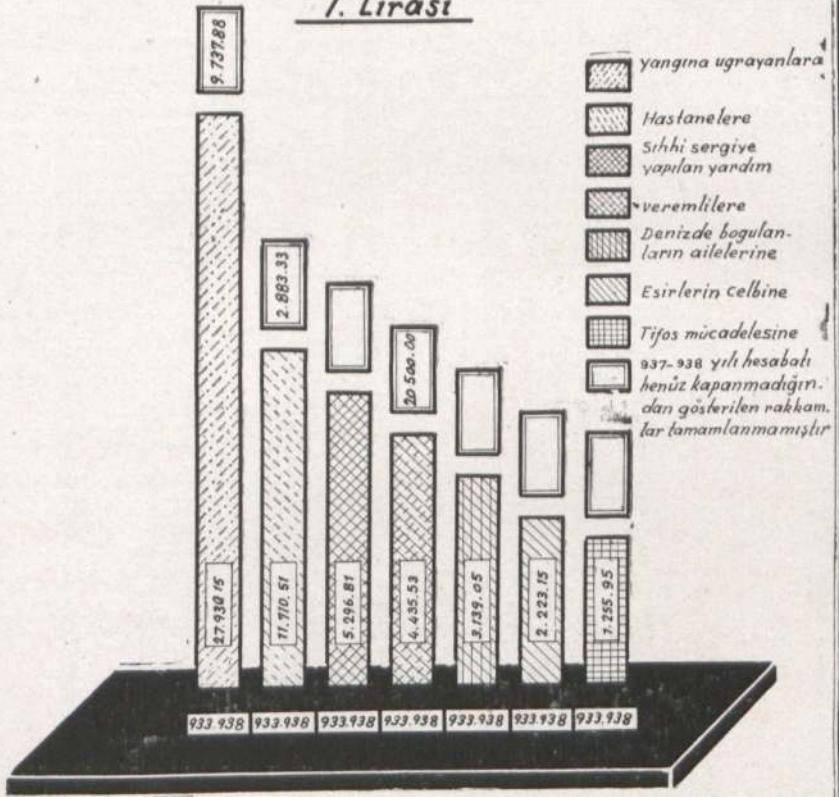
Kızılay Cemiyetinin
10. cu yıl dönümünden 15 nci
yıl dönümüne kadar yaptığı
yardımlar.

T. Lirası

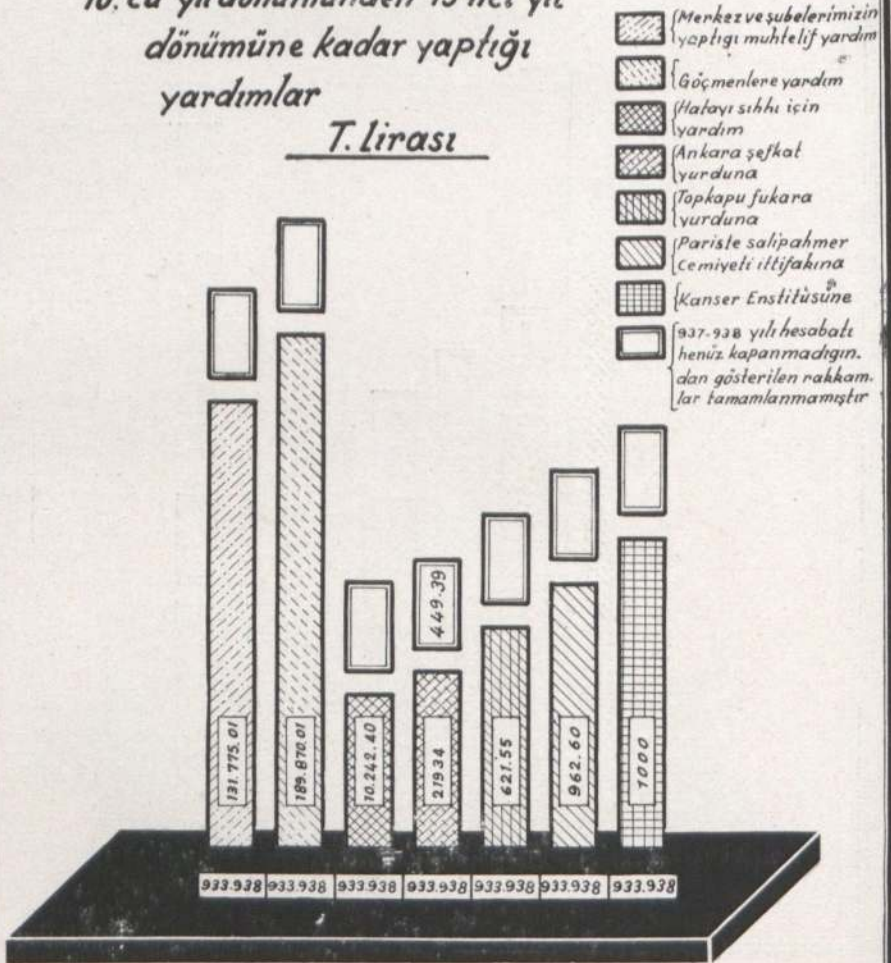

Kızılay Cemiyetinin
10. cu yıl dönümünden 15 nci yıl
dönümüne kadar yaptığı yardımlar,

T. Lirası

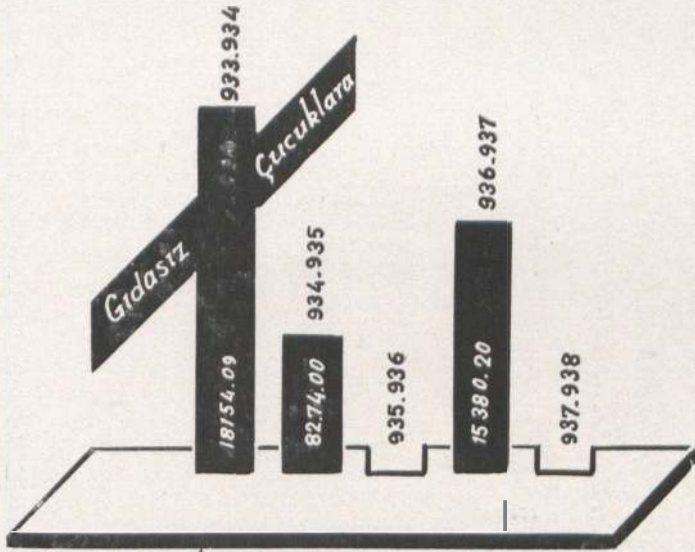

Kızılay Cemiyetinin
10. cu yıldönümünden 15 nci yıl
dönümüne kadar yaptığı
yardımlar
T. Lirası

*Kızılay Cemiyetinin
10.cu yıl dönümünden 15 nci yıl
dönümüne kadar yaptığı
yardımlar.*

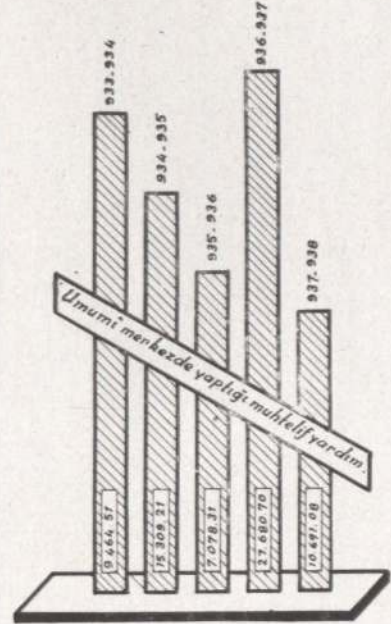
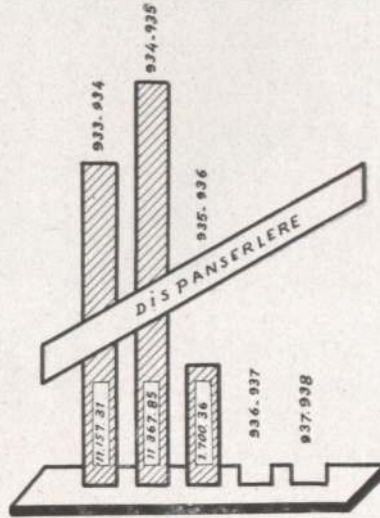
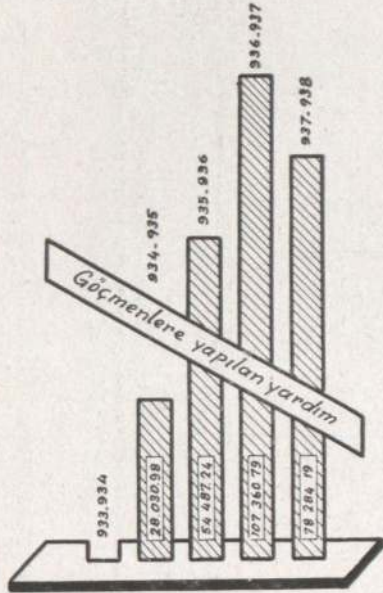
T. Lirası

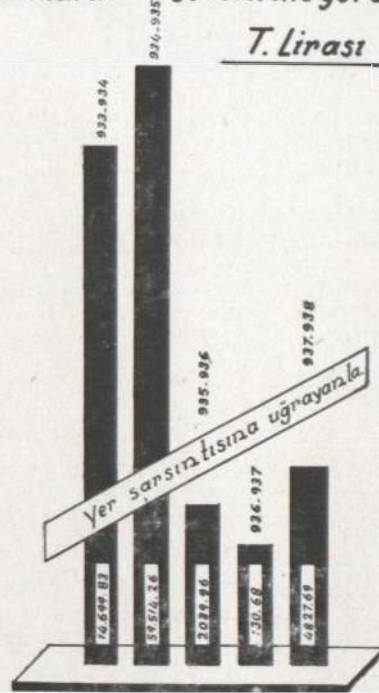
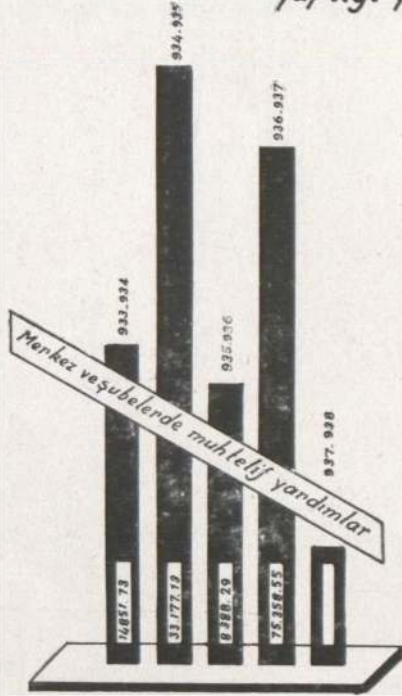
Kızılay Cemiyetinin

10. cu yıl dönümünden 15 nci yıl dönümüne kadar yaptığı yardımların senelerine göre grafikleri

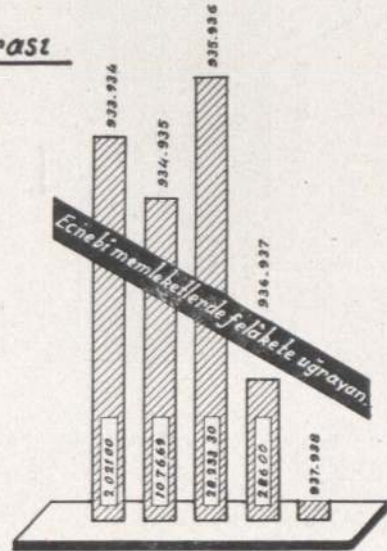
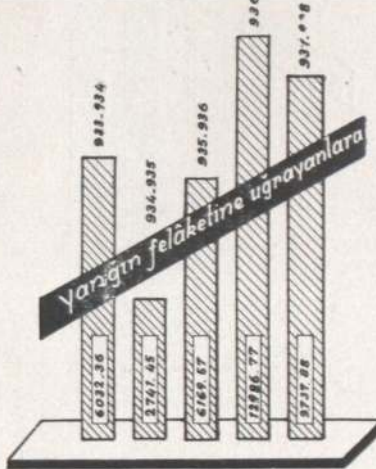
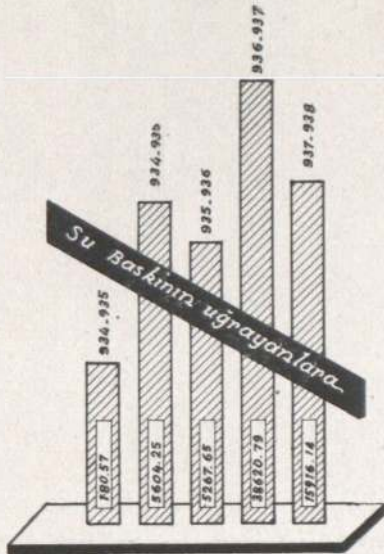
T. Lirası

Kızılay Cemiyetinin
10. cu yıl dönümündeki 15 nci yıl dönümüne kadar
yaptığı yardımların senelerine göre grafikleri
T. Lirası

Kızılay Cemiyetinin
10. cu yıl dönümünde 15 nci yıl
dönümüne kadar yaptığı
yardımların senelerine
göre grafikleri T. lirası

Adana Şubemizin Faaliyeti :

Cemiyetimizin Seyhan merkezi cümhuriyet devrinin 15 senesi içinde en hayırlı ve insanî vazifeleri yapmıştır. Adana'nın kurtuluşundan sonra salgın haline gelen sıtma mücadelesinde hükûmet teşkilâtına son derece yardım ederek yüz binlerce vatandaşa kinin tevzi etmiş ve merkezde açılan hususî dairede o zaman cemiyetin reisi olan Dr. Bay Bahri Erkam'ın himmet ve gayretile Adana'nın sayın doktorları her gün nöbet değiştirerek parasız hasta muayene ve tedavi etmişlerdir.

Kızılayın merkez binası satın alınmış ve cemiyetin esaslı vazifeleri tesis ve ikmâl edilmiştir. Bugün cümhuriyet devrinde feyizli inkişafile Adana'da muhtelif hastanelerle, sıtma ve trahoma mücadelesi, Halkevi bakımyeri, doğumevi, gibi birçok müesseselerin kurulmuş olması Kızılay merkezinde hasta tedavisine lüzum bırakmamış, yalnız bu müesseselerde tedavi edilen fakir halkın reçeteleri belediye halk işleri bürosunda tasdik edildikten sonra merkezimizde yapılması usulü tatbik edilmektedir. Dispanserinde bir eczacı bulunduran Seyhan merkezimiz memlekete olan yardımını artırmak maksadile belediyenin, Halkevi'nin, Cezaevi'nin ilâç ihtiyacını maliyet fiatı üzerinden yapmağı da birkaç senedenberi üstüne almıştır. Dispanserde mevcut defterlere nazaran aşağıda sene ve bakılan hasta adetlerini gösteriyoruz :

Bu merkezimizin faaliyetine ait fotoğrafları da kısmı mahsusumuzda derç ediyoruz.

<u>Sene</u>	<u>Hasta</u>	<u>Reçete adedi</u>
1933	2 981	8 154
1934	2 119	9 384
1935	948	10 277
1936	—	10 568
1937	—	11 370

Kırşehir ve Havalisi Yer Sarsıntısı :

Geçen ilkbahar aylarında vukua gelerek yurttaşlarımız arasında birçok can, mal ve mülk ziyama sebebiyet veren Kırşehir ve havalisi ve Yozgat vilâyetlerinin Sekili nahiyesi ve Ankara vilâyetinin Keskin kazası zelzelelerinde evleri tamamen yıkılan köylerin yeni baştan inşası ve kısmen yıkılanlarla kabili ıslâh olanların, nakit ve malzeme yardımı suretile tamirlerini teminen cümhuriyet hükûmetimizce cemiyet emrine verilen (530000) lira, ve müşfik halkımızın ve bazı dost memleket resmî ve hususî teşkilâtının (5 Ağus-

tos 1938) tarihine kadar yaptığı teberruat yekûnû olan (483.379) lira tamamen kış mevsiminin hulûlünden evvel felâketzedelerin evlerinin kurulabilmesine hasrû tahsis edilmiş ve bu işleri mahallinde tetkik ve müşahedeye müsteniden tedvir etmek üzere cemiyetimiz müfettiş ve memurlarından mürekkep geniş bir kadro zelzele mıntakasında faaliyete geçmiştir. Temmuz 1938 gagesine kadar malzeme ve nakit tevziatı ikmâl edilmiş olduğundan halen yeniden yapılacak evlerin hususî pilânları dahilinde inşaları için çalışılmakta ve az zamanda alâkadarlara teslimi mukarrerdir.

Kızılaya

A z a

Olunuz.

Hasta bakıcı hemşireler okulu

Kızılay Umumî Merkezi Başkanı Profesör Dr. Bay Refik Saydam'ın yüksek riyaseti altında 1925 yılında yapılan toplantıda hastanelerde, dispanserlerde çalışan doktorlarımıza yardım edecek ve memlekette sıhhi ihtiyaçları tatmine medar olacak asrî vasıfları haiz bir sıhhat ve yardım işçiler sınıfı, mesleki vücutta getirmek imkânları düşünüldü. Memleketin sıhhati umumiyesi bakımından pek hayırlı olan bu düşüncenin tahakkuku emrinde Kızılay merkezi umumimizin yüksek himmeti ve yardımile (Hasta Bakıcı Hemşireler Mektebi) teessüs etti. Mektep her başlangıçta olduğu gibi bir hayli tekâmül devreleri, safhaları geçirdi. Fakat mektep idaresinin kuvvetli ve muktedir ellere bilhassa direktörlüğün bu işlerde yüksek ihtisası, ciddi mesaisile Amerika'da ve birçok yerlerde tanınmış olan (Mis Gros) a tevdi suretile bu genç müessese, yakın bir istikbalde memleketimizde bir sıhhat ve sefkat işçi ordusu yetiştirmek imkânlarını temin edecek seviyeye çıkarıldı. Mektebin direktörü tarafından gönderilip büyük bir hayranlıkla aşağı derçettiğimiz raporda mektebin teşkilâtına, talebesinin ahvaline, tarzı mesaisine, takip olunan programa, nazari ve amelî sahalarda görülen esaslı çalışmalara, talebesinin hastanelerde gördüğü tatbikata ve saireye dair verilen tafsilât ve malûmattan müessesenin her sene terakki ve inkişaf yolunda mütekâmil adımlarla ilerlediği anlaşılmaktadır. Nisbeten az bir zamanda mektebi yüksek bir irfan seviyesine çıkaran idare ve talim heyetine kıymetli faaliyetlerinden dolayı sonsuz şükranlarımızı sunar ve bu gibi hayırlı sıhhat müesseselerinin memleketimizde çoğalmasını temenni ederiz.

*

Memleketin müterakki düşünen şahsiyetlerinden bazıları 1925 yılında Kızılay Başkanı'nın riyaseti altında toplanarak hastanelerde çalışmak üzere yetiştirilmesi icabeden yeni bir tip işçinin hazırlanması husunda program yaptılar. Hastalara bakmak suretile gerek hastaneler ve gerek dispanserlerdeki doktorlarımıza yardım edecek ve memleketin sıhhati umumiye programında çalışacak olan bu yeni işçi tahsil ve terbiye görmüş genç kadınlardan ibaret olacaktır. O zamana kadar cahil hizmetçiler veyahut hayatını kazanmak mecburiyetinde olan görgüsüz fakir kadınlar bu gibi müesseselerin işlerini yapar ve doktorun bulunmadığı saatlerde, uzun bir müddet hastaları ihmal ederlerdi. Tabii, bunlar arasında hastalara karşı bir anne şefkatiyle ba-

kan birkaç iyi kalpli kadına da tesadüf edilirdi, fakat bunların adedi pek mahdud idi. İşte hastanın makûl bir bakıma ve servise olan ihtiyacı karşısında genç kadınlardan Hemşire yetiştirmek teşebbüsünde bulunuldu.

Yalnız, bu düşüncenin tohumu tutununcaya ve kök salıncaya kadar epiyce müşkülâta tesadüf edildi. Çünkü evvelâ, halkın Hemşire mesleğini aşağı bir içtimaî seviyede görmesi yüzünden bu işi başaracak kabiliyette olan genç kadınlar mesleğe yanaşmadı, ikinci olarak da bu insanî vazifeyi üzerine alan hemşireye karşı gerek hastanın ve gerek doktorun tavrunu ve sonra efkârı umumiyeği değiştirmek güç oldu. Bugün ise biz, tükenmez azimlerle çalışan ilk liderlere kurmuş oldukları sağlam temel için teşekkür ediyoruz. Ancak o liderlerin gayretile bugün iyice teessüs eden bu meslek 1938 yılında 290 mezun çıkarabilmiştir. Bu başlangıç değerli olmakla beraber hastanelerin ihtiyacı bakımından eldeki Hemşire adedi acınacak derecede azdır.

Doktorlarımızın modern ve profesyonel olan Hemşireliği tanıyıp takdir etmeleri için epiyce bir zaman geçmiştir, diğer taraftan modern Hemşireliğe kuvvet verecek olan yüksek tekâmüldeki halk grubunu ikna meselesi de birincisinden daha uzunca süren bir mücadeledir. Bu vaziyet karşısında, biz kendimizi ancak Hemşirelik vazifelerini bir takım hizmetçilerin elinden alarak onu bir san'at haline koyan ve elli yıllık bir maziye sırf mücadele ile geçiren diğer medenî memleketlerin yaşadıkları güçlükleri gözden geçirmekle teselli edebiliriz. Bu mücadelenin bir benzerini de, halihazır operatörlerinin, cerrahî tatbikatı eski zaman berberlerinin ellerinden kurtarmasında görürüz.

Devlet servisine Hemşire yetiştiren bu yegâne Okul, şimdiki durumda ancak bir gaye ve maksat gözetebilir. Bu gaye, müessesenin temin ettiği şerait dahilinde, mümkün olduğu kadar iyi evsafa malik büyük bir Hemşire kütlesini yetiştirmektedir. Memleketin Hemşire adedine olan ihtiyacını tayan ve Hemşirelerinde zekâ ve tekâmül arayan Kızılay bundan tahminen iki yıl evvel talebenin Okula kabul standardını yükseltmiştir. Öyle ki, o zamandanberi ancak Orta Okul'dan mezun ve 18 yaşında olan namzetler müesseseye kayıt edilmektedir. Modern Hemşirelikte aradığımız evsaf sağlam bir dimağa malik olan sıhhatlı bir beden olduğundan, iri yarı vücut telâkkisi bu çerçeve haricinde kalmaktadır.

Teşkilâtımız :

Okulun idaresi ve bütün işler mezun Hemşireler tarafından yapılmaktadır. Halihazırda ecnebi bir direktörün idaresinde çalışan Okul yakın bir zamanda Türk Hemşirelerinin eline geçecektir. Kesif bir tedris programında çalışan iki öğretmen muayyen birtakım idarî işleri de deruhte eylemişlerdir.

*Büyük Millet Meclisi Reisi Sayın Bay Mustafa
Abdülhalik Renda*

Okulumuz birkaç binayı işgal eylediğinden ve talebe beş muhtelif müessesede tatbikat gördüğünden, idarî cihetten Okulumuzun personele olan ihtiyacı aynı büyüklükte olan diğer Hemşire Okullarından daha ziyadedir. Mevcut şartlar tahtında disiplini ve tedrisi kolaylaştırmak için Okulla teşrikimesai eden hastanelerde talebeye nezaret vazifesiyle mükellef ve mes'ul ve aynı zamanda Okula bağlı muktedir birer Hemşire vardır.

Talebe Gurubumuz:

Ekseri okullarda olduğu gibi her Eylülün son haftasında yeni talebe alınır. 1938 yılının Temmuz birinde talebe aşağıda gösterildiği tarzda muhtelif sınıflara geçmişti :

1938 sınıfı	38
1939 sınıfı	22
1940 sınıfı	16
	76

Son iki yılın sınıfları evvelkine nisbeten daha az kalabalıktır ki sebebi kabul şartlarımızın gittikçe daha sıkı tutulmasındandır. Talimatnamemiz Orta Okul'dan mezun olanların kayıd edilmesinde ısrar etmektedir, bu böyle olmakla beraber şimdiki talebe arasında tahsili Orta dereceden ziyade olanlar da vardır. Gayemiz tahsil standardını yükseltmektir, çünkü, bu mesleğin hakkıyla tatbik edilmesi ve fennî hususiyetlerinin anlaşılması sağlam bir tahsil temeli yani lise terbiyesi ile kabildir.

Yaş bakımından asgarî 18 çağında olanlar Okula kabul ediliyorsa da vasatiler alınınca az daha yukarı olan bir yaş seviyesi elde edilmektedir. Hemşirelik muhakeme ve vekarı en ön safta tutan bir meslek olduğu için bu gibi evsafı henüz çok genç, hayatta ve bilhassa bu sahada karşılaşılacak günlük müesseselere dair tecrübesi olmayan Bayanlardan pek bekleyemeyiz.

Talebenin yüzde kırkı İstanbul'dan gelmektedir. Bundan da iyi aile kızlarını kendilerine açılan bu yeni meslekte alâkadar etmek için, şimdiye kadar olduğundan daha fazla bir propagandanın Anadolu'da yapılması zaruriyeti anlaşılmaktadır.

Son iki sene zrfında daha ziyade iyileşen talebemizin sıhhatı bugün mükemmel denilecek bir derecededir. Okul doktoru yeni kabul edilen talebeyi umumî bir muayeneden geçirir, röntken ve kan muayeneleri yapılır, bunlar meyanında eski trahom vakalarına tesadüf edilince tedavi edilir. Bütün bunlara ilâveten Okulda şahsî hıfzıssıhha çerçevesine giren muntazam hayat ve

iyi gıda, memlekette hastalıktan korunmak ve sağlam olarak yaşamak yollarını halka öğretecek olan büyük bir kitleyi hazırlayan vasıtalarındandır.

Yukarıda verilen izahat bugün Okulumuzda bulunan talebe tipini göstermektedir. Her nekadar bu tipi iyi olarak kabul ediyor isek de bunun daha ziyade ıslâh edilebilecek taraflarını da teslim etmekteyiz.

Programımız:

Okulun programı bu sene biraz daha genişletilmiş ve kuvvetlendirilmiştir. Teori ve pratik münavebe sistemi (Block sistem) talebenin lehine olan bir netice ile tatbik edilmektedir. Bu sistem sayesinde talebe daha iyi tedris görmektedir. Pratik ve teori ile aynı zamanda meşgul olmadıklarından sıhhatçe iyiliğe doğru bir kazanç temin etmektedir.

Nazarî faaliyet:

Gerek Üniversite ve gerek talebenin tatbikat gördüğü hastanelerdeki Profesörlerden istifade eylediğimiz için kendimizi cidden bahtiyar addedebiliriz. Okulumuzda ders veren doktorlar vazifelerine karşı çok büyük bir alâka göstererek Okulun standardını yükseltmek için bizimle birlikte çalışmaktadırlar. Ders yılına konulan 1184 saatın 480 ni programda gösterilen muhtelif teori devrelerinde vermişlerdir. Profesörlerle beraber derslere giren öğretmen Hemşirelerin verdikleri sair dersler de vardır ki, bunlara bu nevi okullarda azamî derecede ehemmiyet verilmektedir. Bu münasebetle Okul Direktörü de ayrıca tedris yapmaktadır. Geçen yıl bu maksatla sarfo-lunan saatların yekûnû (704) ü bulmuştur. Her nekadar üç yıllık bir kursu dolduran programımız (1035) saat ders verilmesini icap ettiriyor ise de, tedris pilânında yapılan bazı tadilât yüzünden ayrıca (150) saat, geçen yılın ders cetvelindeki bazı noksanları telâfi maksadıyla konulmuştur.

Başlıca mevzuumuzu teşkil eden pratik hastabakımı tekniği, bu yıl oldukça kuvvetlendirilmiştir. Bu sahaya ilâve edilen meleke saatları beş yataklı bir hastane koğuşuna benzeyen hususî dersanemizde tatbik edilmektedir.

Pratik tecrübe :

Üç yıl devam eden kursun sekiz ayı nazarî faaliyete, yani hastabakımı esaslarını öğrenmeğe ve mütebaki yirmi beş ayı da bakım tekniğini pratik olarak kavrayabilmek için hastanelerde tatbikata ayrılmıştır. Hastane servisleri iki cihetten Okulumuza faidelidir. Evvelâ, talebenin teori devrinde

aldığı talimatı pratikleştirmek için bir laboratuvar yerine geçer, ikinci olarak günün yirmi dört saatında bu müesseselerde çalışan talebeye pratiğin lüzumlu olan esaslarını öğretir. Okulun bu şekilde istifade eylediği servislerde çalışan talebe, sıkı bir nezaret altında bulundurulur ve neticede bu müesseseler verilen hasta bakımından azamî derecede müstefit olurlar.

Son yıl içinde çoğalan faaliyetimizi anlayabilmek için aşağıdaki adetleri tetkik etmek gerektir.

Haseki hastahanesi :

Bu hastaneye giden talebemiz, kadın cerrahî kovuşlarından birinde tatbikat görür. Geçen yılın bakım saati gündüz ve gece 2525 saattir. Bunun haricinde mezkûr servisten tamamıyla mes'ul ve talebenin talimine nezaret eden bir Hemşire de çalışmıştır.

Zeynepkâmil hastahanesi :

Doğum servisinde yekûnû 1409 gün tutan ve talebemiz için çok faideli olan bir hastabakımı kaydımız vardır. Buraya giden ve serviste iki ay kalan talebe, Okulumuz talim Hemşirelerinden birinin nezareti altında çalışmak tadır.

Darülâceze :

Bu müessesenin çocuk servisinde çalışan talebe bilhassa normal olan çocukların bakımını lâıyıkıyla öğrenmektedir. Buradaki mütehasssın muktedir rehberliği sayesinde hastalık nisbeti o kadar azalmıştır ki hasta olan bebeklerin bakımına dair tecrübeleri talebeye göstermek imkânı çok tahdit edilmiştir. Bu serviste çalışmakta olan Hemşire müessesede iki ay kalan talebenin efâl ve harekâtına nezaret eylemektedir.

Guraba hastahanesi :

Guraba Hastanesine giden talebe, dahiliyede ve bazı hususî hastalıklarda hasta bakımı tatbikini görürler. İşte böyle muhtelif sahalarda tatbikatla geçen saat yekûnu, gece ve gündüz 16756 dır. Bu da ancak, bir günde çalışmakta olan, vasatî adette 45 Hemşirenin mesaisini gösterir.

Diğer müesseselerde olduğu gibi burada da talebeye nezaret eden bir Hemşire vardır. Bundan maada geceleyin servislerde çalışan talebeye talim ve nezaret için ayrıca bir gece Hemşiresi dahi ilâve olunmuştur.

Sıhhat merkezi :

Sıhhatı Umumiye sahasında ve Edirnekapr'da çalışan servisimiz geçen yıl istenildiği derecede intizamla devam etmemiştir. Bu işle bilhassa alâkadar olan birkaç talebe orada 537 gün çalışarak servisten istifade eylemişlerdir. Fakat şimdiden itibaren Okulumuz her talebeyi bu merkeze iki ay müddetle gönderecek ve bu suretle onları memleketin sıhhatı umumiye meselelerinde daha faydeli olarak yetiştirecektir.

Kayıtlar :

Talebenin nazarı ve pratik faaliyetini gösteren kayıtlar ihtimamla tutulmaktadır. Diğer taraftan talebenin her birine ihtisas sahası hakkında bir fikir verebilmek için, kursun son dört ayına kadar müsavi derecede tecrübe göstermeğe gayret edilmektedir.

Disiplin :

Bir Hemşirede aranan başlıca vasıflardan birisi de iyi bir disiplindir. Disiplin öğretilmeli ve tatbik olunmalıdır. Talebelik devri bu mühim vasfın herhangi bir kimsede nekadarkı tekâmül ettiğini gösterir. Kendisini idare edemiyen bir Hemşire hastalarına pekâz müessir olur ve çok kerre gittiği yerde etrafındakilerin mâneviyatını kıran ve uygunsuzluk çıkaran bir âmil olmaktadır başka işe yaramaz. Bu sebeptendir ki bu meseleye Okulumuzda azamî derecede ehemmiyet verilir.

Talebesinde muhakeme, sadakat, intizam ve imtizaç kabiliyetlerinin inkişafı için elinden geldiği kadar gayret etmekte olan Okul, bu hususlarda bir terakki duymağa başlamıştır. Talebenin çoğu verilen işlerin vazifelerin mesuliyetini idrâk ve kendilerinden zaif mizaçta olanlara faydeli tesirler icra eylemektedir. Mezun Hemşirelerin şahsiyetlerinde belirmesini istediğimiz disiplin onları, yalnız konulmuş birtakım kaide ve nizamlara tâbi tutmakla temin edilmediğinde daha şimdiden, talebenin karakterini kuvvetlendirmek lâzım geldiğine kanaat ediyoruz.

Disiplin her terbiye müessesesini daima düşündüren bir mevzudur. Devamlı bir ihtimam ve rehberliğe lüzum gösteren iyi bir haleti ruhiyeyi talebe arasında inkişaf ve tekâmül ettirmek için kâfi adette personele malik olduğumuz için cidden bahtiyarız.

İçtimai hayat :

İçtimai hayat, Hemşire Okullarının bir çoğunda ziyadesiyle ihmale uğrayan talebe hayatına müteallik bir safhadır. Hastalık, doğum ve ölüm gibi anlarda hayatımızla en yakın ve samimî temaslarda olan Hemşirelerimizin bir taraftan her hususun fevkinde vakur, ağırbaşlı ve nazik birer Bayan olmalarını temenni ederken, diğer taraftan bu evsaftaki rolü bizzat yaşayan bilmeleri için icap eden terbiye ve tecrübeyi onlara temin etmeği düşünmüyoruz. Halbuki hastanın acıları ve ızdırabı ile günbegün varlığı sarsılan gençlikten onun kudretiyle mütenasip ve en iyi vasıfta olan bir çalışmayı bekleyemeyiz. Günün dertlerini unutturabilecek bazı değişiklikler ve neş'e Hemşirenin hayatına girmelidir. Aksi takdirde en nazik ve iyi kalpli tanınan bir Hemşiremizin bile huyu acı ve sert olmağa mahkûmdur.

El işleriyle iştigal, iyi kitapların mütaleası, oyun ve arada sırada tertip olunan çay toplantıları hep talebenin hayata karşı olan görüşünü biraz genişletmek maksadıyla programa konulmuştur. Şimdiki halde spor faaliyetimiz o kadar inkişaf etmemiştir, fakat bazı talebenin bahçenin işlerine karşı gösterdiği merak ve bizzat toprakla meşgale bu noksanı telâfi etmiştir.

Geçen yıl haftada bir gece muntazaman tatbik edilen programda sine ma, oyun ve konferans gibi faaliyetlerden talebe müstefit olmuştur. Bu program bazan hariçten davet edilen şahıslar ve çok kerre de Okul'da bulunanlar tarafından temin edilmiştir. Diyebiliriz ki, şayanı itimat ve aklı başında olarak yetiştirmek emelinde olduğumuz genç Hemşirelerimizin tekâmülü bu tarz içtimai fırsatlarla daha iyi bir istikamet almıştır.

Hülâsa :

Buradaki satırlarla şimdiye kadar olan işlerin ana hatlarını ve inkişafını çizmeğe gayret eyledik. Bu kadarlık bir faaliyet belki de bazılarının nazârında ehemmiyetsiz gibi görünür, fakat dar görüşler ve batıl düşüncelerle mücadele ederek bu mesleği kurmağa çalışanların gözünde bugünkü netice kıvanç verir. Diğer memleketlerin profesyonel işçilerine gelince onlar da burada ve 1925 de ekilen tohumların sağlam olan kökleri, birkaç yılda fıskırarak dalları ve baharları hakkında bizi temin ederler.

Bugün Okulumuz yüksek meharette olan Hemşireleri yetiştirmek için lâzım gelen vasıtalara ve disipline maliktir. Talebemiz her sene evvelkine nazaran daha yaşlı, meharetli ve talimlidir. Kemiyet ve keyfiyet bakımından çok iyi tekâmül eden ve kendilerine güvenilecek, yüksek kudrette olan Hemşireleri yetiştirmek gayesine doğru el birliği ile çalışan Talim Hey-

etimiz, tedrisatın daha esaslı ve dikkatli hazırlanması için bize cesaret ver -
mektedir.

Bu meslek, Boğaziçi sahillerinde meşhur İngiliz Hemşiresi (Florence
Nightingale) e Modern Hemşire fikrini aşıl原因 Türkiye'ye karşı sonsuz
şükran duygularıyla mütehasstır. İşte Türkiye'nin san'atımıza yapmış ol -
duğu bu hizmet, (Florence Nightingale) in gösterdiği esaslar üzerinde yü -
rüyerek onun tahayyül ettiği ve her Türkün iftihar edeceği zeki, olgun ve
maharetli bir Hemşire yetiştirmek için bize ilham vermektedir. 1

Aksaray - İstanbul

*Kızılay Hasta Bakıcı Hemşireler
Okulu Direktörü*

Gençlik Kızılay Kurumu Neşriyatından Yıllık ve Büroşürlerini Okuyunuz

Kızılay Maske Fabrikası

Yazan : Hami Beken

Memleketimizin endüstrileşme programının tatbikinde dahi cemiyeti - miz büyük bir eserle varlığını göstermektedir. Cümhuriyet hükümetimizin Kızılay Cemiyetine zehirli gazlardan korunmağa mahsus maskelerin imâl ve satış inhisarını lûtfetmesiyle 12 inci Cümhuriyet yılının bayramında Ma - mak'ta Kızılay Cemiyeti tarafından pek büyük bir ihtimamla kurulmuş olan maske fabrikasının açılış töreni yapılmış ve fabrika tam bir faaliyetle çalış - mağa başlamıştır.

Fabrika Cemiyetimiz tarafından büyük fedakârlıklarla inşa ettirilmiş - tir. Açılışında iki fabrikasyon ve birer kuvvei muharrike ve buhar santrali binalarından ibaret olan tesisat zamanla daha genişlemiş ve 15 inci Cümhu - riyet bayramında kantin binası, kömür fabrikası binası, atölyeler binası ve anbar binaları ve sair müstemelâtile muazzam bir kurum halini almıştır.

Maske fabrikamız en modern makinalarla mücehhezdir. Hususî motör - lerle işletilmekte olan bu makinalar transmisyon gibi tesisat ve tertibattan arî ve büyük emniyet tertibatını haizdirler.

Fabrikasyon binaları bol ziyalı havadar olup işçinin zevkle çalışmasını temin etmektedir. Boya ve sair muzur maddelerle çalışan kısımlarda ayrıca havalandırma tertibatı mevcuttur.

Fabrikanın iki dizel agrigatı mevcut olup lüzumunda kuvvei muhareke - sini kendi temin edebilir. Maamafih fabrika şehir ceryanından ve hava ga - zından dahi istifade etmektedir.

Mart - 1937 bidayetinde maske fabrikamıza munzam olarak aktif kömür fabrikası tesis edilmiş ve yerli kömürlerimizden aktif kömür - zehirli gaz sü - zücü kömür - imâline başlanmıştır.

Yerleri pek dağınık olan atelyelerimiz bir bina halinde toplanarak mun - tazam iş taksimatı ile randımanı yükseltilmiş ve her cihetten elverişli bir hale konmuştur. Atelyemiz bugün en ince makina tamirlerini yapabilecek bir kabiliyettedir.

Fabrikamız bugün tam mesaisile ordu maskesi üzerinde çalışmaktadır. Kimya ve teknik lâboratuvarımız daima ecnebi fabrikalarının terakkiyatını tetkik ve imalatımızla mukayese ederek maskelerimizin fennin son ilerleyiş - lerine uygun olmalarını temin etmektedir.

Fen büromuz aynı zamanda halk maskesi imâli için lüzumlu olan tetki - katı da yapmaktadır. Bu iş için icap eden tesisat yapıldıktan sonra derhal fabrikasyona başlanılması temin edilecektir.

Fabrikamız vilâyetlerde, kaza ve nahiyelerle, mekteplerde verilmekte olan zehirli gazlardan korunma ders ve kursları için icabeden gaz nümune - leri ile gazdan korunma malzemesini de imâl etmektedir.

Fabrikamız bugün bir ecnebi mütehasşıs ile bir ecnebi ustabaşısından da tamamen Türk elemanları tarafından idare ve işletilmektedir.

Türk işçisi bu işte dahi yüksek kabiliyetini göstermiş; Türk kadın ve erkek ustaları bu işe de hâkim olmuştur.

Memleket dahilinden ve haricinden gelen bilûmum iptidâî malzemeler işletmeye alınmadan evvel, ince bir muayeneden geçtikleri gibi bundan madâ maske ve teferruatının imalâtında bilûmum yarı işlenmiş parçalar ve komple maskeler teker teker (157) defa muayeneye tâbi tutulmaktadır. İmalâtta gös - terilen işbu ihtimam maskelerimizin yüksek evsafını ve tam mânasiyle ko - ruyucu bir cihaz olmalarını temin etmektedir.

Fabrikamız bugün (500) e yakın usta ve işçi ile çalışmaktadır. Demek ki işbu mikdara yakın ailenin hayatını temin etmekle, Ankara'da iktisadî bir mevki kazanmaktadır. Mamak bugün kurulan birçok evlerle canlanmış ve köy fabrikaya, elektrikle tenvir edilmekte olan ve her tarafı ağaçlandırılmış bulunan bir buçuk kilometreye yakın muntazam bir yol ile bağlanmıştır. Fabrika muayyen bir plân dahilinde inşa edilmiş olup aynı plân dahilinde genişlemekte ve civarı dikilmiş ve dikilmekte olan binlerce ağaçlarla teşçir edilmektedir.

Tam bir randımanla çalışan işçinin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran fabrikamız, usta bir aşçının idaresinde kurduğu ekonomia ile işçiye yük ol - myacak bir fiyatla ve yine kimyagerlerin daima kontrolu altında bulunan erzakla yiyecek yemek temin etmektedir.

Fabrika revir heyeti bir tabip, bir hemşire ve bir pansörden müteşekkildir. Revirimiz ilk imdat sıhhi istasyonu, birer kadın erkek koğuşile bir em - zirme odasını ve diğer lüzumlu teşkilâtı ihtiva etmektedir.

İşçilerimize her sene lüzumlu aşılar yapılmakta ve daima icabeden mua - yene ve tedaviler ifa edilmektedir.

İşçinin yeknasak ve temiz giyinmesini temin maksadile kadın işçilere gömlek ve erkek işçilere tulum verilmekte ve revirimiz tarafından muayyen vakıtlarda temizlik kontrolu yapılmaktadır.

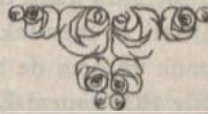
Fabrikamız mensubininin aralarında samimî bir bağıllık ve aynı zamanda spor ihtiyaçlarını temin etmek maksadile (Maske spor) namile bir kulüp kurulmuştur. Her türlü sporu yapabilmek için de (80 × 110) eb'adında yeşil bir saha vücade getirilmek üzeredir.

Yakında bilûmum memur ve işçilerimize fabrikamızın imalâtı ile alâkadar konferanslar verilmesi ve kurslar açılması da tekrarrür etmiştir.

Fabrikamızı memleketimizin en yüksek şahsiyetleri ve memleketimizi teşrif eden birçok dost ecnebi şahsiyetler gezmişler ve yüksek takdirlerini esirgemiyerek intibalarını fabrikamızın hatıra defterine kaydetmek lûtfunda bulunmuşlardır.

Maske fabrikası memleketimizin endüstrileşme dâvası bakımından muvaffak bir kurum olduğu kadar, ordumuzun modern cihazlanmasını temin bakımından da kendisine pek kutsâl bir vazife yüklenmiş ve bu vazifeyi mükemmelen ve tamamen yapmaya muvaffak olmuş bir eserdir.

Hami Beken

**Kızıl aya aza
yazılmak insanlık
borcudur.**

Kızılay İstanbul Deposu

Cemiyetimizin Genel Merkezinden sonra işlerin en çok tekâsüf ettiği ve mühim ve malî işlerinin tedvir edildiği yer İstanbul'da Yenipostane civarında Kızılay Hanı'nda kâin Satış Büro ve Deposudur.

Bu depomuzda; Cemiyetimizin en mühim menabii varidatından olan Sıtma ve Firengi ilâçları ve Oyun kâğıtları monopolları ile maden suyumuzun satış işleri tedvir edilir. Ayrıca Umumî Merkezimiz namına birçok muhtelif işler ve göçmen işleri de Depo tarafından ifa edilmektedir. Bunları sırasile arz ediyoruz :

Sıtma ve Firengi İlâçları Monoplu :

Umumî sıhhatı tehdit eden sıtma ve firengi hastalıklarının tedavisinde kullanılan ilâçlardan yurdun bir senelik ihtiyacını karşılayacak miktarını elde bulundurmak ve her türlü ihtikâra mâni olmak üzere 2767 numaralı kanunla bu ilâçların memlekete ithali ve memleket dahilinde satılması monopolu, hem Kızılay'a yardım etmek ve hem de halkın hilesiz ve ucuz ve taze ilâç tedarik edebilmesi maksadile 1935 senesi Eylûlünde Cemiyetimize verilmiştir. 1 Eylûl 1935 tarihinde bu işe başlayan Cemiyetimiz, monopole tâbi ilâçları Avrupa'nın tanınmış fabrikalarından getirmektedir. Memleketin bir senelik ihtiyacına tekabül edecek miktarda ilâç bulundurmak maksadile fazla mübayaat yapılarak celbedilen ilâçlar İstanbul Depomuzda muhafaza edilmekte ve lüzum görüldükçe piyasaya çıkarılmaktadır. Son bir iki sene zarfında hususî surette yaptırttığımız kinin drajeleri de pek çok beğenilmiş ve rağbet görmüştür.

Ecza Depolarındaki istokların bitmesi dolayısıyla ilâç satışı ve gün geçtikçe artmakta bulunmuştur.

Ecza satışı 20. 6. 1938 tarih ve 3470 numaralı kanun mucibince 9 Temmuz 1938 tarihinden itibaren kazanç vergisinden de istisna edilmek suretile Hükûmeti Celilemiz bu hususta da Cemiyetimize karşı büyük müzaheret ve şefkatini göstermiştir.

Oyun Kâğıtları Monoplu :

Her zaman lûtûf ve himayesine mazhariyetle müftehir bulunduğumuz Cümhuriyet Hükûmetimiz 1118 numaralı ve 21 Haziran 1927 tarihli kanun ile oyun kâğıtlarının hariçten celbi, memlekette imâl ve satışını muavenet ol -

mak üzere Maliye Vekâletine niyabeten Cemiyetimize terk ve tahsis etmiştir.

Oyun kâğıtları, beher destenin malolduğu fiat üzerine ilâve edilen yüz kuruş inhisar resminin (75) i Cemiyetimize ve (25) kuruşu hazineye ait olup mallar Depomuza ithâl edildiğinde bu yüzde yirmi beşler Maliye veznesine yatırılmaktadır.

Afyonkarahisar Maden suyu :

Maden suyumuzun en çok istihlâk yeri İstanbul olduğundan Satış Depomuz membadan gönderilen maden sularını Depoya ithâl ve piyasaya arz etmekte ve müşterilerin istedikleri yere kadar göndermektedir. Halkı maden suyuna alıştırmak maksadile biri Eminönü'nde ve diğeri Beyoğlu'nda açılan iki maden suyu satış büvetimizde bu Depo tarafından idare edilmektedir. Halkımız maden suyunun şifâi hassalarını bittecrübe görmüş ve anlamış olduğundan İstanbuldaki maden suyu satışı diğer senelere nazaran artmış ve gün geçtikçe artmakta bulunmuştur. Büvetlerimizde bardakla satılan maden suyumuzun satışı da ziyadeleşmiştir.

Göçmen İaşe İşleri :

Romanya ve Bulgaristan'dan memleketimize iltica eden ve mühim bir kısmı son derecede yoksul bir halde bulunan Türk göçmenlerini, yurda ayak bastıkları andan itibaren Cemiyetimiz karşılamakta ve mahalli müretteplerine sevk edilinceye kadar iaşe etmekte ve ayrıca yolluk iaşelerini de vermektedir.

Bu iaşe işi için İstanbul Depomuzun idare ve nezareti altında İzmit, Kavak, Sirkeci, Tuzla ve Marmara Ereğlisi'nde aşevleri açtırılmıştır.

Sirkeci aşevi -	22.11.35	ten	31.8.38e	kadar	130 44	nüfus	göçmen	iaşe	edilmiştir.
Kavak "	30.6.37	den	1.6.38	e "	132 51	"	"	"	"
Tuzla "	20.4.36	dan	31.10.37	ye "	277 50	"	"	"	"
İzmit "	6.12.35	den	6.1.36	ya "	3 945	"	"	"	"
Ereğli "	1.7.937	den	3.12.937	ye "	113 12	"	"	"	"

Diğer Müteferrik İşler :

Umumî Merkez tarafından Avrupa'ya sipariş edilen gerek Maske Fabrikasına ve ambar eşya ve levazım kadrosuna ve gerek monopollere ait mamûl ve gayri mamûl eşya ve levazımın ve ilâçların ve iptidâi malzemenin gümrük muamelelerini yapmak, gümrükten çıkartmak, mahallerine sevk etmek, bedellerini tesviye etmek gibi işler Satış Depomuz tarafından yapıl-

dığı gibi bir harp veya kaza neticesinde kol veya ayağını kaybetmiş mal  l - lere de sun'     za yaptırmak velhasıl Umumi Merkeze ve Cemiyetimiz m  sesatına ait İstanbul'da yapılacak işleri de Satış Depomuz ifa etmektedir.

Gerek monopollerin idaresi ve gerek muhtelif işler dolayısıyla İstanbul Satış Depomuzun iktisap ettiği ehemmiyet nisbetinde memurin ve müstahdemin kadrosu genişlettirilmiş ve iş teşkilatı b  l  n  lm  şt  r.

Senelerdenberi mühim bir kısmı Satış Depomuz tarafından kira ile işgal edilen (Aksaraylılar Hanı) Cemiyetimiz tarafından mutedil bir bedel ile satın alınmış ve bu hana (Kızılay Hanı) ismi verilmiştir.

Tamamen sahibi bulunduğumuz bu hana Satış Depomuzun Büro ve Mağazalarile depoları ve üst katlarına da Kızılay İstanbul M  messilliği ve imâl ettiği en nefis elişleri ile ecneb   memleketlerde dahi takdire mazhar olmuş (Kızılay Sanat Evi) atelyeleri ve satış mağazası nakledilmiş ve kalan ma - đaza ve odalar da kiraya verilmiştir. Bu hanın idaresi de Satış Depomuz tarafından yapılmaktadır. Ayrıca Cemiyetimiz tarafından satın alınan Galata'da Kuledibindeki (İngiliz Hastanesi) namile maruf hastane binasının ve şerifpaşa Hanı'nın kira işleri Depomuz tarafından idare edilmektedir.

KIZILAYA

AZA OLUNUZ.

Kızılay gençlik kurumu

Tahsil çağının ilk merhalesinde bulunan yavrularımız arasında şefkat, teavün gibi insanî düşüncelerin, duyguların tohumunu onların mini mini dimağlarına zerketmek ve bu duyguları tekâmülâtı cismaniye ve dimağrıyeleri nihetinde derece derece yükselterek, tenmie ederek mefkûrevî bir anane haline getirmek maksadile Kızılay Kurumu'na bağlı olmak üzere 933 yılında teazzuv eden (Gençlik Kurumu) nun ilk devrelerinde üyelerin adedi yirmibine yaklaşmış ve geçen beş sene zarfında ise bu mikdar (115,000) e çıkmıştır. Az bir zamanda üye mikdarının çoğalmasına saik, üye kaydedilmiş olanların, fakir arkadaşlarına yardım ve onların ihtiyaçlarını mümkün mertebe tatmin hususundaki çalışmaları olmuştur. Bu suretle bugün bütün yurtta ilk, orta, ve lise okullarına mensup olmak üzere (3000) dernek kolu vardır. Bu dernek kolları her vilâyet ve kaza dahilinde bulunan (5) okuldan seçilen âzalarla idare edilen birer dernek şubelerine bağlanmıştır. Dernek kollarının vazifeleri arasında :

- 1 — Mektep sosyal yardım işleri,
- 2 — Sağlık işleri,
- 3 — Kızılay'a mahsus toplantı ve müsamereler,
- 4 — Mektepler arasında mektuplaşma ve albüm mübadelesi, gibi çalışmaları zikredebiliriz.

Bilhassa bu sene dernek kolları tarafından yedi güzide okulumuzda Kızılay menfaatına verilen müsamerelerle Robert Kolej tarafından tertip olunan Kızılay haftası zikre şayandır.

Bundan başka Kızılay Gençlik Kurumu, sıhhi ve içtimâî yardımlara dair broşürler neşretmek ve albüm mübadelesinde bulunmak ve gençlik parkları tesis etmek gibi sıhhi ve insanî çalışmalardan, Gençlik Kızıllaç teşekküllerini haberdar etmek suretile bu teşekküllerle olan münasebetini kuvvetlendirmeğe çalışmıştır.

Bu sene içinde yabancı gençlik kurumlarından 11 albüm gelmiş ve buna (6) albümle mukabele edilmiştir. Kurumun bidayeti teşekkülünden bugüne kadar (6) büroşür neşir ve tevzi edilmiş ve büroşürlerden iki nüshasının da tabı ve neşri yapılmakta bulunmuştur.

Bu sene Hereke'de açılan çocuk kampında çelimsiz ve bakıma muhtaç (190) çocuk giydirilmiş ve iaşeleri temin edilmiştir. Böyle zaif ve bakılmağa muhtaç olan yavruların sıhhatlarını korumağa elverişli ve faydalı olan bu

çocuk kamplarının arttırılması da tekr  r etmiştir. 938 senesine mahsus sıh   ve içtimai bir takım teşekküllerle tezyin edilmiş dıvar takvimler, geşkatli bir çocuğun yapabileceği işleri tasvir eden (11) resimden mürekkep kart postallar bastırılarak tevzi edilmek üzere bulunmuştur.

Yavrularımızın nezih bir varlık ve bir geşkat vahdeti içinde yetiştirilmesina saik olan Kurum'a sevin  lerimizi sunar ve takip ettiği inkişaf sahasında daima muvaffak olmasını dileriz.

KIZILAY KARAGÜN DOSTUDUR Ona yardım ediniz.

Afyon karahisar maden suyu

Hükümetimiz, Afyon Karahisar maden suyunun işletme imtiyazını 60 sene müddetle Cemiyetimize vermiştir. Haiz olduğu yüksek vasıfları itibarıyla ve dünyada mevcut maden sularının birincilerinden olarak tanınmış olan suyumuzun işletme imtiyazını Cemiyetimiz üzerine alır almaz derhal faaliyete geçmiş, Almanya'dan (Bad Ems) kaplıcaları mühendisi ve beynelmilel şöhreti haiz olan maden suları Kaptaj mütehassısı Mösyö Arnold Şerrer'i getirtmiştir. Bu mütehassıs suyun haiz olduğu yüksek evsafı teyit etmekle beraber evvelce menbada yapılan tesisata lüzumlu tadilat ve ilâve yaptırmıştır. Bugün suyumuz yüksek hassaları zayi edilmeden ve temizliğe son derece dikkat edilerek en asrî ve sıhhi âletlerle şişelere doldurulmakta, gerek memleket dahiline gerek harice sevk edilmektedir. Cemiyetimiz suyumuzun fazla satışını temin ve kıymetini tanıtmak için beynelmilel panayır ve sergilere, (ezcümle Paris, Londra, İzmir gibi) iştirâk etmiş, altın madalyalar ve birçok takdirnameler almıştır. Suyun satışında Cemiyetimizin takip ettiği prensip kârdan ziyade zengin, fakir, hasta, sağlam, bütün halkımızın bundan azamî istifadelerini düşünmekten ibarettir. Bunun için de Ankara, İstanbul, İzmir, Adana gibi büyük şehirlerimizde hususî büvetler açmış bunların adedini de çoğaltmak için imkânlar aramakta bulunmuştur.

Memleketimizde henüz yapılamıyan su şişelerinin gümrük, muamele vergisini vermek - şişeleri Avrupa'dan İstanbul'a İstanbul'dan su menbana nakletmek zarureti karşısında rekabeti temin için Cemiyetimizin müracaatı üzerine soğuk damgalı şişelerden gümrük ve muamele vergisi alınmamasına devlethava, kara, deniz yolları nakil vasıtalarıyla nakledilirken % 50 tenzilâta tâbi tutulmasına ve esnaf tarafından su şişelerinin kendi hususî işlerinde kullanılmalarının yasaklığına dair Kamutayımız 28. 12. 1933 tarih ve 2876 numaralı kanunu çıkarmıştır.

Cemiyetimizin, Cümhuriyetin 10 nuncu yıldönümüne müsadif 933 yılındanberi yaptığı satış miktarını ve her sene temin ettiği kârı aşağıya derç ediyoruz :

Senesi	Kaç liralık satıldığı	Şişe adedi	Safi kâr
1933-1934	56 490 50	286 500	9 148 58
1934-1935	115 933 96	704 300	5 125 76
1935-1936	151 361 00	891 630	3 073 00
1936-1937	226 158 09	2 440 250	24 348 07
1937-1938	246 634 39	1 448 250	—

Oyun kâğıtları

Cumhuriyet Hükûmetimiz, 1118 numaralı ve 20. 6. 938 tarihli kanunla Devlet inhisarının mühim bir gelir kaynağını teşkil etmekte olan oyun kâğıtlarının satış işini bir lütfü mahsus olmak üzere Cemiyetimize terketmiştir. Bu kâğıtlar memleketimizde yalnız Cemiyetimiz tarafından satılmakta ve satış depomuz İstanbul'da bulunmaktadır. Satışın temin ettiği varidatın % 75 i cemiyetimize % 25 i de hükûmetimize kalmaktadır. Depomuz peşin veya Banka teminat mektubu mukabilinde perakende yahut toptan satış yapar. Müracaat vukuunda memleketimizin her tarafına en seri vasıtalarla nümuneler gönderir ve yapılan sorgulara derhal cevap verir. Filigaranlı olan bu kâğıtları taklide hemen hemen imkân yoktur. Kâğıtların gerek nefaseti tab'ından gerek hükûmetimizin kaçakçılığa karşı aldığı kuvvetli tedbirlerden dolayı satış sahası her sene genişlemekte olduğu şükranla görülmektedir.

Bu münasebetle cemiyetimizin yaptığı mübayaat ve satış miktarını gösteren cedveli okuyucularımıza arz ediyoruz :

Oyun kâğıdı satış cetveli

Hesap devresi	Mübayaat ve işletme			Satış hasılatı				Sene sonunda depoda kalan		
	Deste	Tutarı		Deste	Tutarı			Deste	Tutarı	
		Lira	K. S.		Lira	K. S.			Lira	K.
1 Temmuz										
1 > 1927-1928	34 282			3 886	4 936	94		30 456	37 994	14
1 > 1928-1929	165 116	105 386	19 50	75 353	95 354	13 50		120 219	157 090	25
1 > 1929-1930	74 460	51 115	64	116 015	169 480	12 50		76 664	106 060	98
1 > 1930-1931	135 988	70 000		120 940	173 231	14		91 712	130 942	99
1 > 1931-1932	110 662	116 691	36 50	127 810	200 631	07 50		74 564	107 872	11
1 > 1932-1933	206 724	165 200	57	163 542	257 094	15		117 746	175 968	75
1 > 1933-1934	189 255	160 691	07	166 788	302 623	98 50		146 213	159 808	68
1 > 1934-1935	196 068	181 031	35	198 913	304 150	68		137 368	187 138	85
1 > 1935-1936	195 313	151 937	08	201 621	348 839	27		131 060	196 391	77
1 > 1936-1937	130 183	128 984	23	163 016	253 623	64		98 227	148 740	49
	1 438 051	1 131 037	50	1 339 924	2 109 959	64				

Başvekil Sayın Bay Celâl Bayar

Etimesğut Anbarı

Cemiyetimizin harp hizmetleri için kurduğu en mühim müesseselerden birini de Etimesğuttaki asrı malzeme anbarımız teşkil etmektedir.

Beş sene zarfında mezkûr anbarımızın muhtelif şubelerine girip çıkan (Alet, ecza, çamaşır, porselen, makina vesaire) gibi malzemenin miktarını gösteren cetveli okuyucularımızın mütaleasına arz ediyoruz.

ANBARA GELEN

Sandık balye ve çuval adet	Kilosu	T A R İ H İ
1391	97140	1/11/933 - 30/10/934
2139	141588	" 934 - " 935
3010	126960	" 935 - " 936
2493	132286	" 936 - " 937
9550	349854	" 937 - " 938
Yekûn	18583	827868

ANBARDAN GİDEN

1645	106479	1/11/933 - 30/10/934
2568	180465	" 934 - " 935
8634	132056	" 935 - " 936
2709	63148	" 936 - " 937
5540	100628	" 937 - " 938
Yekûn	21095	482776

Eskişehir Anbarından Etimesğuta nakledilen eşya miktarı :

Vagon adet	Sandık adet	Balye, çuval, bağ adet	Perakende adet	Kilosu
110	5353	4739	12226	6 390 383

Ankara Osmanlı Bankası İkinci Direktörü ve Ankara Kızılay teşkilâtının fahri muhasebecisi Bay Rauf Baykan tarafından Ankara'da Kızılay haftası münasebetile radyoda yapılan hasbihal

Sayın dinleyenlerim, Aziz yurttaşlarım;

Geçen sene Kızılay haftasını kaparken yine burada, radyoda yaptığım konuşmada " Hodbinlik ve hodkâmlık milletleri inkiraza sürükleyen en korkunç mikroplardır. Zenginlerimiz; bizden daha az zengin olanlarımızı, fakirlerimiz bizden daha çok fakir bulunanlarımızı düşünmeliyiz. Hayatta fazilet ve ulûvvucenabdan başka birşeye güven olmaz.

Bir memlekette yaşayan insanlar arasında, birbirine bağlılık ve yekdiğerini düşünmek hissi nekadardır samimî ve ne derece ileri ise o insanların sosyal durumları o nisbette sağlam ve medeniyet kabiliyetleri o nisbette yüksektir. Böyle milletlerin vatanlarında refah ve huzur bulmaları en meşrû hakları olduğu gibi efradı yekdiğerini seven ve koruyan bu milletlerin harîçten gelecek herhangi bir sademeden de hiç korkuları olmaz,, demiştim.

Evet Sayın dinleyenlerim;

Tabiatın kendilerini toplu bir halde yaşamak üzere yaratmış bulunduğu insanlar ancak cemiyet halinde yaşadıkları takdirde idamei hayata muvaffak olabilirler. Münferit bir Robenson hayatı yaşamak; hususiyle zamanımızda, imkânsızdır.

Tabiaten cemiyet halinde yaşamak mecburiyetinde bulunan insanların yer yer kurmuş oldukları müşterek benliklerin -ki biz buna millet namını veriyoruz- bakası için kendi haklarından kendi varlıklarından bir kısmını feda etmeleri elzemdir. İcabında uğruna kanımızı, canımızı vermekten çekinmeyeceğimiz milletimizin huzuru, refahı, saadeti için de yine icabında maddî ve manevî herhangi bir fedakârlığı yapmaktan da çekinmemeliyiz.

*

Sayın dinleyenlerim;

Şafkat, merhamet, âlicenaplık, mürüvvet gibi insanlığın en ileri ve en yüksek hislerinin bir arada ve toplu olarak harekete geçmesinden doğmuş olan Kızılay Cemiyetimizin Ankara Merkez teşkilâtı; her sene bir Kızılay üye yazma, haftası yapmaktadır.

Bu senenin bu haftası da üç gün evvel açıldı.

Kızılayımız bu hafta içinde bütün aziz Ankaralıları teşkilâtımıza maddî ve manevî yardımda bulunmağa dâvet eder.

Bu hafta içinde bir kısmımız Kızılay'a para yardımları yaparken bir kısmımız da ona her cephede faideli olabilecek kabiliyette âzalar bulur, kaydederiz. Bu hafta içinde bütün Ankaralılar yekdiğerile yarışırmasına geniş bir faaliyetle Kızılay'a çok şümüllü ve çok mânalı hizmetler, yardımlar yaparlar.

İşte şu anda bu senenin bu haftası içinde bulunuyoruz. Binaenaleyh, aziz Ankaralılar, hiç vakıt kaybetmeden her sene olduğu gibi derhal faaliyeti - nizi teksif ederek yakininizde bulunan aileleriniz efardından başlayarak bütün muhitinizde Kızılay'a üye yazmağa, Kızılay için para toplamağa çalışınız.

Yazacağınız üye adedi, toplayacağınız paranın mikdarı ne olursa olsun hiç düşünmeyiniz; çünkü Kızılay sizin kendisi uğrunda yapacağınız feda - kârlığı, göstereceğiniz mürüvveti, hiçbir zaman ölçüye vurmaz. O; kendisi için yapacağınız hizmetin, kendisi için göstereceğiniz ulûvvucenap ve cömertliğin bütün samimiyetleri ve bütün şükranlariyle yalnız medyunu kalır; onun kendisine yapılan herhangi bir hizmeti azımsıyarak dudak bükme itiyadı değildir.

*

Kızılay; harp zamanlarında vatanları için döğüşen kahramanlardan yaralananların imdadına koşarak onların sızlayan yaralarını sarmak düşünce - sile kurulmuş bulunmasına ve esas gayesi de bu olmasına rağmen, o; harp zamanlarındaki bu hizmetleri ve bu vazifeleri için hergün bir kat daha mütekâmil bir halde hazırlanmakla beraber sulh zamanında da hiç durmadan millete içtimâî sahada birçok yardımlar yapmakta ve birçok hizmetler görmektedir.

Harp zamanlarında yara sarmak Kızılay'ın yalnız insanlık vazifesidir. Kızılay memleketimizde bundan başka bir de içtimâî vazife görmektedir. O sulhde de hiç yorulmak ve hiç yüksünmeksizin milletin yoksulları, milletin düşkünleri ile meşgul olur. Onların yoksulluklarını gidermeğe, onların acılarını dindirmeğe çalışır.

Öyle diyebilirim ki; zengin, fakir, memleketimizde Kızılay'ın bu içtimâî hizmetlerinden faidelenmemiş bir tek insan yoktur.

Yurdun herhangi bir köşesinde duyulan bir acı derhal onun çok hassas vicdanını harekete geçirir. O herkesin yardımına koşar. Felâketzedeler; yalnız ondan yardım ister kimsesizler; yalnız onun şefkatle dolu kolları arasına atılır.

O düşkünlerin desteği, o muhtağların tek olan varlıklarıdır;

Kızılay'ın içtimâî yardım sahasındaki kıymetli ve faâl çalışmaları onu yurtta içtimâî yardımın müşahhas bir timsâli yapmıştır.

Ona yardım etmek, ona faideli olmak yurdunu seven insanlığını müdrik her Türkün en asil bir vazifesi, bir borcudur.

Aziz yurttaşlarımız; işte ancak bu düşüncelerin tesiri altında olarak, sizden; genç ihtiyar, zengin, fakir, hepinizden; Kızılay'a yardım etmeğe koşmanızı istiyorum. Paraverebileceklerinizin ona nakden yardım etmesini, para yardımı yapamıyacaklarınızın da ona faideli olmağa çalışmasını diliyorum.

Onun için yapacağınız en ufak bir hizmetten sonra, emîn olunuz; insanlığımızın bir parça daha yükselmiş olduğunu; vicdanımızın biraz daha huzur ve rahat duyduğunu hissedeceksiniz.

Güzel bir gün . . . dinlenmek üzere gezmeğe çıktınız, geziyorsunuz. Hiç beklemediğiniz bir anda yakınınzda küçük bir yavrunun hıçkırığa hıçkırığa ağladığını işidiyorsunuz. O anda içinizde birşey burkuluyor. Gayri ihtiyarî o küçük yavruya yaklaşıyorsunuz ve ona niçin ağladığını soruyorsunuz. Zavalı yavru göz yaşları arasından sızan korkak nazarlarla bakarak size anasile, babasını kaybetmiş olduğunu anlatıyor. Yorgunluklarınızı, gezmenizi unutuyorsunuz. Yavruyu kucaklıyor, kaybettiklerini arıyor, buluyor onu istediklerine kavuşturuyorsunuz.

İçinizde yükselen bir gurur, vicdanınızı titreten bir haz sizi sevindiriyor.

İşte aziz dinleyenlerim; Kızılay'ın hergün yapmak istediği ve yaptığı bu veya bunun benzerleri olan çok güzel ve çok hayırlı isteklerdir.

O, hayatta bütün sevdiklerini kaybetmiş kendi kuvvetile aradağına varamayan yoksul, kimsesiz, aç ve yardıma muhtaç kimselerin elinden tutar; o, felâketzedeleri kucaklar, korur, sever ve tesellî eder.. Onun bu hizmetlerinde muvaffak olması için siz de onun âzası, onun yardımcısı olunuz.

Sayın Ankaralılar;

Şu dakika elde etmiş bulunduğum bu güzel fırsattan istifade ederek geçen sene olduğu gibi bu sene de size Ankara'da Kızılay teşkilâtımızın çalışmalarından kısaca bahsedeceğim :

Ankara'mızda Kızılay Merkez teşkilâtımız diğer senelerde olduğu gibi bu sene de kıymetli yardımlarınızla pek faideli hayır işleri başarmağa muvaffak olmuştur.

Teşkilâtımız gerek senelik kongremiz esnasında neşrettiği ve gerek Kızılay haftası içinde hemen bütün Ankaralılara gönderdiği beyannamelerle yapmış olduğu bu hayırlı işleri anlatmağa çalışmış ve icabeden bütün izahatı vermiştir. Bu beyannamelerde de yazdığımız gibi teşkilâtımızın bir sene zar-

fında başarmış olduğu hayır işleri, acı duyarak söylüyorum, istediğimiz nisbette dolgun bir yekûn gösterememektedir.

Çok faâl ve çok vicdanlı olan Ankaralı hemşerilerimizden çalışmaları - mızın daha değerli ve daha faydeli bir hale gelmesini ve yakından alâkadar olmalarını isteyeceğiz.

Aziz Ankaralılar; bizi irşadlarınızla tenvir, bizi yardımlarınızla teşci ediniz. Kızılay için hepinizden maddî ve manevî yardım bekliyoruz.

Sayın dinleyenlerim; müsaade ediniz de size biraz da Şafkat Yurdu' - muzun çalışmalarını anlatayım :

Teşkilâtımızın Sakarya Nahiyesi'nin Nazımbey Mahallesi'nde bundan dört sene evvel Halkevi içtimâî yardım komitesinin de muavenetile kurmuş olduğu ve ismine (Şefkat Yurdu) dediğimiz bu güzel yuvada 1 Eylûl 1937 tarihinden 30 Haziran 1938 tarihine kadar olan on ay zarfında kırk mektep talebesi ve çocuklarile birlikte 20 nüfus da himayeye muhtaç kadın barın - mıştır. Bu altmış nüfusa; Yurtta yer bulunmadığı için barındıramadığımız ve hariçten gelerek her övünde Yurdda yemek yiyen ve Yurdumuzdan her türlü yardımı gören 17 talebeyi de ilâve edersek Yurdun bu sene zarfında doğrudan doğruya himaye etmiş olduğu nüfus adedi yetmiş yediye bulur.

Bu yetmiş yedi nüfustan maada Yurdumuz 1938 senesi İkincikânun ayrı - nın iptidasından başlayarak Mayısın 31 inci günü akşamına kadar Ankara mekteplerinden Kız İisesi'nde 48, Erkek Lisesi'nde 88, karışık Orta Okul'da yine 88 olmak üzere cem'an 224, talebeye bir ay müddetle hergün 250 şer gram ekmekle birlikte birer kap sıcak ve tam kalorili yemek göndermiş ve yedir - miştir. Buna her pazar Yurda müracaat eden 200 kadar fukaraya verilen ek - mek ve yemeği de ilâve edecek olursak 1 Eylûl 1937 tarihinden 30 Haziran 1938 tarihine kadar geçen 12 ay zarfında Yurdumuzun Aşevi'nden (56000) porsyon yemek ve onbin kilo da ekmek dağıtılmış, Şefkat Yurdumuz her gün 186 nüfusa bir kap sıcak yemek ve 250 gram da ekmek vermiştir.

Birçok kıymetli hemşerilerimin yaptıkları ayniyat teberrüünden maada Yurd İdare Heyeti bu güzel işleri başarmak için bu on ay zarfında cem'an 6183 lira sarfetmiştir. Bu paranın ancak 2950 lirası yiyeceğe verilmiş ve mü - tebaki 3000 kûsur lirası da giyecek, yakacak, aydınlık demirbaş, tamir, karı - şık masraflar ve nakdî yardımlar için kullanılmıştır.

Burada müsaadenizle bir tek rakkam üzerinde biraz duracağım :

On ay zarfında Yurddan dağıttığımız ekmekle birlikte elli altı bin pors - yon yemek için 2950 lira sarfetmişiz. Bu 2950 lirayı 56000 ne taksim edecek olursak ekmekle birlikte bir kap daha doğrusu bir övünlük yemeğin beş ku -

ruş on paraya mal edilmiş olduğunu görürüz. Yani üç kuruş on paraya bir kap yemek..

Bu ucuz maliyet fiyatını duyunca içinizden bazıları bu yemeğin gelişmiş güzel hazırlanmış birşey olduğunu zan ve tahmin edebilirler. Size derhal söyleyeyim ki; Yurdumuzda 15 çeşit üzerine hazırlanan ve bütün bu yemekler hepsi fahrî olarak çalışan Yurd İdare Heyetimiz tarafından bizzat piyasa-
sadan tedarik edilen en iyi malzeme ile hazırlanmaktadır. İçinizde Yurdun yemek zamanlarında oraya uğrayarak bu yemeklerden tatmış ve lezzetle yemiş olanlar bu sözlerimin doğruluğunu tasdikte biran bile tereddüt etmezler.

Şimdi sizin yüksek vicdanlarınıza hitap ediyorum, ve soruyorum: Aziz Ankaralılar; içinizde Ankaramızın kimsesiz ve yoksullarile bu kadar candan alâkalı bulunan Kızılayımızın bu temiz (Şefkat Yurdu) nun yardımına koşmak istemeyecek bir tek kimse var mıdır ? Olabilir mi ?

O halde müsaade ediniz sizden bir ricada bulunayım :

Senede bir defa olsun, bu güzel Yurdu görmek üzere ona gidiniz; görünüz ve eğer onu yardımlarınıza lâyık bulursanız ona yardım ediniz.

Kızılayımızın sizden dileği budur.

**Kızılaya
Aza
Olunuz.**

Hava teslihatı

Yazan : Fuat Kerman

Medenî beşeriyetin asırlardanberi tedrici tekâmül düsturlarına, kanunlarına uygun olarak bitmez tükenmez bir sây'i ıztırarı ile vücude getirdiği mamûreleri, âbideleri, o azametli vakur ilim ve medeniyet kaynaklarını, silip süpürerek, yakıp yıkarak, baykuşlara, sırtlanlara, hazin cevîlânghâhlar hazırlamak, yaratmak için bilhassa son senelerde yine aynı medeniyetin insanları arasında hummalı, titanik bir faaliyetin hüküm ferma olduğu görülüyor. Öyle bir faaliyet ki eskiden muhasım tarafların müstahzar kuvvetlerine münhasır olan ve tabiatın kurduğu kuvvetin hakka galebesi düsturuna, ezeli kadidesine ittibaen var oldukları gündenberi insanlar arasında harp namı altında tekerrür edegelmekte olan silsilei makatelâtın imhakâr sistemlerini, kuvvetlerini, bugün şehirlere, köylere silâhsız masum insanların harimine kadar sokmağa ve o katil, imha sistemlerinin daha ilmi, daha teknik kudretlerle ci-hazlandırmağa matuf bir faaliyet . . .

Bu ne garip tecellidir ki, insanı medeni emellerin, gayelerin, tahakkuku emrinde sefalet, hastalık gibi müstevli olan, âfetelrden beşeriyeti kurtarmak için bıkmıyarak, usanmıyarak bütün varlıklarıyla lâboratuvarların yeknasaklığı içinde çalışan âlimlerin, kâşiflerin bugün o azametli mesaiyi hayriyele-riyle vücude getirdikleri muasırı medeniyeyi kökünden yıkıp atmak için dai-ma artan bir zevki ihtiras ve menfaatle aynı çatı altında, aynı lâboratuvarlar-da insanları boğarak, diri diri yakarak öldürmek için çalışan ilim adamlarını görüyoruz. Bu ne müthiş bir tezat ?.. Bir taraftan ölümü öldürmek, diğer ta-raftan ölüme bütün şiddetle bir inkişaf sahası verilmek isteniliyor. Harp cephelelerini geçerek şehir ve köyler üzerinde yüzlerce metre yükseklerde uçan, ölüm kasırgası gibi geçtiği yerleri yakıp yıkan tayyare adlı bu tahrip ve ölüm cihazı tekâmül sahasında her gün büyük bir hızla yürümekte ve ço-ğalmaktadır. O kadar ki irili ufaklı bütün milletler bu korkunç silâhla teceh-hüz etmek için bûdcelerinin, varidat kaynaklarının mühim bir kısmını bu işe hasretmek hususunda hiçbir fedakârlıktan çekinmemektedirler. Her millet ilmi ve malî kuvveti ve kabiliyeti nisbetinde bilhassa askerî tayyarecilikte bir takım yenilikler vücude getirmek suretile bu âletin kudreti tahribiye ve beyriyesini artırmak, beynelmilel rekabet sahasında faikiyet rekorunu kır-mak için harıl harıl çalışmakta ve âlimlerini, kâşiflerini seferber eylemekte-dir. Resmî ve hususî bütün fabrikalar, iş evleri büyük miktarda tahrip dane-

leri atabilecek, boğucu, öldürücü, yakıcı gazlar neşredebilecek serî uçuşlu bombarduman tayyareleri yapmakla meşguldür. Hali faaliyette olan bu teknik hava cüzütamlarının adedi günden güne artmaktadır.

Bugün Avrupa'da bu cüzütamların adedi (18.000) ve gelecek sene bu nun ne korkunç bir miktara varacağı kestirilememektedir. Bir istatistikte görülen rakamlara nazaran teknil dünyada mevcut tayyare ve tayyarecilik için sarfolunan paraların miktarı (40 milyar tutuyor. Bunun (30) mil - yarı Avrupa'nın hissesine düşüyor.

Fransız hava kuvvetleri nezareti tarafından askerî tayyarecilik ve L'air - Ministray tarafından sivil tayyarecilik hakkında yapılan tebliğde aşağıda yazılan rakamlara tesadüf olunmaktadır :

Devletler	İlk sınıf harp tayyareleri	Nakliyat tayyareleri
Almanya	2 800	160
Belçika	250	21
Fransa	1 500	114
Bü. Beritanya	2 000	162
İtalya	2 150	118
Lehistan	500	21
Romanya	280	15
İsviçre	200	16
Çekosllovakya	500	28
Türkiye	160	—
Rusya	4 500	—
Japonya	1 070	—
Amerika	2 885	348
Yugoslavya	300	7

Aşağı yukarı tahmini olarak kabul edeceğimiz bu rakamlara nazaran Rusya, hali faaliyette bulunan tayyare filolarının faikiyeti adediyesi itibarile birinci, sonra Birleşik Amerika, daha sonra Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa, Japon gelmektedir. Devletlerin hava silâhlanmasına karşı gösterdikleri bu baş döndürücü tehacüm ve tehalükün daha ne kadar devam edeceği bilinmemekle beraber tayyare tehlikesini tevkif edecek yahut azaltacak surette kara ve deniz makinelerinin, silâhlarının da izdiyadına, inkişafına çalışıldığını söylemeğe de hacet yoktur. Bütün bu çalışmaların devamı, sulh semasını lekeliyen bir takım şüpheli, muzlim bulutların tekâsüfünü, bütün milletlerin, mahiyeti kestirilemeyecek kadar korkunç faciaların vukuu arifesinde bulunduğunu göstermektedir.

Müstakbel harplerde cephelerin inkısamı, Kızılay ve Kızılhaç Cemiyetleri gibi şefkat ve yardım müesseselerinin ehemmiyetini, mes'uliyetini daha ziyade artıracaktır. Bu cemiyetlerin harp meydanlarında döğüşen vatan müdafilerine azamî bir gayretle hasrettikleri yardımlarını harp gerilerine de teşmil etmeleri zarureti karşısında teşkilât kadrolarını tevsi ve sıhhi malzemelerini ve buna müteferri bilcümle vesaiti maddiye ve müteaveneyi hazırlamak, çoğaltmak imkânlarile karşılaşacakları tabiidir. Yakın herhangi bir âtinin büyük bir ihtimam ile hazırlığı bir hengâmei uzmada bütün hayır cemiyetlerinin müessir tedbirlerine ve bütün hazırlıklarını şimdiden yapmak üzere mensup oldukları hükûmet ve milletin istisnâî müzaheretlerine muhtaç oldukları pek tabii olarak hatıra gelmektedir.

Yavrularımız

Her Annenin Muhakkak

Okuması Lazım Gelen Bir Kitaptır.

16 ıncı Beynelmilel Londra konferansına muhterem heyetimiz tarafından verilen umumî rapor

Beynelmilel Kızıllaç konferansının 16 ıncı içtimaina vaki davete iştirâk etmek üzere cemiyetimizin Reisi Profesör Bay Refik Saydam'ın riyaseti altında Londra'ya giden heyetimiz tarafından kaleme alınan umumî rapor :

I — Kızıllaç cemiyetinin kuruluşunun altmışıncı yıldönümü münasebetile memleketin her tarafında yapılan tezahürlere,

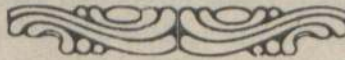
II — Diğer memleketlerde kabul edilen metodlara tevfikân beş seneden beri teessüs eden Türk (Jünyor) lar teşekkülünün Kızıllaç cemiyetine bağı bulunduğuna, kültür, sıhhat ve içtimâî muavenet Vekâletlerinin geniş mü - zaheretine nail olan bu teşekkül sayesinde içtimâî yardım ve şefkat fikrinin çocuklarda tevessü ve inkişaf ettiğine,

III — Türk Kızıllaç cemiyetinin yardım ve şefkat işlerinde gösterdiği faaliyetlere, vücade getirdiği hayır müesseselerine,

IV — Türk Kızıllaç cemiyetinin 1938-1939 bûdçesinde tesbit edilen menbalardan alınan varidatın miktarına,

V — Türk halkını ve beşeriyet muhiplerini, hayırlı faaliyetlerine, bil - hassa iki seneden beri okuyucularına, umumî surette boğucu, öldürücü, gaz - lar ve saire hakkında malûmat veren, faydalı hizmetlerde bulunan Kızıllaç mecmuası adında cemiyetin iki ayda bir çıkardığı mevkuteye,

VI — Memleketin hükûmet memurları, makamâtı, askerî ve sivil otoritelerile, müştereken çalışmalarına ve saireye dair kıymetli malûmat ve vesa - iki ihtiva etmektedir.

Bir sıhhiye sığınacağı nasıl olmalıdır ?

Yazan : Prof. Dr. Muntsch

Çeviren : Dr. Nuri Refet Korur

Bir sıhhiye sığınacağı deyince bir harp zamanında yaralananlar, gazlananlar ve hastalananların süratle naklolanarak ilk tedaviye tâbi tutuldukları bir sığınak akla gelmelidir. Böyle sığınaklar büyük şehirlerde yapıldığı gibi her bir fabrikada da böyle bir sığınığın mevcut olması lâzımdır. Zira bir hava tehlikesi zamanında fabrikalar gibi birçok insan barındıran yerlerde yaralanan ve gazlananları tedavi etmek için muhakkak emin sığınaklara ihtiyaç vardır. Böyle bir sıhhiye sığınacağı, diğer bütün gaz sığınakları gibi tamamen emniyetli tarzda inşa olunmalıdır. Yani üzerine düşen orta çapta bombalarla büyük bombaların parça tesirine karşı mahfuz olmalıdır. Böyle bir sığınğa öyle bir yerde inşa edilmelidir ki, yaralanan veya gazlanan insanlar süratle buraya kaçmağa muvaffak olsunlar. Büyük şehirlerde tercihan kalabalık yerler, fabrikalarda herkesin süratle erişeceği mahaller bu maksat için çok müsaittir. Böyle bir sığınakta esas takismat şunlardır :

1 — Gaz dehlizi. (Gaz dehlizinden maksat, esas kapu ile hariç kapu arasında kalan bir boşluk olup bu sayede dışardan içeri giren gaz bulutları, evvelâ esas binaya girmiyerek iki kapu arasında kalmaktadır).

2 — Hasta toplantı yeri.

Muayene yeri.

4 — Boğucu gazlarla gazlananların yatması için yer.

5 — Yakıcı gazlarla gazlananların yatması için yer.

6 — Yaralılar ve hastalar için yer. (Bu yerlerin de erkek ve kadın için olmak üzere ikiye ayrılması lâzımdır.)

7 — Ağır yaralılar için yer.

8 — Duş yerleri.

9 — Yakıcı gazlarla gazlananlar için elbise değiştirme yeri.

10 — Malzeme deposu.

11 — Elbise deposu.

12 — Doktor odası.

13 — Personel odası.

14 — Apdesane.

Demek oluyor ki böyle bir sıhhiye sığınacağı epiyce odalardan mürekkep olacaktır. Bilhassa yakıcı gazlarla gazlanmış olanlar daha fazla ihtimama

muhtçtırılar. Bunların evvelâ bir mahalle sokulup soyunmaları, ondan sonra yıkanmaları, yıkandıktan sonra da yeni elbise giymeleri icap eder. O halde bu mahaller o tarzda yapılmalıdır ki :

A — Sığınağa kaçan yaralı vesaire evvelâ bir mahalde toplansın,

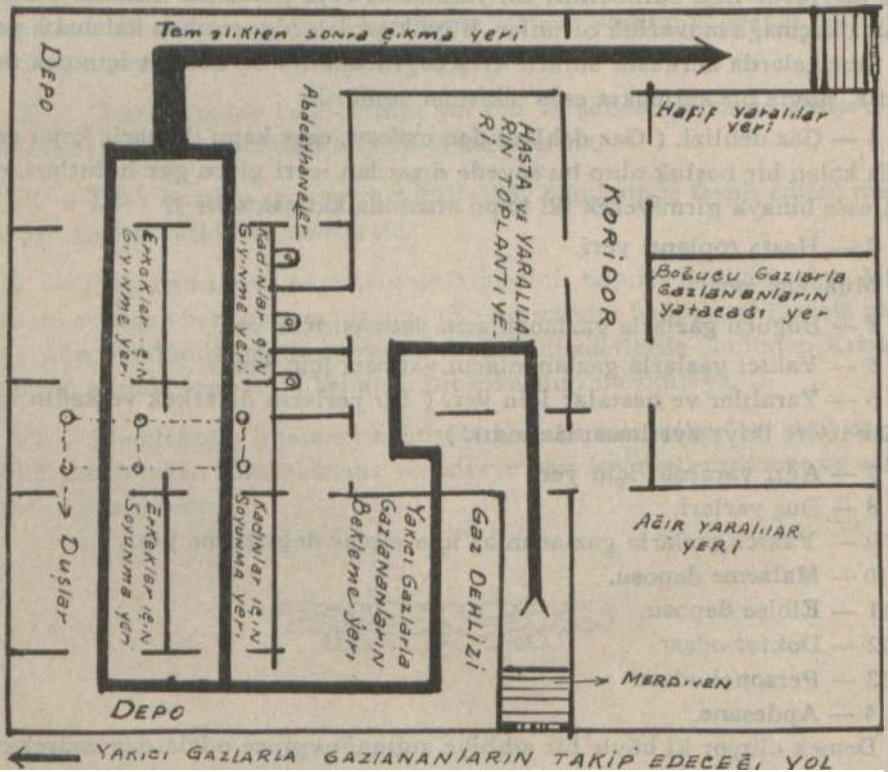
B — Doktor tarafından süratle muayene edilerek hafif ve ağır yaralılar, boğucu veya yakıcı gazlarla gazlananlar, hastalar ayrılsın,

C — Yaralılar kendilerine mahsus mahallere naklolunsun,

D — Gazlardan boğucu gazlarla gazlananlar da hususî bir yere götürülsün,

E — Yakıcı gazlarla gazlananlar evvelâ soyunma odasına, bundan sonra duş altına, ondan sonra da elbise değıştirme odasına gönderilsin ve ancak ondan sonra yatırılsın.

Aşağıdaki şemada bu tarzda yapılmış bir sığınağın plânını görüyorsunuz.

Böyle bir sığınmağın büyüklüğü hakkında bir fikir vermek için şu kaideyi esas kabul etmelidir : Bir harp vukuunda düşman tayyareleri fabrikalara taarruz edecek olursa fabrika müstahdemininden % 5 nin yaralanıp gazlanacağını kabul etmek lâzımdır. Bunun için yapılacak sığınaklar bir fabrika mevcudunun % 5 ni alacak büyüklükte olmalıdır.

Şehirlere gelince : Şehirlerde de ahalinin % 5 ni bir harp tehlikesinde içerisine alabilecek vüsatta sıhhiye sığınaklarına ihtiyaç vardır. Sıhhiye sığınaklarının içerisinde muhakkak akar su bulunmalıdır. Akar su olmadığı takdirde ayakla açılan cinsinden lavabolara müsaade olunabilir. Böyle sığınakların içerisinde muhakkak elektrik ziyası bulunmalıdır. Petrol lâmbası kullanmak doğru değildir. Çünkü bir petrol lâmbası bir insan kadar fazla oksijen sarfeder ve sığınmağın havasını bozar. Hariçteki elektrik tesisatının düşmanın bombalarile bozulabileceğini göz önünde tutmalı, sığınmağın içerisinde hususî batarya ile işleyen ayrı bir elektrik tesisatı bulunmalıdır.

Son zamanlarda meydana çıkan ziya verici boyalarla badana edilen sığınak duvarları, güneşten veya elektrik ampüllerinden aldıkları ziyayı kendi kendilerine negretmektedirler. Hasıl etmiş oldukları ziya alaca karanlık ziyasına benzemekte olup bu ziya altında gazete okumak veya ameliyat yapmak imkânı vardır.

Böyle sığınaklar içerisinde bulunması icap eden malzeme aşağıda yazılmıştır :

Adet	C I N S I
20	Sargı paketi.
30	Flaster sargı paketi.
2	Bizmutlu yanık paketi.
2	Üç köşeli esmark sargısı.
12	Parmak sarmağa mahsus sargı veya lâstik duaty.
1	Makara - flaster.
6	4 metre uzunluğunda 8 metre genişliğinde sargı bezi.
12	Paket hidrofil pamuk.
3	50/8 santim krame cebireleri.
1	Şiryan bağlamağa mahsus bant.
1	Eğri makas.
1	Sabun.
1	El fırçası.
1	Küvet.
1	Havlu

KIZILAY MECMUASI

Adet	C İ N S İ
1	Şişe tentürdiyöt.
1	Şişe Eter.
1	İsterlizasyon cihazı.
6	Kutu sterlize sargı bezi. (Beheri 5 metre uzunlukta ve iki santim eninde).

Eğer sığınmakta daha fazla tıbbî müdahale yapmak icap ediyorsa aşağıdaki âletlere de ihtiyaç vardır :

1	Dinleme âleti (Stetoskop).
3	Termometre
2	Künt ekartör.
2	İki çatallı keskin ekartör.
3	Üç çatallı keskin ekartör.
2	Hançer kanülü.
3	Boğaz aynası.
3	Kulak spekülümü.
1	Erkek için madeni idrar yolu sondası.
1	Kadın için madeni idrar yolu sondası.
1	Kadın için (bükülmüş) madeni idrar yolu sondası.
8	Muhtelif pensetler ve pensler.
1	Anatomik penset.
1	Cerrahî penset.
1	Boğaz pensi.
1	Dil baskısı (Abeslang).
1	Madeni ağız spatülü.
1	Ağız açıcı.
1	Aydınlatma aynası.
1	Burun spekülümü.
1	Kaşık.
1	Kemik maşa.
1	Pertevsiz.
1	Trokar.
1	5 santim M. M. Rekor şiringası.
1	10 santim M. M. Rekor şiringası.
1	İğnedanlık.
2	Bistüri
1	Ustura.
1	Makas.

KIZILAY MECMUASI

Adet	C İ N S İ
1	Düzine iğne.
—	Steril ipek iplik.
—	Steril katgut.
10	Rekor şiringası iğnesi (yedek).
2	Ponksiyon kanülü.
3	Kan almak için neşter.
1	Kloroform maskesi.
6	Göze damla damlatmak için damlalık.
1	Kulak penseti.
1	Haçer sondası.
1	Haçer fırçacığı.
1	Şırınga.
1	Huni.
1	Mide usaresi almak için.
6	Siyah kan damarı kanülü.
2	Göze merhem sürmek için kalem.

Bu malzemenin yanında şüphesiz hastayı yatırmak için masa, yıkama tertibatı, âlet masası, kova, küvet, lâstik bağlar, bant esmark, cep lâmbası, is-pirto lâmbası, tükürük hokkası, idrar kabı, ısıtma şişesi, vesaire gibi malze-meye de ihtiyaç vardır. Hastalar için yataklar, örtüler, yastıklar, yiyecek kabı, bardak, çatal, kaşık vesaire bulunmalı ve bundan başka ayrıca üç tane de hasta sediyesi hazır olmalıdır.

İlaçlara gelince :

Bilhassa şunlar hazır olmalıdır :

Bikarbonat dö sodyüm, permanganat dö potas, sülfat dö manganaz, di - galen, atropin, hardal kâğıdı, kafein, apomorfin, soda, kalevi göz merhemi, asit-borik, acide sitrik, oksid dö mağnezyum, hipo sulfit dö sud, vazelin, ü-rotropin, alkol, oksijenli su, tentür dö valerian, amonyak, bor merhemi, no-vakain, aspirin, tetanos seromu, kardiyazol, huile camphrée, kireç kaymağı kloroform, lobelin, kodein.. vesaire gibi mühim ilaçlar bulunmalıdır. Keza - ilaçlar hem hastalananlar, hem de yaralananlar için lâzımdır. Kezalik has - taya çay, kahve pişirmek için icap eden malzeme de elde hazır bulunmalıdır.

Sıhhi sığınaklarda unutulmaması lâzım gelen en mühim cihazlardan biri de oksijen enhalasyon cihazlarıdır.

Bilhassa boğucu gazlarla gazlanmış olanlar muhakkak fazla oksijen teneffüs etmeğe muhtaçtırlar. Bu gibi hastalar için ayrılan yerlerde dört kişilik büyük enhalasyon cihazları hazır bulunmalı ve bu cihazlar hastalara yatıkları yerde kolaylıkla oksijen verecek tarzda buundurulmalıdır. Hasta yatıklarının üst üste olmasında bir mahzur yoktur. Eğer böyle bir tertibat alınırsa her dört yatağın arasına bir de dört kişilik enhalasyon cihazı koymağı ihmâl etmemelidir.

KIZILAY

Karagün Dostudur.

*Cemiyetimizin Fahrî Reisi Malatya Meb'usu
Sayın General İsmet İnönü*

Oksijen cihazlarla yapılacak talim terbiye programı

Başlangıç

Oksijen cihazlarının kıymeti ve ehemmiyeti hakkında mecmuamızda birçok yazılar intişar etti. Birçok ahvalde hakikaten ma-ke yerine oksijen cihazı kullanmak mecburiyeti vardır. Bilhassa havada gaz miktarı pek fazla olur ve oksijen miktarı % 14 den aşağı düşerse, artık orada teneffüs için kâfi oksijen kalmaz. Maskeler ise havayı süzerler ve eğer havada kâfi derecede oksijen bulunmuyorsa maskeyi taşıyan gazla olmasa bile, havasızlıktan boğulmak tehlikesine mâruz kalır. Oksijen cihazları yalnız ordularda değil, bilhassa itfaiyede, maden ocaklarında, hava gazı fabrikalarında kullanılır. Hele maden ocaklarında husule gelen yangınlarda içerisi zehirli gazlarla dolan galerilerde kalmış insanları kurtarmak için oksijen cihazlarla teçhiz edilmiş tahlisiyecilere lüzum vardır.

Oksijen cihazlarla iş görebilmesini öğrenmek, mühim bir maseledir. Bunun için birçok talim ve tecrübeler ihtiyacı vardır. Bu talimler kısmen açık havada, kısmende gazlanmış odalar içerisinde yapılmalıdır. Bu talimlerden maksat, cihazı taşıyanları cihaza alıştırmak ve en müşkül vaziyette bile, onların cihaz altında iş görebilmesini temin edebilmektir.

Aşağıda okuyacağınız talim terbiye programı Almanların tatbik ettikleri program olup, Yüzbaşı Mühendis, Kimyager Hilmi Işık tarafından Türkçeye çevrilmiştir :

Oksijen cihazlarla yapılan tatbikatta dikkat edilmesi lâzım gelen en mühim nokta, cihazın içindeki oksijen bitinceye kadar cihazı taşımaktır. Yani tatbikat cihaz altında olarak en aşağı bir saat devam etmelidir. Tatbikat -tan evvel kısa olarak nazari malûmat vermek lâzım geldiğinden her tatbikat takriben bir buçuk saat sürer. Talimler 5-6 kişiden fazla şahısla yapılmamalıdır. Bu suretle talim yapanların harekâtını tetkik ve hatalarını tashih imkânı kolaylaşır. Talimleri haftada bir kere yapmak ve her talim devresini 6 saate ayırmak muvafıktır. Talimlerde yapılacak esas hatlar aşağıda gösterilmiştir :

— Birinci saat —

1 — Cihaz başında nazari izahat :

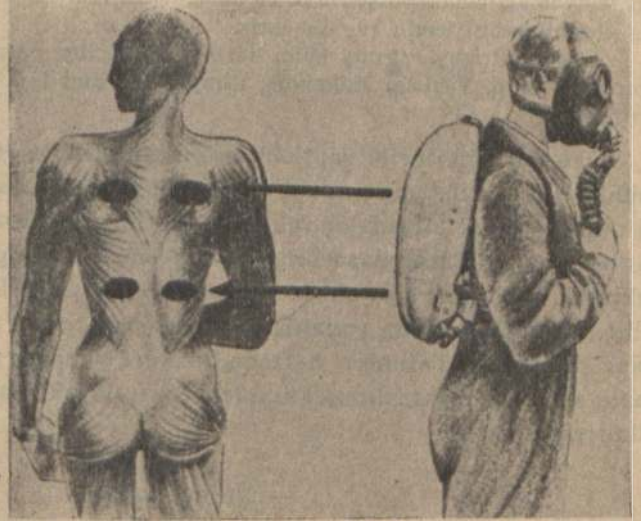
Oksijen cihazının gördüğü işler anlatılacaktır. İzahat müddeti yarım saattir. Tasarruf maksadile bu talimlerde cihaz, kalevi kartuşu çıkarılmış olarak kullanılabilir. Fakat oksijen bombası, dolu olarak cihaza takılmalıdır.

II — Cihazın taşınması :

Cihazı taşımakta nazari itibara alınacak mesele, cihazı bir saat sırtta taşımak değil, bilâkis âlet sırtta iken çalışabilmektir. Binaenaleyh cihaz onu taşıyanın iş yapan adaleleri üzerine yüklenmek, bunları tazyik etmemek üzere taşınmalıdır. Bu suretle cihaz takılı iken bunu taşıyanın iş yapma kabiliyeti azaltılmamış olur. Bunun için askerin torbası veya arka çantası gibi asmamak lâzımdır. Zira bu çantalarda arzu edilen şey, yalnız taşımağı kolaylaştırmaktır. Bundan dolayı oksijen cihazının aşağı kenarını vücudun harekette yarayan adaleleri üzerine getirmemek, yani bel çukuru hizasına koyarak karın bağları ile burada tesbit etmek lâzımdır. Omuz bağları uzaltılıp kısaltılmak suretile cihazın bu vaziyeti temin edilir. Omuz bağlarının çekmesi suretile cihazın üst kenarı kürek kemikleri üstünde kolayca durarak taşıyana hiç müşkülât vermez. (Şekil : I, II, III. bakınız)

Şekil : 1

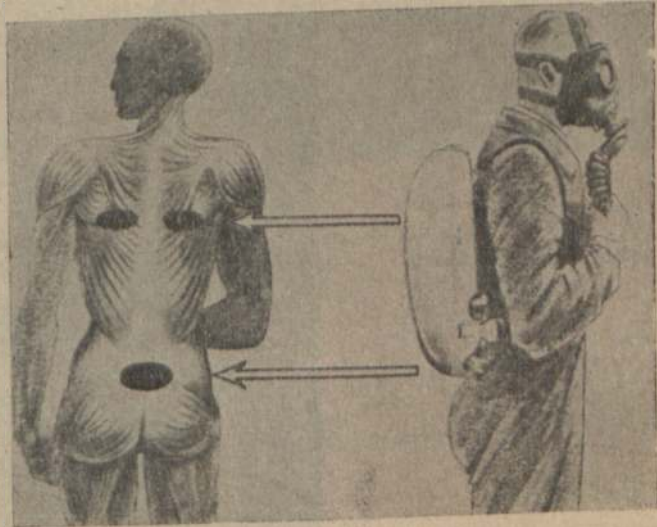
Cihaz pek fazla yukarıya gelmiştir. Bilhassa sırt ve bel kemiği ci-varındaki adaleleri fazla yoruyor

Bir kimseye her talimde kendisine göre ayarladığı aynı cihazın isabet etmesine imkân yoktur. Lâkin herkesin bir kere cihazı vücuduna göre ayar etmeği öğrendikten sonra, herhangi bir yabancı cihazı süratle vücuduna uydurabilmesi daima kabildir.

Şekil : 2
Cihaz çok aşağıya
düşmüştür. Bilhas-
sa beldeki adaleleri
fazla yoruyor

Şekil : 3
Cihaz tam oturmuş-
tur ve çalışma adele-
leri cihazdan müte-
essir olmamaktadır

III — Cihazı takmak ve çıkarmak talimleri :

I — Cihazı takmak.

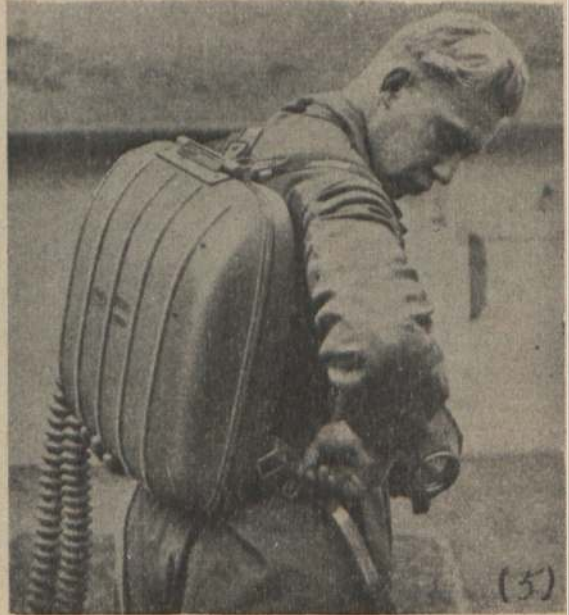
A — Cihaz sırta alınır (şekil 4 de görüldüğü gibi).

Şekil : 4

Cihaz evvelâ sırta alınız

Şekil : 5
Alttaki çengel cihaza
takılıdır

B — Sağ taraf aşağısındaki kancaya takılır (şekil : 5).

C — Karın bağı bağlanır.

D — Taşıma bağı ile maske boyuna asılır.

F — Hortumlar maskeye raptedilir, Bu esnada çatal parça zemine amut vaziyette olmalıdır (şekil : 6).

Şekil : 6

Hortum süzgece vidalanır bu esnada (2) hortumun birleştiği yerdeki madenî çatal parçası aşağıya doğru gelmelidir

G — Oksijen bombası musluğu fısıltı çıkarıncaya kadar açılır.

H — Manometre üzerindeki tazyik okunur.

L — Maske takılır.

2 — Cihazı çıkarmak :

Cihazı çıkarmak için aşağıda gösterilen sıraya göre hareket etmelidir :

A) Maske çıkarılır.

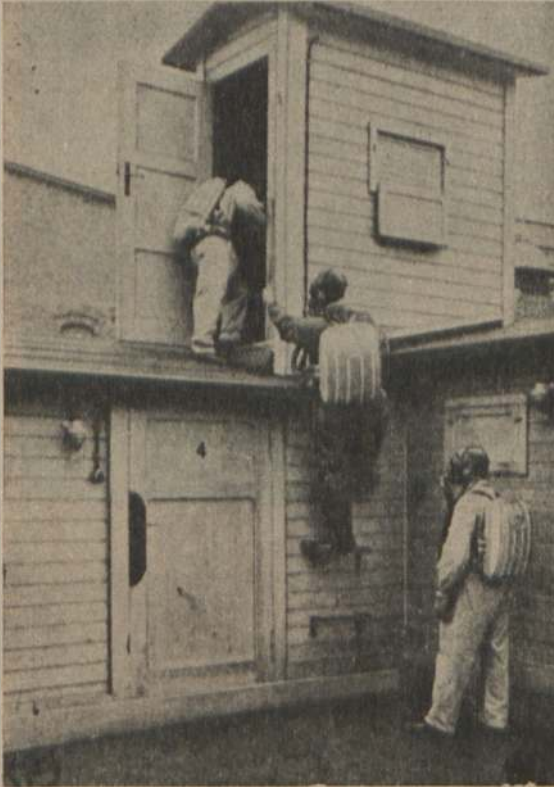
B) Oksijen bombası musluğu kapatılır.

- C) Hortumlar maskeden çıkarılır.
- D) Karın bağı çözülür.
- E) Cihazın sağ tarafı aşağısındaki çengel açılır.
- F) Cihaz çıkarılır.

Bu talim çok mühim olduğundan birkaç defa yapılmalıdır. Cihazın takılmasında ve çıkarılmasındaki meharet iliğe, kemiğe işliyecek derecede olmalı, karanlıkta da bu talimler yapılabilmelidir. Talim müddeti yarım saattir.

IV — Oksijen cihazı ile yük taşıma talimleri :

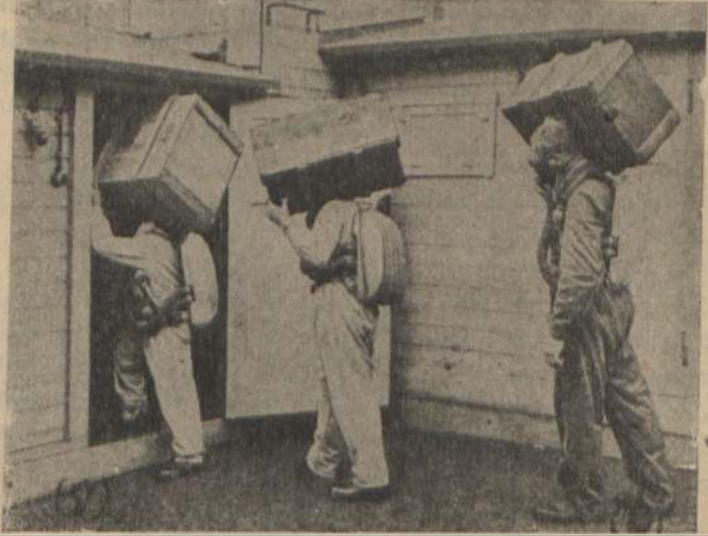
Bu derste merdiven çıkmak ve tırmanmak talimleri yapılacaktır. (Şekil : 7) Bundan sonra beş dakika müddetle kısa yürüyüş ve nihayet 20 kilo-

Şekil : 7
Cihazla merdiven çıkma talimi

dan fazla olmıyan yükleri taşımak talimleri yapılacaktır. (Şekil : 8) Talim müddeti 15 dakikadır.

Şekil : 8
Cihazla yük taşı-
ma talim

Şekil : 9
Cihazla iş kabiliyeti ölçen
bir alet üzerinde yapılan
talimler

Ayrıca iş ölçen hususî cihazda 20 defa el hareketi yapılacaktır. (Şekil : 9) Birinci saatin talimleri açık havada veya gazsız olan talim sahasında yapılır. Müddeti 10 dakikadır. Umum amelî tatbikatın müddeti (60) dakikadır.

— İkinci saat —

1 — Nazarî izahat :

Nefes almadaki mihanikiyet anlatılacaktır. Müddeti takriben 20 dakikadır.

2 — Amelî kısmı :

Birinci saatte cihaz kalevi kartuşu takılı olmayarak kullanılmıştır. Şimdi bütün kısımlariyle birlikte kullanmak suretile talebeyi cihaza alıştırmak lâzımdır. Birinci saatte cihaz işlemeyen yapılan talimler tekrar edilir. Lâkin bu defa iş ölçen cihazda (20) defa yerine (25) defa el hareketi yapılır. Gazlı bir talim odasından sandık, paket ve taş gibi eşya dışarı çıkarılır (şekil : 10) ve orada bir işle meşgul olunur. Müddeti takriben 55 dakikadır.

Şekil : 10
Cihazla maniaları kaldırma
talimleri

Birinci saatte yapıldığı gibi cihaz vücuttan çıkarılır. İkinci saat talimlerinin sonunda cihaz parçalarını sökmek temrinleri yapılır. Bu esnada âlet muhafızının bu âletleri tekrar süratle tanzim etmeğe mecbur olduğu da düşünülmelidir. Ona bu işi kolaylaştırmak için her tahlisiyeci şunları yapmalıdır :

1 — Cihazdan kapağa kaldırmalıdır.

2 — Kalevi kartuşu ayırmalıdır. Bu esnada kalevi kartuş sıcak olabileceğinden dikkatle hareket etmelidir.

3 — Oksijen bombasını cihazdan ayırmalıdır.

Bu ameliyeler için lâzım olan anahtarları âlet muhafızı verir. Oksijen bombasını çıkarırken vida somunu dışarı doğru çevrilecektir.

Talim sonunda, yapılan bütün tecrübeler nazari olarak tekrar edilir.

— Üçüncü saat —

1 — Nazari ders :

Âlet muhafızının mesaisi hakkında izahat verilecektir. Müddet 30 dakikadır.

2 — Ameli tatbikat :

Tahlisiyecilerden bir tanesi cihazı takar. Diğerleri buna nezaret eder. Burada yapılan hata söylenir ve tashih edilir. Müddet 10 dakikadır. Dar deliklerden anbarlara veya maden kuyularına girmek talimleri açık havada veya zıya müvacehesinde yapılır.

İstimâl edilmekte olan cihazın çıkarılması

A) Karınbağı çözülür.

B) Cihazın sağ taraf aşağısındaki kanca açılır.

C) Cihaz sol omuz üzerinde göğse getirilir.

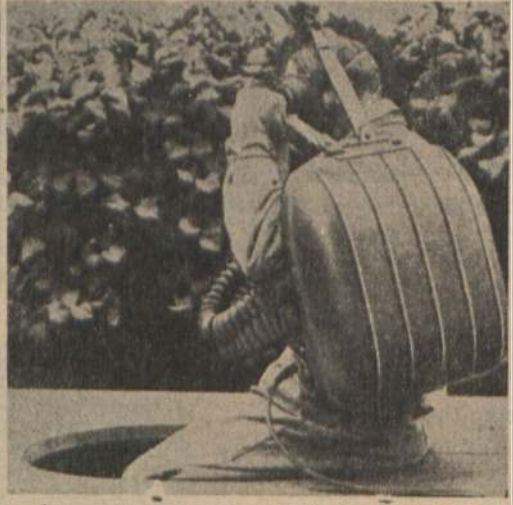
Deliklerden girerken vaziyet icabına göre cihaz evvel veya sonra sokulur (şekil : 11 - A - B). Bu tatbikat birkaç defa üst üste yapılacaktır. Devam müddeti takriben (20) dakikadır.

Üçüncü saat sonunda, kuvvetle gazlanmış tatbikat sahasında ikinci saat talimlerinden daha müşkül şeraitte talimler yapılır. Meselâ sandıklar şimdi kum doldurularak ağırlaştırıldığı gibi sandık adedi de arttırılır ve talim sonunda evvelce söylediğimiz tarzda cihaz sırttan çıkarılır. Devam müddeti takriben 30 dakikadır. Ameli tatbikatın mecmu devamı 60 dakikadır.

— Dördüncü saat —

1 — Nazari ders :

Ålet muhafızının cihazları muayenesi hakkında izahat verilecektir. Devam müddeti 20 dakikadır.

Şekil : 11

B — Bir dar delikten dışarıya çıkar-
ken evvelâ Cihazı dışarı çıkarmalı,
ondan sonra kendisini yukarı alma-
lıdır

A — Bir delikten içeriye girerken icabı
taktirinde Cihazı sırtta kaldırmak lâ-
zımdır

2 — Amelî tatbikat :

Karanlıkta cihaz takılacak, bundan sonra iş ölçen hususî cihazla 35 el hareketi ile tatbikat yapılacaktır. Devam müddeti 15 dakikadır.

Ağır ve insanı rahatsız eden yükleri merdivenlerden çıkarma talimleri yapılacaktır.

Müddeti takriben 20 dakikadır. Nihayet evvelce yapıldığı gibi cihaz çıkarılacaktır. Tekmil amelî tatbikatın mecmuu takriben 60 dakikadır.

— Beşinci saat —

Nazari ders :

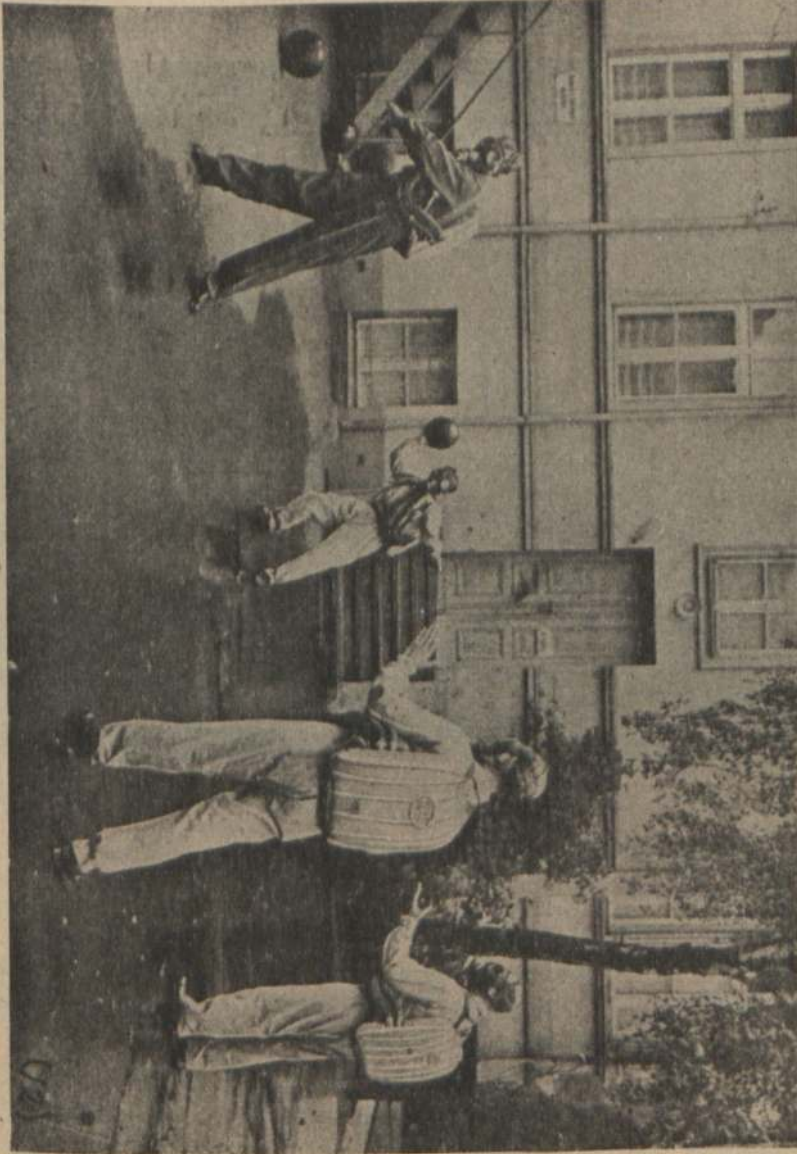
Tatbikata iştirâk edenlerin her biri oksijen cihazı ile yaptığı tecrübeler hakkında bir yazı yazacaktır. Devam müddeti 30 dakikadır.

2 — Amelî tatbikat :

Cihaz takılı olarak el ile top oyunu oynama ve sıra ile birbirini kovala-

KIZILAY MECMUASI

ma oyunları oynanacaktır. (Şekil : 12) de görüldüğü gibi. Bu talimle cihaz altında iyi görmek ve süratle yer kapmak kabiliyeti arttırılacaktır. Bu talim çayırdaki veya kumlu sahada yapılır.

Şekil : 12 Cihazla top oyunu

Hafif gazlanmış gaz odasında el işi ile meşgul olunacaktır. Meselâ bir boru tesisatının bozuk kısmına yeni boru takılacak veya bir elektrik kablosu değiştirilecektir. Bu tatbikat takriben 45 dakika devam edecek şekilde tertip olunacaktır (şekil : 13).

Şekil : 13

Yüzünde bir cihaz olduğu halde bir boru tamir etmek

Tekmil ameli tatbikat mecmuu 60 dakikadır.

Bu beşinci saat programında yapılacak ameli temrinlerin tatbikat umum çerçevesi dahilinde intihap edilmesi lâzımdır. Çalışırken muhiti gazlamak mümkün olmazsa gazlamadan sarfınazar edilir.

— Altıncı saat —

Son tatbikat, evvelce yapılan bütün tecrübeler hakkında bir karar ver -

mek ve aynı zamanda bir imtihan yapmak mahiyetindedir. Bu tatbikat ciddi bir tarzda yapılır.

Tahlisiye kıt'aları talimleri çok fasırlı olmayan zamanlarda, yani senede beş altı defa icra edilmelidir. Cihaz ile teneffüs etmek taliminden maksat : muhtelif işlerde cihaz ile teneffüs etmeğe alışmatır. Lâkin insanların hafızaları oldukça zayıf olduğundan talim görmüş bir tahlisiyeci veya er, cihaz istimal ederken edindiği mümareseyi uzun zamanlar cihazla çalışmazsa unuttur ve kendisine herşey yabancı ve başka türlü gelmeğe başlar. Bundan dolayı faaliyet kabiliyeti azalır. Demek ki, talimler yaparak dokunma hislerini hafızadan çıkarmamak lâzımdır. Oksijen cihazları ile talim yapmaktan maksat, cihazsız yapılan işlerle cihazla yapılan işler arasındaki farkı mümkün olduğu kadar kısaltmaktır.

Gençlik Kızılaya Aza Olunuz

Bir harp vukuunda memleket gerisinde gaz tehlikesinin derecesi nekadardır olacaktır ?

*Almancadan hülâsatan Çeviren :
Kimyager İzzet Erksal
Gaz maske fabrikası laboratuvar şefi*

Büyük harpte gaz, yalnız cephede kullanıldı ve memleket gerisine tatbik olunmadı. Onun için tayyareler vasıtasile bir şehrin gazlanıp gazlanamayacağı, bu maksat için ne kadar gaz kullanmak lâzım geldiği, gazlanan bir şehirde gazların ne kadar kalabileceği hakkında hiçbir tecrübemiz yoktur. Ancak ara sıra sanayide vukua gelen kazalar neticesinde bir miktar zehirli gaz husule gelerek etrafa yayılmakta ve ölüm vak'alarına sebebiyet vermektedir. Bunlardan az çok bir netice çıkarmak imkânı vardır :

Belçika'da Renory civarında bir azot fabrikasında 10 metre uzunluğunda, bir metre kutrunda bir amonyak bidonu patlamış ve etrafa yayılan amonyak 40 kişinin ağır surette gazlanmasına sebebiyet vermiştir. Zehirlenenlerin bir kısmı fabrika içinde, bir kısmı da fabrikanın oldukça uzaklarında, sokak üzerinde bulunuyorlardı.

Almanya'da 1928 senesinde (Stoltzenberg) fabrikasında patlayan bir Fosgen bidonu etrafa 11000 kilo fosgen saçmıştır. Kaza mahaline 200 metre mesafede bulunan yerlerdeki insanlar arasında 6 sı ölmüş ve 30 zu ağır surette gazlanmıştır. 7000 metre mesafede bulunan insanlardan 130 u hafif surette gazlanmıştır.

Bir klor fabrikasında etrafa yayılan 15.000 kilo klordan 200 - 250 metre mesafede bulunan bütün insanlar ölmüş, 1500 - 2500 metre mesafede bulunanlar ise gazlanmıştır.

Bir ecza fabrikasında zuhur eden 2-3 ton kadar klor, 300 metre mesafeden geçen bir adamı öldürmüştür. 400 kilo klor, hemen yanında bulunan bütün insanları öldürmüş, 1000 metre mesafede bulunan ot ve ağaçların renklerini sarartmıştır.

İşte muhtelif zamanlarda zuhur eden kazalarda gazların nekadardır bir arazi üzerinde öldürücü veya hasta yapıcı bir kudrette olabileceklerine dair toplanan bilgilerin bir kısmı bundan ibarettir.

Yalnız şunu unutmamalıdır ki, harpte kullanılan gazlar herhalde amonyak veya klordan daha zehirli olacaklar, binaenaleyh tesir sahaları yukarıdaki misâllere nisbetle daha vâfî buluncaktır.

Yukarıdaki gaz mikdarları vasatî olarak 10 kadar tayyarenin taşıyabileceği gaz mikdarıdır. O halde bütün bu düşüncelerin neticesi olarak hakikaten bir şehrin müessir surette gazlanabileceğini kabul etmek lâzımdır. Demek oluyor ki 10-15 tayyareden mürekkep bir düşman filosu gelerek bir şehre gaz atacak olursa -en müessir mıntaka gaz bombalarının isabet ettiği yer olmak üzere- 2000 - 5000 metrelik bir sahada bulunan insanlar gazlanmak tehlikesine maruzdurlar.

Bu hususta Nazarî surette hesap yapmış olan mütehassısların fikir ve reyleri aşağıda yazılıdır :

5 bombarduman tayyaresinin atacağı 4500 kilo Difosgen gazı, 1500 metre civarındaki halkı öldürür, 5000 metre civarındaki halkı gazlar. (Westerveld).

2500 kilo difosgen, tayyare ile atıldığı surette atılan yerin 100 metre civarındaki insanlar ölürler, 400 metre civarındaki insanlar çok ağır surette, 1500 metre civarındaki insanlar ağır surette, 4000 metre civarındaki insanlar da hafift surette gazlanırlar. (Hoogeveen).

Sanayide vukua gelen kazalardan kazanılan tecrübelerden biri de şudur : Çok kereler kaza vuku bulan fabrikanın içindeki insanlar ölmediği halde fabrika civarındaki evlerde, sokaklarda ölenlere rastgelinmektedir. Bunun sebebi ise aşikârdır : Zehirli maddelerle çalışan fabrikalarda ameleye bu maddelere karşı kendisini nasıl koruyacağı, bir kaza vukubulursa ne suretle hareket edeceği birçok yalancı alarmlar ve talimlerle öğretilmektedir. Bu sebepten dolayı böyle bir vaka karşısında amele derhal kendisini koruyabilmekte, buna mukabil hiçbir şeyden haberi olmıyan komşular veya sokaktan geçenler gaz altında kalarak boğulmaktadır. Bu da talim ve terbiye ve bilginin ehemmiyetini gösterir.

Bir harp vukuunda düşman tayyareden şehirler üzerine muayyen hedeflere gaz atacak olursa bu gazlar muhakkak rüzgâra tabi olarak etrafa yayılacaktır. Onun için askerî ehemmiyetli olmıyan mahallerin de, düşman istemese bile, gazlanması daima imkân dahilindedir. Buna mukabil, etrafa yayılan gazın süratle havaya karışacağını, hele yağmur, rüzgâr gibi hava şartlarının gaz bulutlarının dağılması ve mahvolması için çok yardım edeceğini unutmamalıdır. Gazların bazan ufak bir mânia karşısında durup kaldıkları, yahut herhangi bir mahale giremedikleri de vakidir.

Meselâ yukarıda yazılan klor kazası esnasında, etrafa yayılan klor bu -

lutu, bir amelenin evini tamamen sarmış, fakat çift pencere- li olan bu evin kapalı camlarından içeriye girememiştir.

31 Kânunuevvel 1937 tarihinde Londra'da yapılan tecrübeler şunu gös-
termiştir :

Alelâde bir evin içerisine maskeli insanlar girmişler; kapu ve pencere -
leri kapayarak ve maskelerini çıkararak beklemişlerdir. Dışarda kesif bir gaz
bulutu yapılmıştır. (20 metre mesafede 1 ton klor) Dışarıda bulunanlar, öl-
dürücü bir gaz kesafeti içinde kaldıkları ve derhal kaçmağa mecbur olduk -
ları halde, içerde bulunan insanlar, 7 dakika maske takmadan durabilmiş -
lerdir.

Bundan sonra evin içine hayvanlar konulmuş ve bir saat müddetle evin
üzerine 10 metre mesafeden İperit yağmuru yağdırmıştır. Tecrübe bittikten
sonra evin içindeki hayvanlara birşey olmadığı görülmüştür.

Bundan sonra evin içine yeniden yanında maske bulunan insanlar konul-
muş ve 20 metre mesafeden eve göz yaşı getiren gazlar atılmağa başlanınca
evin 200 metre civarındakiler derhal maske takmağa mecbur kaldıkları hal-
de, evin içindekiler 13 dakika maskesiz durabilmişlerdir. Bu tecrübe de gös-
teriyor ki eğer evlerin camları, kapuları oldukça muhkem surette kapanabi-
liyorsa içeri gaz çok geç girmektedir.

Bütün bu tecrübeler evin pencere aralıkları, tavan ve tavan aralıkları
eyice kapatıldıktan ve herkes bir halk maskesi tedarik ettikten sonra tekrar
edilmiştir. Her ev halkı tarafınran yapılabilecek bu basit korunma tertibin-
den sonra, gazın eve giren miktarı pek azalmıştır. Şu halde kapı, pencere ve
sairenin aralıkları, delik deşiği eyice tıkanmış, bir evi gaza karşı oldukça ko-
rur bir vaziyette kabul edilmek lâzım gelmektedir. Nitekim yine bir kaza ne-
ticesi intişar eden klor bulutu, bir ame le evinin etrafını kaplayarak geçtiği
halde, evdekilere birşey olmamıştır. Hele maske takılınca evdekilerin daha
fazla bir gaz kesafetine mukavemet ettikleri ve işlerini güçlerini yapabildik-
leri ve artık gaz tehlikesinin hemen hemen ortadan kalktığı görülmüştür.

— Arkası Var —

*Cemiyetimiz Reisi İstanbul Meb'usu
Profesör Dr. Refik Saydam*

Memleket haberleri

Aşağıda gördüğünüz resimler Avrupa mecmualarından alınmış değildir. Eskiden muhtelif memleketlerde sivil halkın ve bilhassa talebelerin gazdan korunma işlerinde nasıl hazırlandığını görerek adeta haset ediyorduk. Halbuki son zamanlarda bu sahada memleketimizde de çok hayırlı bir inkişaf müşahade olunmaktadır. Bu sene ilkbaharda Eskişehir'de gazdan korunma işlerinin ne kadar ilerlemiş olduğunu, bu şehirde kurulan gaz evinin ne kadar

bir dikkat ve intizamla tertip edilmiş bulunduğunu görmek ve orada ders veren kıymetli arkadaşların yüksek mesaisini takdir etmek fırsatını bulmuş - tuk. Aşağıdaki resimler de Manisa'da bir orta okulda talebenin maske ile yaptığı talimleri, en aşağıdaki resim ise kimya dersinde talebenin zehirli gaz ile yapmış oldukları tatbikatı göstermektedir. Bu tatbikatı yaptıran öğretmen Halit Giray'ı tebrik eder, kendisine bu hayırlı işte daha büyük muvaf - fakıyetler dileriz.

Zehirli gazlar hakkında mecmuamıza gelen sorgulara mütehasssımızın verdiği cevaplar

İstanbul'da Bay R. K. :

S. 1 — Geçen yazılarımızda ilkbaharda bağlarda zuhur eden don tehlikesine karşı sun'î sisten istifade imkânı olduğunu yazmıştınız. Tavsiye ettiğiniz basit cihazdan istifade etmek şartile bir sisleme yapıldığı zaman hararet nekadar artar ? Bir defa sislemek için nekadar maddeye lüzum vardır ? Beher kilometre murabbar sathın sislenmesi kaç mal olur ? Bu husuta malumat istiyorum.

C. 1 — Almanya'da 1932 senesinden bugüne kadar yapılan tecrübeler neticesinde şu neticeler elde edilmiştir :

A — Sun'î sis sayesinde harareti 4 derece artırmak imkânı vardır. Binaenaleyh hararet ilkbaharda (—3) e kadar düşecek olursa yine sun'î sisle don tehlikesinin önüne geçmek imkânı vardır.

B — Bir kilometre murabbar sathındaki araziye güneş batmasından itibaren sabah saat üçe kadar sislemek için vasatî olarak (100) kilo (Oleum) maddesine ihtiyaç vardır.

C — Bunun masrafı vasatî olarak (75) liâ (90) liradır. Halbuki eskiden yapıldığı gibi fidanların veya kütüklerin üzerine bezler veya çuvallar örtülecek olursa yapılacak olan masraf çok daha fazladır.

Manisa'da, Orta Okulda H. G. :

S. — Tatbikatta kullanılan yangın bombalarının muhtelif nevileri var mıdır ?

C. — Yangın bombaları esas itibarile üç türdür :

I — Sükûnetle yanan bombalar.

II — Ateş alınca patlayan bombalar.

III — Yanarken birkaç defa patlayan bombalar.

Bunlardan birincileri, ateş aldıktan sonra patlamaz. Sonuna kadar yanar. Yalnız etrafına büyük miktarda kıvılcım saçar. Bu kıvılcımlarda dokundukları yerleri yakarlar.

İkinci nevi bombalar : Patlayarak ateş alırlar. Bilhassa Amerikan bom-

baları bu cinstendir. Eğer bunları ateşlemek lâzım gelirse : üzerlerindeki maşalı ateşleme tertibatı işletilir ve bomba süratle uzağa atılır.

Yanarken patlayan bombalara gelince :

Bunlar birinciler gibi ateş alırlar. Fakat yanarken birkaç kere patlarlar. Etraflarına ateş ve kıvılcım saçarlar.

Bütün bombaların hangi neviden oldukları üzerlerinde yazılıdır. Eğer tesadüfen üzerlerinde böyle bir işaret yoksa bunları ateşler ateşlemez derhal kaçmak lâzımdır. Böyle bombaların (20) metre civarı tehlikeli addolunmalıdır.

S. II — Kolyca (Klorpikrin) istihsal etmek için usul var mıdır ?

C. II — Dersanede klorpikrin istihşâlini talebeye gösterebilmek için en basit usul şudur :

Bir porselen kapsül içerisine bir miktar Pikrik asit konulur. Üzerine kesif soda mahlûlü ilâve edilir ve karıştırılır. Bundan sonra içerisine bir mikdar taze kireç kaymağı konulur. Bir ispirto lâmbası üzerinde bir müddet ısıtılır. Husule gelen klorpikrin gerek kokusu ve gerek göz üzerine yaptığı şiddetli yakma tesirile kendini belli eder. Bu tecrübe daima açık bir yerde yapılmalı ve çok az madde kullanılmalıdır. Klorpikrin çok zehirli bir cisim olduğu için bununla kapalı yerde büyük bir miktarla tecrübe yapmak tehlikelidir.

TÜRKİYE KIZILAY MECMUASI ANKARA

Partie Française

Articles et nouvelles parus dans ce numéro

- 1 — La quinzième anniversaire de la République Turque.
- 2 — Des ténébres à la lumière
- 3 — Aperçu Général sur la fondation du Croissant Rouge.
- 4 — L'activité accomplie par le Croissant- Rouge dans la période de cinq ans à dater de la dixième anniversaire de la République.
- 5 — L'école pour les gardes malade du Croissant-Rouge.
- 6 — Fabrication des masques contre les gaz de guerre.
- 7 — Dépôt de vente du Croissant-Rouge.
- 8 — L'activité de la section de la jeunesse du Croissant-Rouge.
- 9 — L'eau minérale d'Afyon Karahisar.
- 10 — Cartes à jouer.
- 11 — Dépôt du matériel sanitaire d'Etimesut.
- 12 — Une conférence,
- 13 — Armements aériens.
- 14 — Rapport général présenté au Congrès International de Londres par la Délégation Turque.
- 15 — Sous quelle forme technique un abrit doit être construit contre l'attaque des gaz de guerre.
- 16 — Programme à appliquer à l'aide des appareils d'oxigène.
- 17 — La portée du danger que peuvent produire les gaz derrière le front en cas d'une guerre éventuelle.
- 18 — Informations diverses.
- 19 — Réponses de notre spécialiste aux demandes faites sur les gaz intoxicants.

Des ténébres à la lumière

Traduit en français par Fuat Kerman

L'Empire Ottoman, héritier de la vieille Bysance, sorti de la grande guerre dans un état compétement désorganisé, se débattait desespérément dans l'incertitude et semblait vivre ses derniers moments comme un condamné à mort prêt à recevoir le coup fatal du bourreau. Désormais la longue et tumultueuse existence de l'Empire paraissait ensevelie dans l'oubli éternel des siècles.

En effet les troupes victorieuses des alliés étaient entrées dans la capitale Ottomane pour fêter le couronnement d'une victoire sanglante qui mettait définitivement fin à l'existence politique de l'Empire. Les soldats de toutes les couleurs ainsi que leurs officiers, à l'instigation calomnieuse d'une minorité rancunière, ont été poussés par un sentiment aveugle de haine et de vengeance à s'acharner impitoyablement sur la population paisible des quartiers turcs, souffrant déjà des conséquences fatales d'un régime fondé sur l'ignorance et l'absurdité.

Un souverain lâche et traître qui n'avait pas manqué de s'abaisser jusqu'à vouloir mendier la protection du vainqueur pour sauver la peau et celle de son entourage - se payait la joie de contempler en un spectateur impassible l'oeuvre néfaste et criminelle de son regne.

Cette situation désastreuse qui avait duré cinq ans et au cours de laquelle le pays était arrivé par l'immuable fatalité de choses au paroxysme de ses calvaires. Soudain une étoile rayonnant du triomphe et du salut se dégageait derrière les hauteurs du plateau Anatolien et dissipait par sa puissance miraculeuse les nuages tenebreux et accumulés à l'horizon du pays, emplissant de joie et de confiance le coeur opprimé du vaincu. Cette étoile qui n'était autre que Moustafa Kémal, le Grand défenseur du droit et de la justice, était parvenu dans des conditions exceptionnellement pénibles à remporter la grande et décisive victoire tant sur les traîtres que sur l'envahisseur. Notre Grand Libérateur après avoir nettoyé le pays de ses ennemis signait victorieusement à Lausanne en remplacement du traité de Sèvres un nouveau traité qui reconnaissait solennellement au Turc son droit et son indépendance politique et le rang d'honneurs qui lui est dû parmi les nations civilisées.

Notre Héros national après l'accomplissement de ses brillants exploits de grand soldat se mit, en un rénovateur qualifié, à l'oeuvre constructive du pays en commençant par abolir le régime de toutes les vieilles institutions par l'établissement d'un régime de liberté et de justice répondant parfaitement à l'idéal de la nation entière.

Aujourd'hui tous les membres de la nouvelle Turquie fêtent joyeusement tant à l'extérieur qu'à l'intérieur du pays la quinzième anniversaire de la fondation de notre jeune République qui rendit d'éminents services grâce au génie inspirateur de son fondateur, pour le redressement du pays dans le domaine politique, social, et économique.

**Kızılay Cemiyetinin kurulmasında
gayret gösterenlerden birkaçı**

Henry Dunant

Gustave Moynier

Dr. Dellasuda Faik Paşa

Dr. Aptullah Hammer Şimit Bey

1877 Senesinde ilk « Hıdâîkahmer » Merkezi Umumisini teşkil eden Heyet

1938 Kızılay Umumi Meclisinde bulunan Sayın Murahhaslar

Genel Merkez Âzaları

*İkinci Reis, Trabzon Saygısı
Bay Hasan Saka*

*İkinci Reis, Kültür Bakanı
Bay Saffet Ziya Arıkan*

*Umumi Kâtib, Sıhhat ve İctimai
Muavenet Vekâleti Müsteşarı
Bay Dr. sım Araz*

*Umumi Müfettiş, Çorum Mel'usu
Bay Dr. Mustafa Cantekin*

Genel Merkez Äzaları

*Maliye Vekili, Elâzığ Meb'usu
Bay Fuat Ağralı*

*İktisat Vekili, Tekirdağ Meb'usu
Bay Şakir Kesebir*

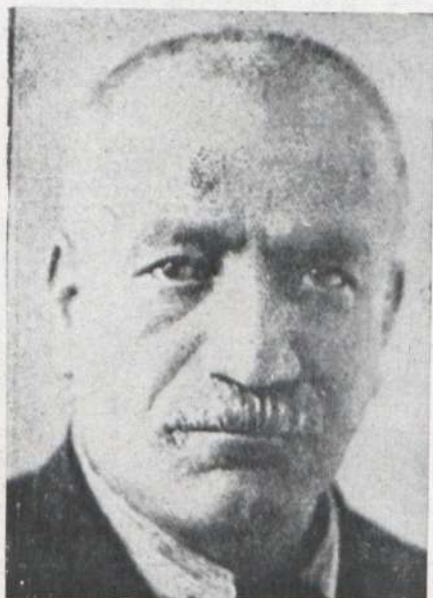

*Manisa Meb'usu
Bay Hikmet Bayur*

*İstanbul Meb'usu
Tuğ Amiral Dr. H. Şinisi Erel*

Genel Merkez Azaları

Ankara Meb'usu
Bay Rasim Attar

Bayazıt Meb'usu
Bay Dr. Hüsamettin Kural

İzmir Meb'usu
Bay Rahmi Köken

Erzurum Meb'usu
Bay Dr. Ahmet Fikri Tuzer

Genel Merkez Azaları

*Sabık Muğla Meb'usu
Bay Ali Nazmi Özügür*

*Eskişehir Meb'usu
Bay Emin Sazak*

*Millî Müdafaa Vekâleti Sıhhiye Dairesi
Reisi Tüm General Mazlum Boysan*

*Balıkesir Meb'usu
Bay Hayrettin Karan*

Genel Merkez Äzaları

*Ankara Vali ve Belediye Reisi
Bay Nevzat Tandoğan*

*Devlet Şûrası Tanzimat Dairesi Reisi
Bay İsmail Hakkı Görelî*

*Divanı Muhasebat Reisi
Bay Seyfi Oran*

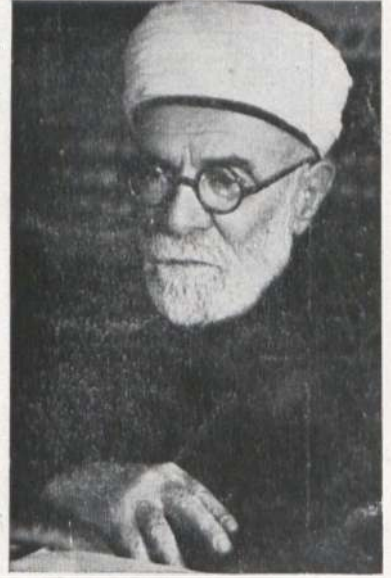

*Divanı Muhasebat Äzasından
Bay Mehmet Ali Apak*

Genel Merkez Azaları

*Isparta Meb'usu
Bay Mükerrrem Ünsal*

*Diyanet İşleri Reisi
Bay Rifat Borekci*

*T. C. D. D. Y. Sıhhat İşleri Dairesi Reisi
Bay Dr. Vehbi Demir*

*T. C. Merkez Bankası Umum Müdürü
Bay Kemâl Zaim Sunel*

Genel Merkez Azaları

Ankara Tüccarlarından
Bay Vehbi Koç

Ankara Tüccarlarından
Bay Ahmet Hanel

Ankara Tüccarlarından
Bay Ârif Çubukcu

Ankara Tüccarlarından
Bay Hasan Alemdar

Gençlik Kızılay Kurumu Merkez Heyeti

*Gençlik Kızılay Kurumu Başkanı
Tekirdağ Meb'usu
Bay Cemil Uygur*

*Sıhhat, İctimai Muavenet Vekâletî
İctimai Yardım Müdürü
Bay Dr. Ekrem Tok*

*Ankara Sıhhat Müdürü
Bay Dr. Şuayip Barım*

Gençlik Kızılay Kurumu Merkez Heyeti

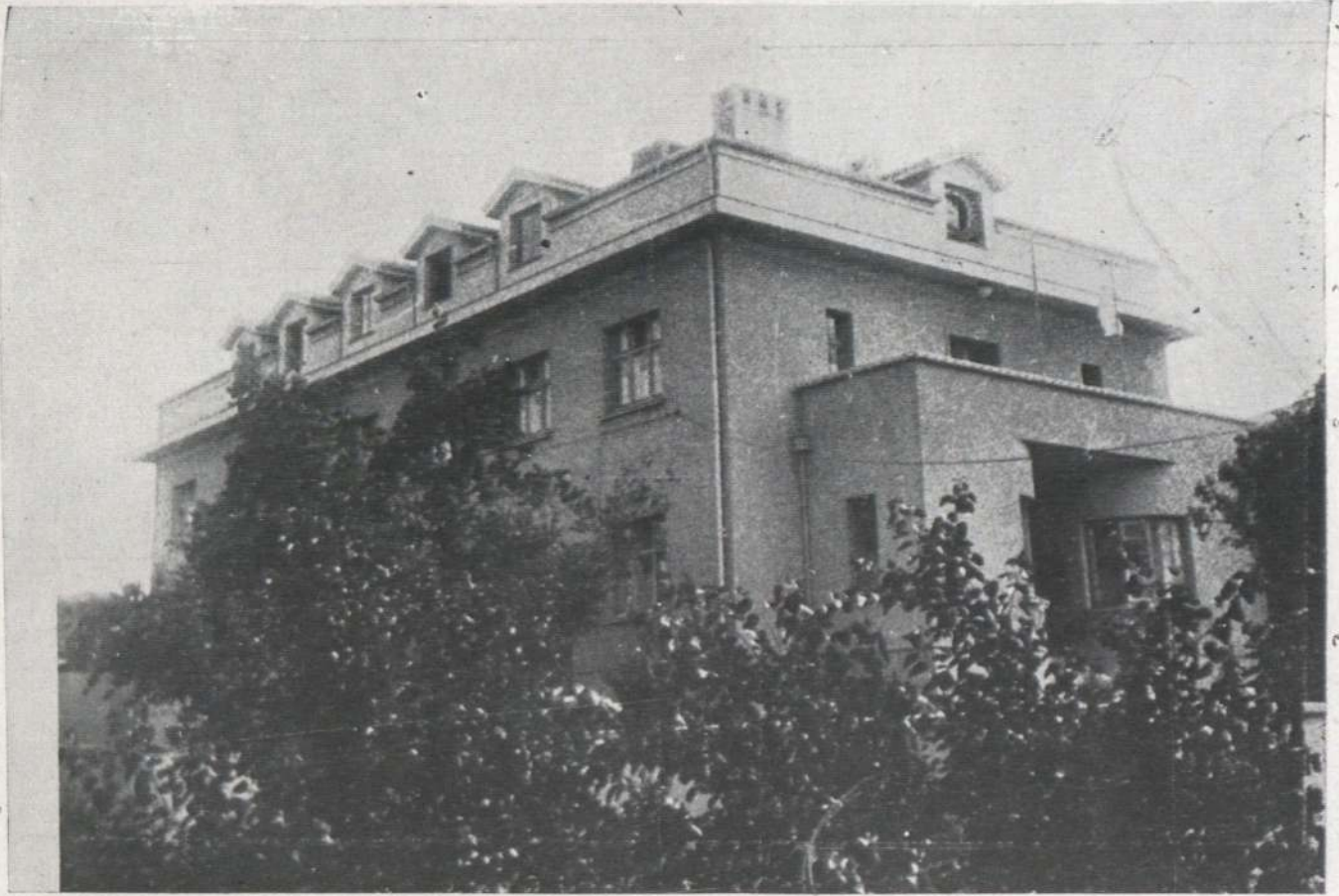
*Gençlik Kızılay Kurumu Asbaşkanı Kültür
Bakanlığı Milli Seferberlik Şubesi Müdürü
Bay Kadri Yaman*

*Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâleti
İstatistik ve Sağlık Propagandası Umum
Müdürü Bay Zeki Nasır Barker*

*Kültür Bakanlığı Baş Müfettişi
Bay Dr. Celâl Otman*

Hasta Bakıcı Hemşireler Okulu

Öğrenciler Pratik dershanede

Öğrenciler Oturma oda sında çay içerlerken

Hemşireler Okulu 1938 sınıfı

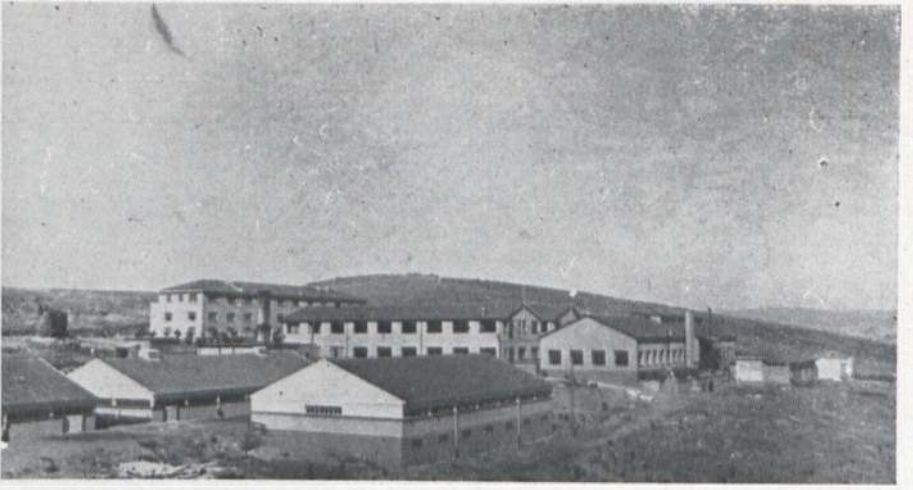
Hasta Bakıcı Okulu 1938 sınıfı

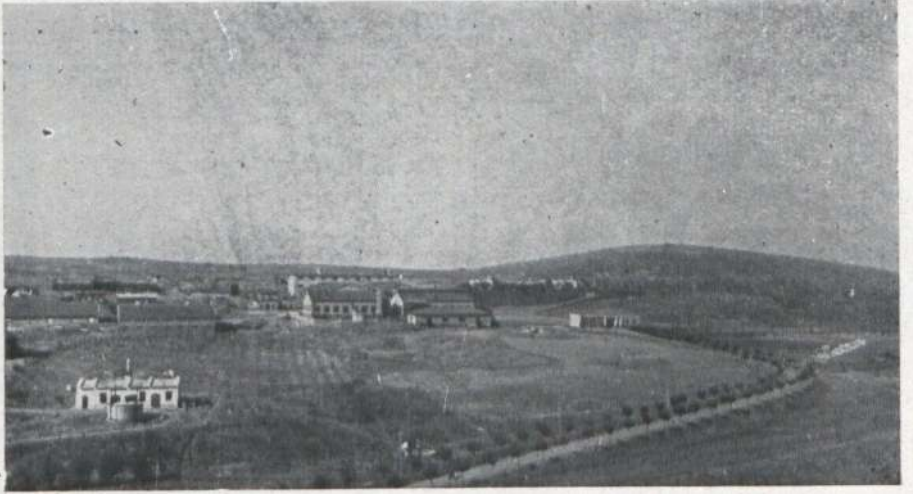
Hasta Bakıcı Hemşireler Okulu 1940 sınıfı

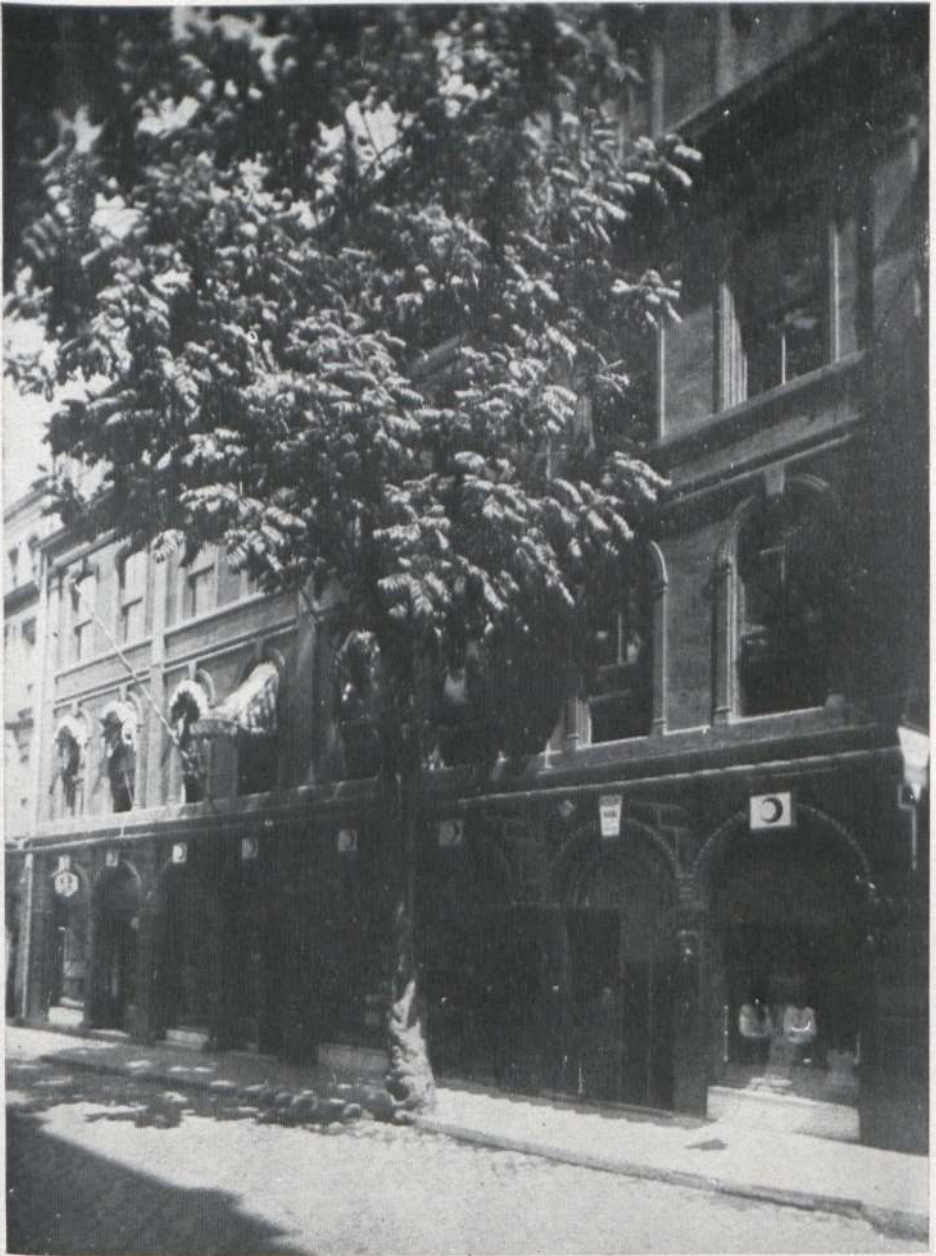
Öğrenciler Okuma odasında

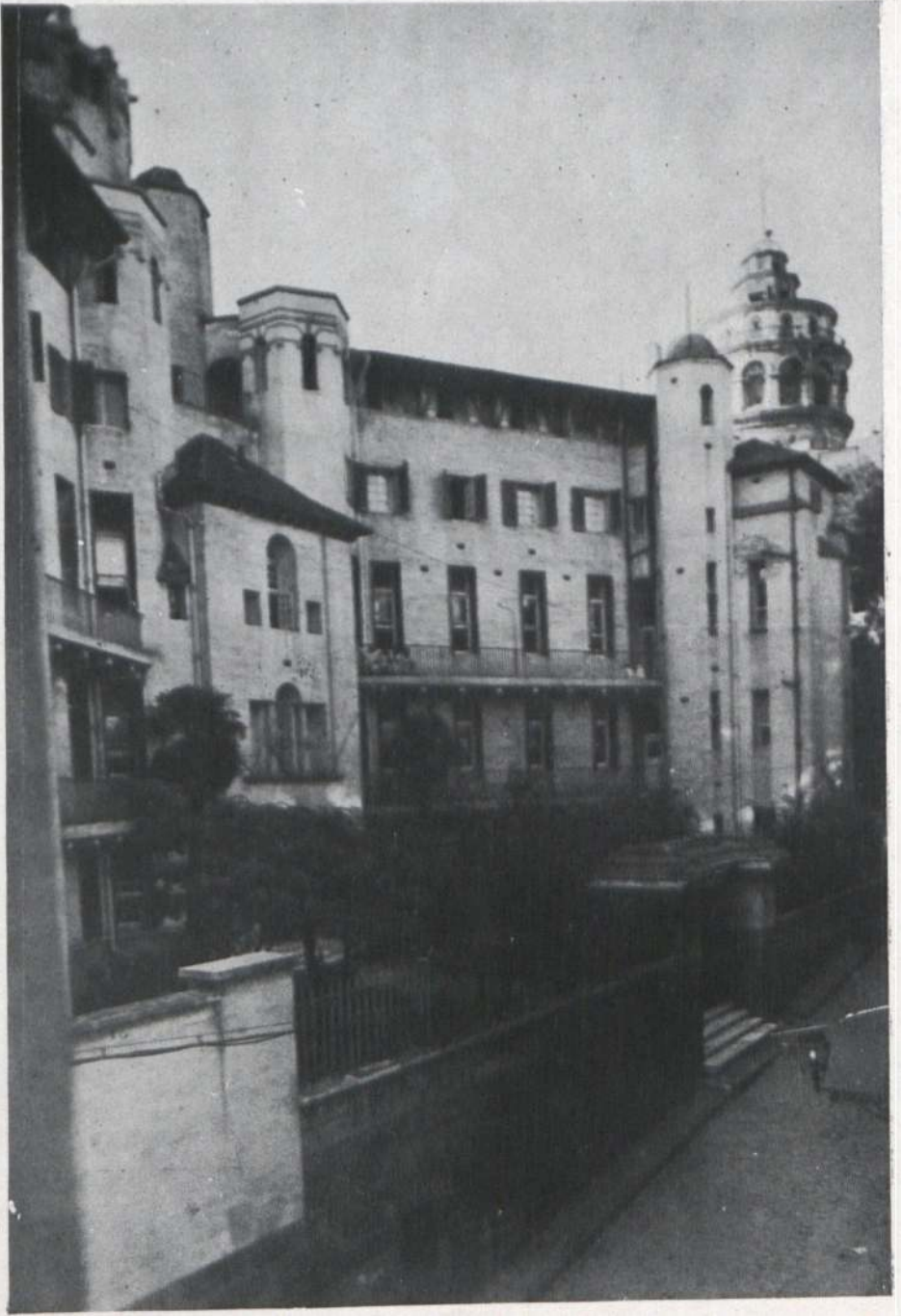
Mamak Maske Fabrikası

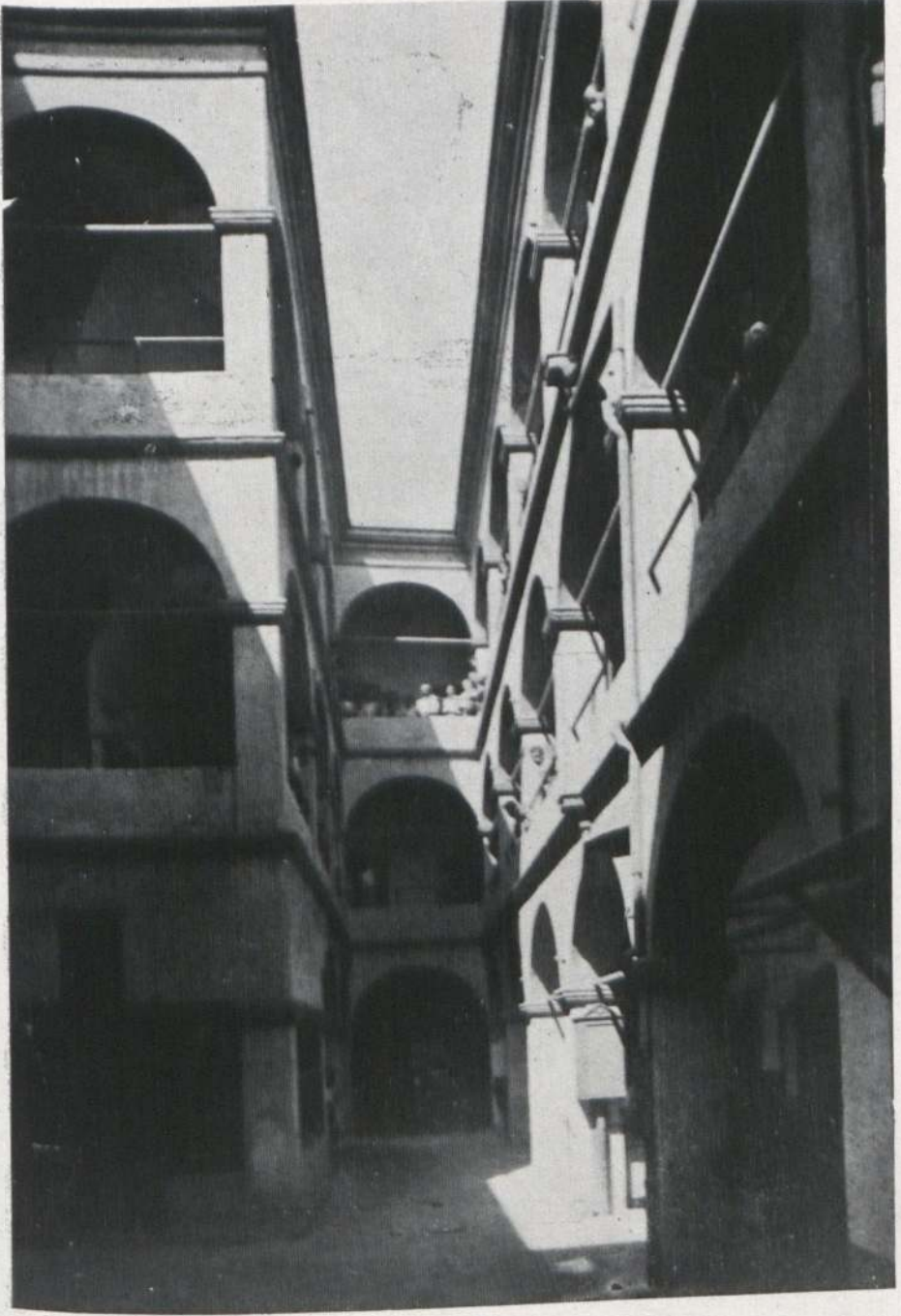
Maske Fabrikasının genel görünüşü

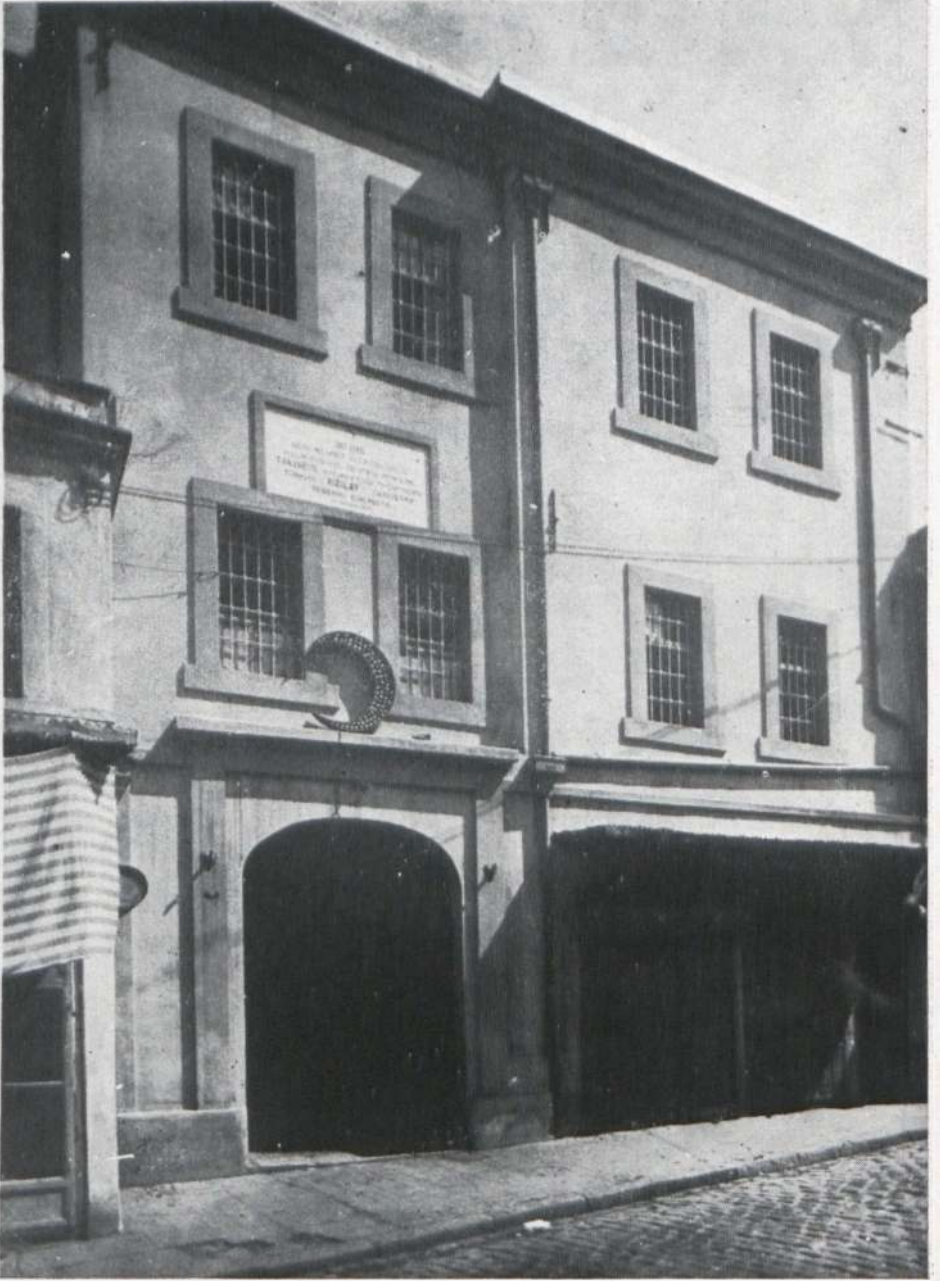
İstanbul: Kızılay hanının cepheden görünüşü

İngilizlerden satın alınan hastane binasının cepheden görünüşü

Şerifpaşa hanı dahilinden bir görüüŧ

Şerifpaşa Hanı : cepeden görünüşü

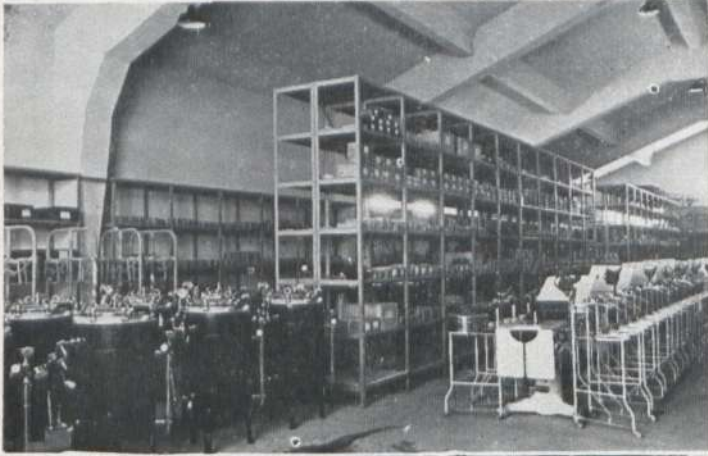
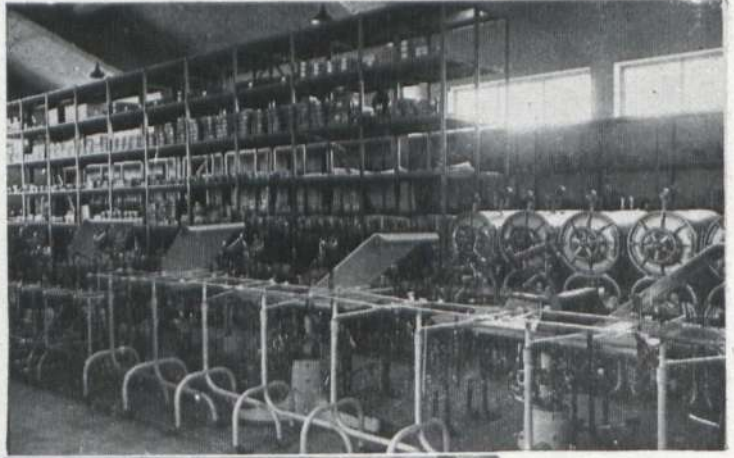
Maden suyu büveti (Eminönü)

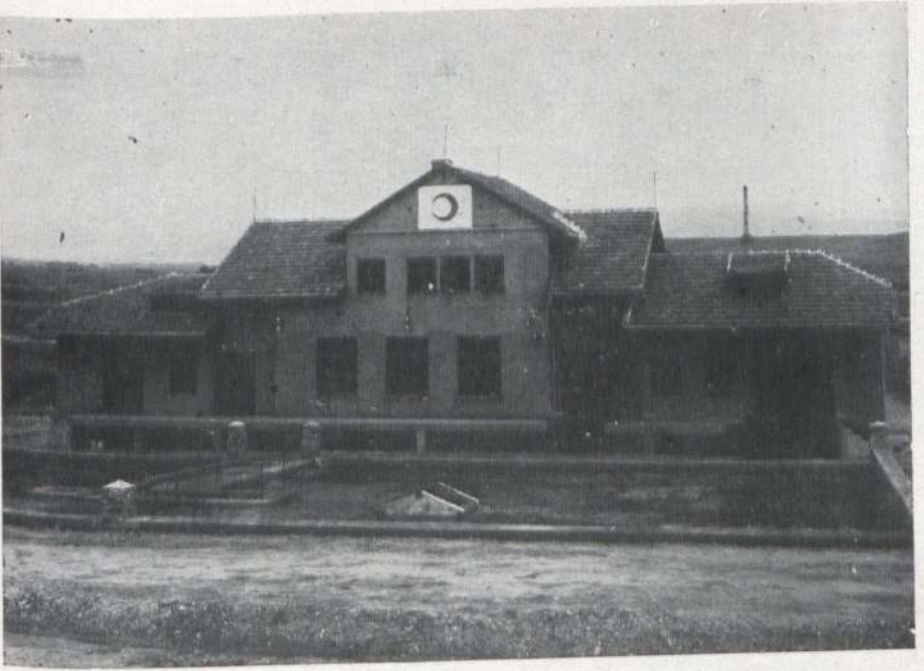
Sanat Evi Meşher Vitriini

İlaç Monopolu Satış Deposu

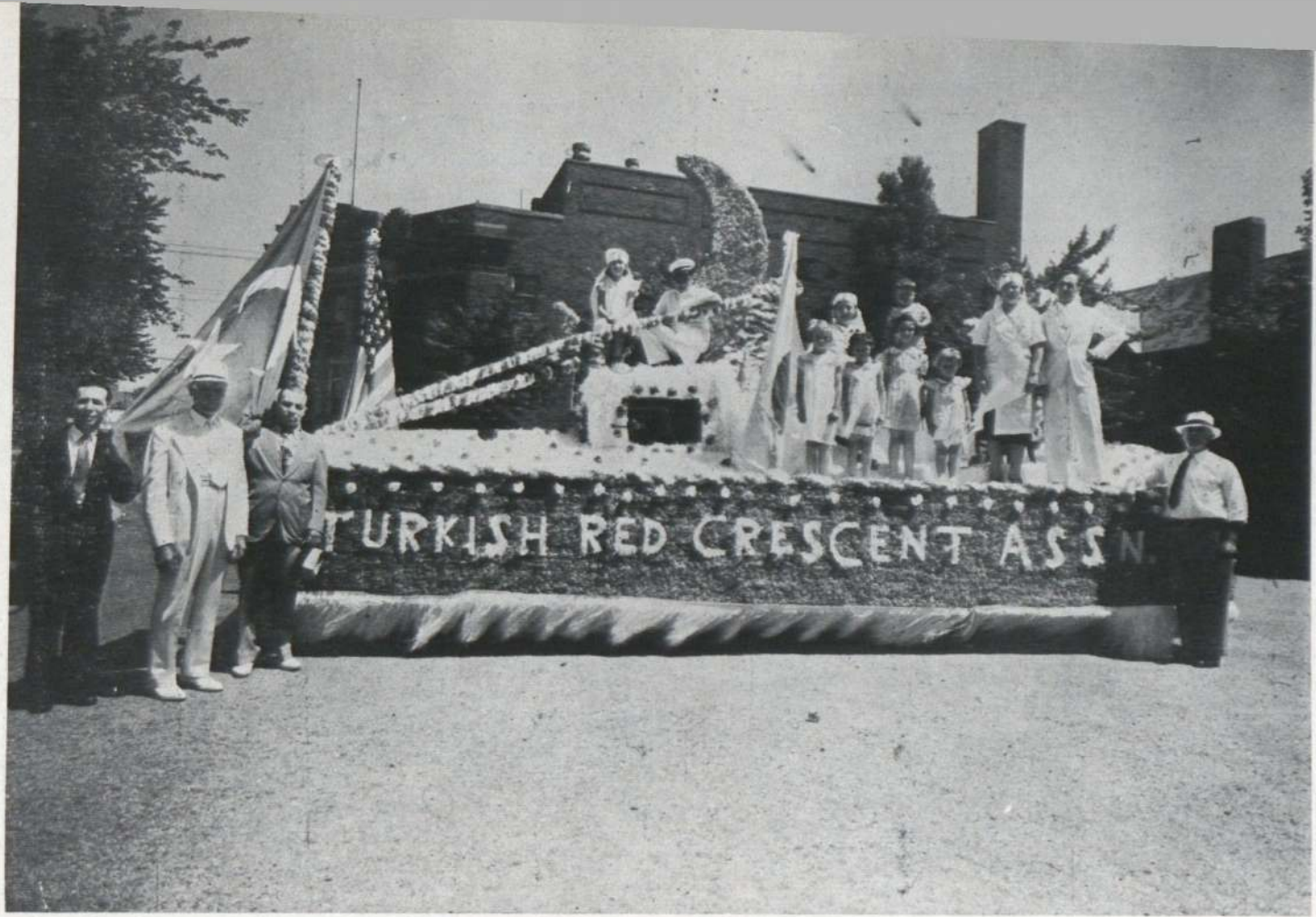
*Etimesğut Harb Malzemesi Anbarlarının Cerrahî âletler,
ve Ecza Şubesinden üç görünüş*

Afyon Karahisar Maden suyu İmlâ Fabrikası

Maden suyunun şişelere doldurulması

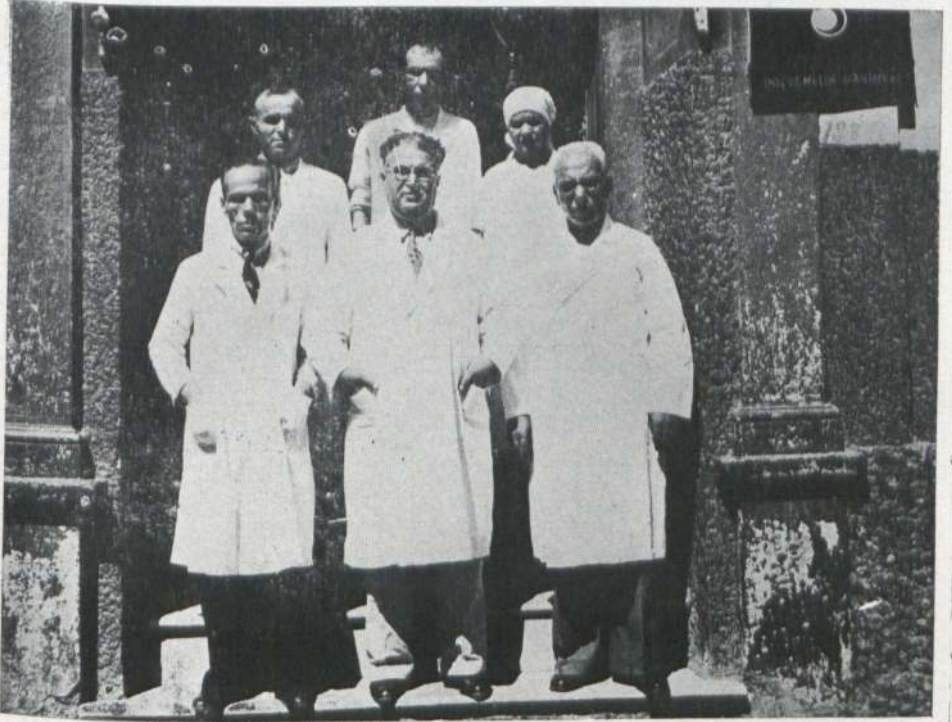
Witing Indiana şubemizin Amerikanın 4 Temmuz millî bayramı münasebetile yapmış oldukları seyyar hastaneye ait bir tablo

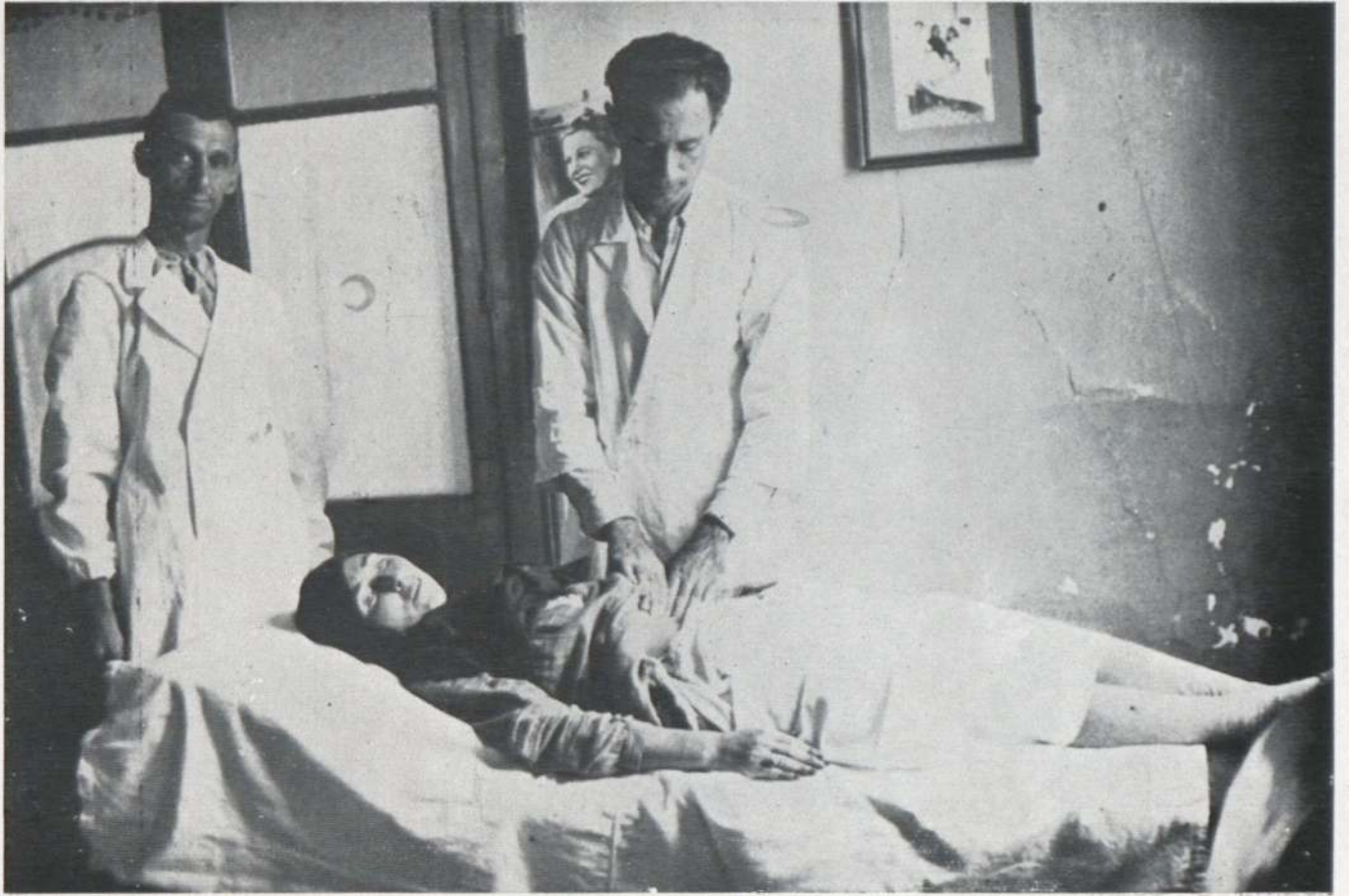
Adana: Seyhan Kızılay Merkezi İdare heyeti

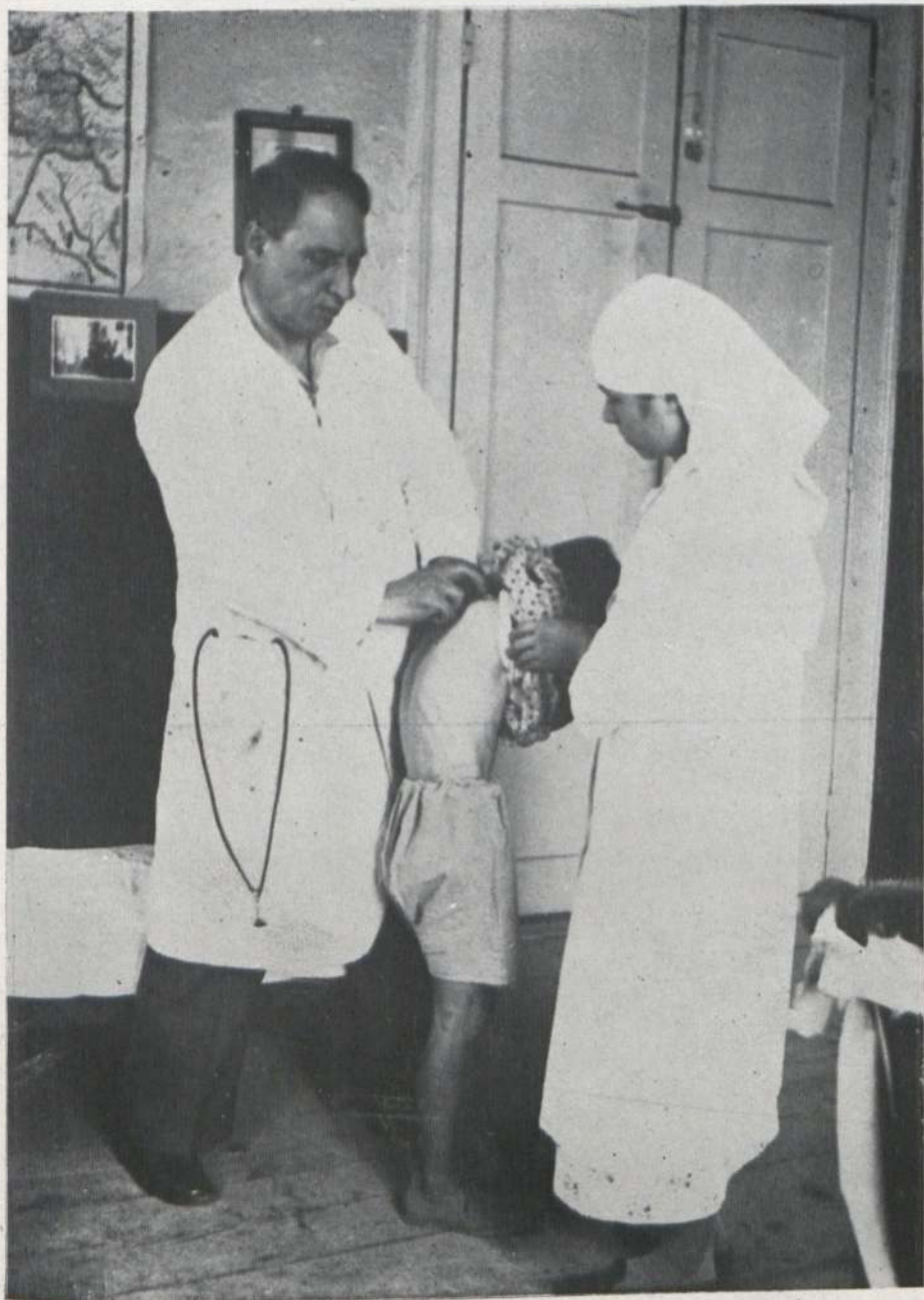
Seyhan Merkezinin açılışı Eczaneden bir köşe

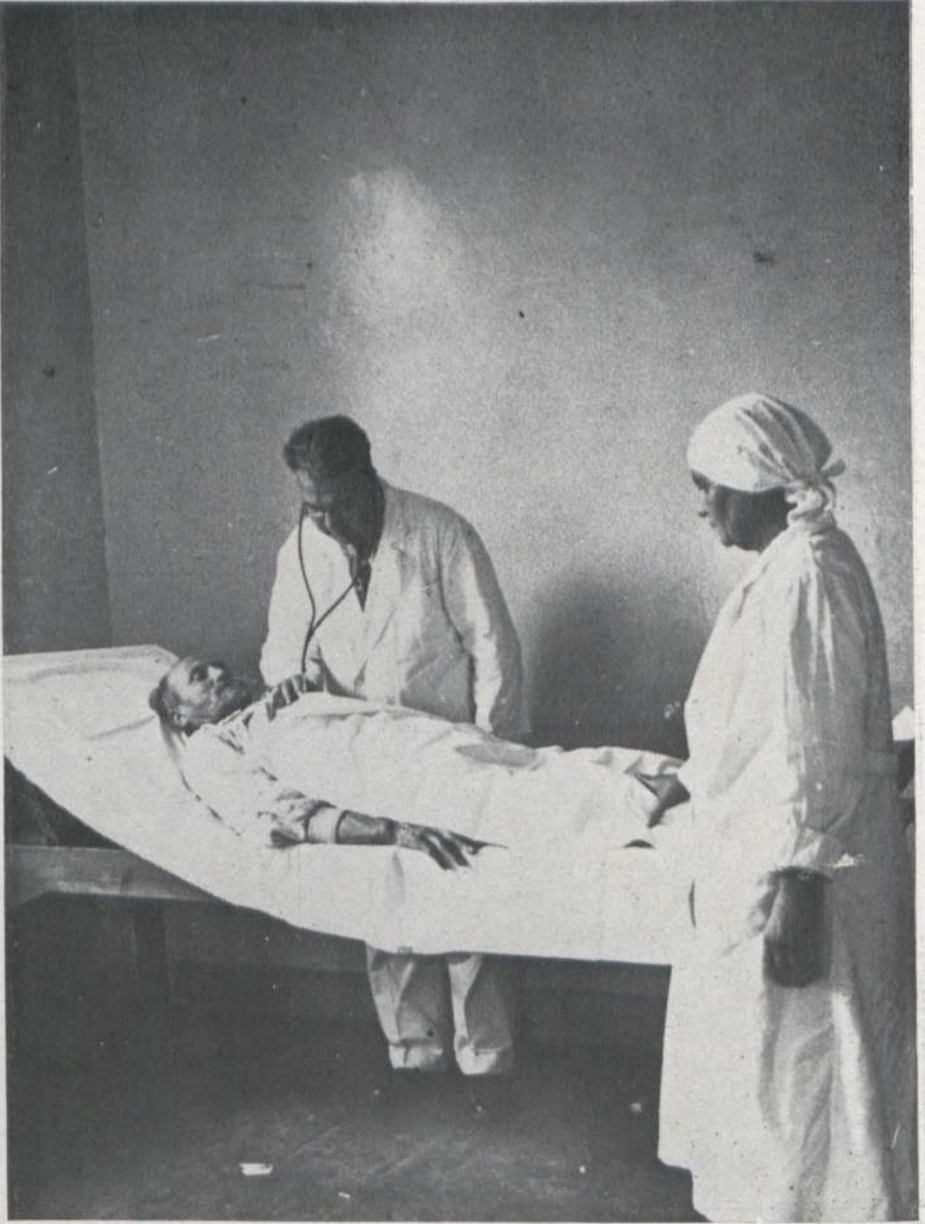
İzmir İkiçeşmelik Dispanseri İdare Heyeti

İzmir : Kahramanlar Dispanserinde bir hastanın muayenesi

İzmir kahramanlar dispanserinde bir yavrunun muayenesi

İzmir iki çeşmelik dispensarinde bir hastanın muayenesi

Yukardaki : İzmir kahramanlar dispanserinde mektepli
bir yavrunun muayenesi
Aşağıdaki : İzmir karşıyaka dispanserinde bir çocuğun muayenesi

İzmir karşyaka dispanserinde bir gencin muayenesi

Keşan : Göçmen hastanesinin haricen görünüşü

Keşan : Etüv, banyo ve garajı

Keşan hastahanesi : Poliklinik

Keşan hastahanesi : Ameliyathane

Keşan : Bir yavrunun banyosu yapılırken

Keşan : Erkek hariciye koğuşu

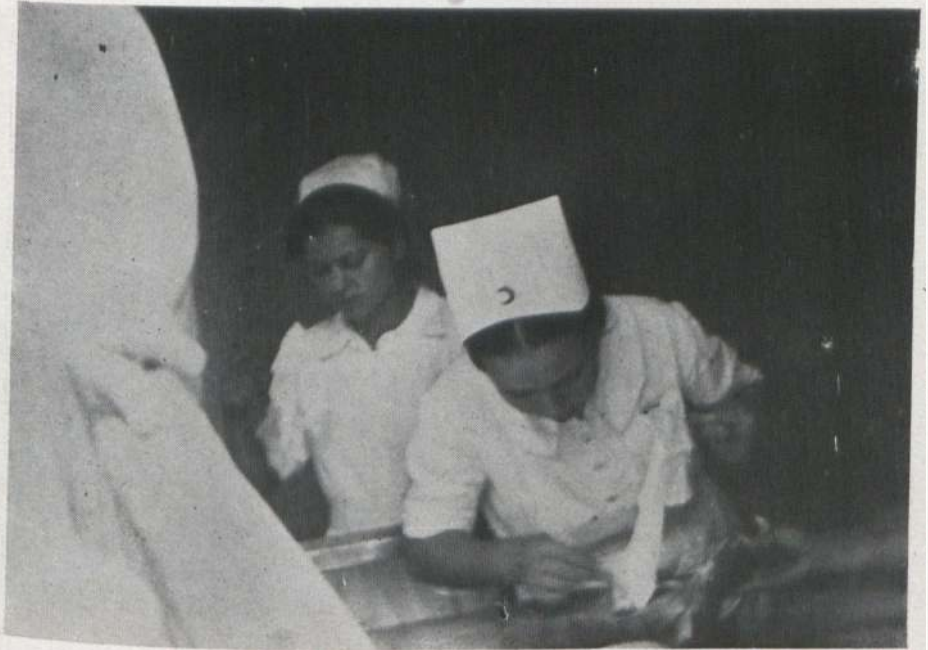
Keşan hastahanesi erkek hariciye koğuşu

Keşan hastahanesi kadın dahiliye koğuşu

Çorlu hastahanesinde çocukların derecesi alınırken

*Çorlu hastahanesinde ayağından ameliyat yapılan bir hastanın
Baş Hemşire tarafından pansumani yapılırken*

Osmancık Kazası, Yukarı zeytun köyünde yangın felâketine uğrayupta kendilerine eşya verilentler ve yardım komisyonu

Erzincan, Keleriç köyünde su baskınına uğrayan araziden bir görünüş

Su baskınına uğrayan köylülere erzak taşınırken

Keleriç köyünde köylülere eşya verilirken

Su baskınına uğrayan köyün felâketten sonraki bir görünüşü

Kelerîç köyünden diğ er bir görünüş

Sirkeci aç evinde romanyalı göçmenlere yiyecak tevzi edilirken

Göçmenler yemeklerini yerlerken

Kızılây Afyonkarahisar Mâden Suyu

Menbaından doğrudan doğruya asrî makinelerle alınıp şişelere doldurulmaktadır. İştirâk ettiği bilûmum sergilerde altun madalya ve takdîrnameler kazanmıştır. Terkibi itibariyle: mîde, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında şifalı tesiri vardır. Sofrasında daima Karahisar suyu bulunduranlar bu gibi hastalıklara tutulmaktan vâreste kalırlar.

Afyonkarahisar Mâden Suyu

Mâden sularının en lezzetlisi ve en şifalısidir. Hasılatı KIZILAY CEMİYETİ'ne âittir.

Bilûmum Eczane ve Bakkaliye Mağazalarında satılır.

V A T A N D A Ş

"HAVACILIK ve SPOR" Mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hem de yurdunun müdafaasına hâdim faideli bir kuruma yardım etmiş olursun.